

Komplexní zpráva o stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci za rok 2016

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Prosinec 2016

Sekce zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek

Odbor odvolacích a správních činností v oblastech zaměstnanosti

Oddělení bezpečnosti práce

Obsah

Obsah.....	2
Použité zkratky	3
Úvod	5
1. Pracovní úrazovost v ČR	6
2. Rezort Ministerstva práce a sociálních věcí	45
3. Rezort Ministerstva zdravotnictví	71
4. Rezort Ministerstva průmyslu a obchodu	82
5. Rezort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.....	96
6. Závěr	104

Použité zkratky

BET - biologický expoziční test
BOZ - bezpečnost a ochrana zdraví
BOZP – bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BPS - bioplynové stanice
CE - Označení CE dokládá, že výrobek byl posouzen před uvedením na
CEN - Comité Européen de Normalisation - Evropský výbor pro normalizaci
CERMAT - Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CO - Oxid uhelnatý
CZ - NACE – klasifikace ekonomických činností
ČBÚ – Český báňský úřad
ČJ – český jazyk
ČOV - čistírna odpadních vod
ČR – Česká republika
ČSN – česká technická norma
ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ – Český statistický úřad
ČŠI – Česká školní inspekce
EFSA - European Food Safety Authority
EHS - Evropské hospodářské společenství
EK – Evropská komise
ENWHP - European Network For Workplace Health Promotion - Evropskou síť podpory zdraví na pracovišti
EODS - European Occupational Diseases Statistics
EP - Evropský Parlament
ES – Evropské společenství
ESAW - European Statistics on Accidents at Work - Evropská statistika pracovních úrazů
EU – Evropská unie
EUROSTAT - statistický úřad EU
G-EQUAS - German External Quality Assessment Scheme
GOHNET - Global Occupational Health Network
CHPPL - Centrum hygieny práce a pracovního lékařství
IEC - mezinárodní normy Mezinárodní elektrotechnická komise
IS – informační systém
ISO - mezinárodní normy Mezinárodní organizace pro normalizaci
KaPr – kategorizace prací
KHS – krajská hygienická stanice
MDA – methyldifenyldiamin
MDI methylen-difenyldiisokyanát
MOP – Mezinárodní organizace práce
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ – mateřské školy
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ – Ministerstvo zdravotnictví
NO - Oxid dusnatý

NO² - Oxid dusičitý
NV – nařízení vlády
NzP – nemoc z povolání
OBÚ – obvodní báňský úřad
OCCUDIS - (Working Group on) Occupational Diseases
OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OIP – oblastní inspektorát práce
OOPP – osobní ochranné pracovní prostředky
OSVČ - osoba samostatně výdělečně činná
OZP – osoby se zdravotním postižením
PLS – pracovně lékařská služba
PN – pracovní neschopnost
PÚ – pracovní úraz
PZH - prevence závažných havárií
RASFF - Rapid Alert System for Food and Feed - Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva
REGEX - Registr profesionálních expozic karcinogenům
RHSD - Rada hospodářské a sociální dohody
SBS – Státní báňská správa
SCOEL - The Scientific Committee on Occupational Exposure Limits - Vědecký výbor pro expoziční limity chemických látek v pracovním prostředí EK
SCoFAH - Standing Committee on the Food Chain and Animal Health
SiO₂ - Oxid křemičitý
SR – Slovenská republika
SŠ – střední škola
SÚIP – Státní úřad inspekce práce
SWP - Standing Working Party
SZD – státní zdravotní dozor
SZÚ - Státního zdravotního ústavu
v.v.i. - veřejná výzkumná instituce
VTZ – vyhrazená technická zařízení
VÚBP – Výzkumný ústav bezpečnosti práce
WHO - World Health Organization - Světová zdravotnická organizace
WHO/NANOH - Protecting Workers From Potential Risks of Manufactured Nanomaterials
WPMN - Working Party on Manufactured Nanomaterials
ZP – Zákoník práce

Úvod

Tato zpráva byla zpracována jako podkladový materiál pro plenární schůzi RHSD. Má za cíl shrnout činnost vybraných rezortů v oblasti BOZP. Jedná se o rezorty Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Co se týče rezortu Ministerstva dopravy, obsahuje zpráva pouze data o podílu vážných pracovních úrazů (vč. smrtelných), ke kterým došlo v rámci silničního provozu, na celkové úrazovosti. Tato data jsou pro účel této zprávy podstatná, jelikož mohou do značné míry ovlivnit statistiku úrazovosti. V případě těchto úrazů se však přímo nejedná o bezpečnost práce v obecném smyslu, ale o bezpečnost silničního provozu.

Ve zprávě jsou uvedeny především aktuální aktivity v oblasti legislativy, kontrolní činnosti (včetně uvedení statistických dat) a vzdělávání a výzkumu. Dále informace o spolupráci se sociálními partnery, ostatními rezorty a spolupráci v mezinárodní oblasti.

Součástí zprávy jsou data mapující pracovní a školní úrazovost v ČR. Vedle počtu samotných úrazů nabízí zpráva statistiku odvětví, kde se úrazy staly, úrazovost podle krajů, srovnání úrazovosti obou pohlaví a další data, která mají za cíl poskytnout dostatek informací pro možnou extrapolaci závěrů a pomoci k vytyčení dalších priorit v budoucí činnosti sociálních partnerů v oblasti BOZP.

Vzhledem k tomu, že zpráva byla zpracovávána ke konci roku 2016, vychází především ze statistických dat za rok 2015 (úrazovost apod.). Statistická data za rok 2016 budou jako obvykle zpracována až během první poloviny roku 2017. Ostatní informace – aktuální legislativní kroky, vzdělávací a výzkumné aktivity apod. jsou aktuální k roku 2016.

1. Pracovní úrazovost v ČR

Zpráva je vypracována na základě

- statistických dat Českého statistického úřadu – evidence pracovních úrazů včetně pracovních úrazů s pracovní neschopností nepřesahující 3 kalendářní dny
- údajů ze záznamů o úrazech zasláných příslušným oblastním inspektorátům práce při pracovní neschopnosti delší než tři kalendářní dny a při úmrtí zaměstnance (stav k 16. 5. 2016)
- údajů ze záznamů o úrazech zasláných příslušným obvodním báňským úřadům při pracovní neschopnosti delší než tři kalendářní dny a při úmrtí zaměstnance (stav k 16. 5. 2016)
- kontrol příčin a okolností pracovních úrazů a šetření (zjišťování stavu, příčin a následků) pracovních úrazů

Zpráva o pracovní úrazovosti obsahuje statistické ukazatele pracovní úrazovosti a smrtelné pracovní úrazovosti v České republice v roce 2015, regionální rozdělení pracovních úrazů, rozdělení zaměstnavatelů podle odvětví činnosti (dle CZ NACE), právní formy zaměstnavatelů, zdrojů a příčin vzniku pracovních úrazů a další charakteristiky. Uvádí nejčastěji porušované předpisy v souvislosti s pracovními úrazy.

Rokem 2012 byla ukončena povinnost statistického vykazování pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz prostřednictvím statistického výkazu Nem Úr 1-02. Využití údajů České správy sociálního zabezpečení při zajištění statistik pracovní neschopnosti znamená, že již nejsou publikována statistická data o úrazech bez pracovní neschopnosti.

Státní úřad inspekce práce byl pověřen zpracováním Zprávy o pracovní úrazovosti v České Republice a databáze statistických údajů o pracovních úrazech ve formátu ESAW k zaslání na EUROSTAT rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí dne 16. května 2012. Státní úřad inspekce práce navázal v této oblasti spolupráci s Českým báňským úřadem a pro potřeby ČBÚ vytvořil pomocnou aplikaci pro evidenci pracovních úrazů v ESAW formátu. Údaje o pracovních úrazech v kompetenci ČBÚ pro potřeby EUROSTAT jsou do IS SÚIP exportovány bez osobních dat postižených.

V roce 2015 bylo v České republice zaznamenáno celkem **46 331 pracovních úrazů** s pracovní neschopností (ČSÚ). Ve srovnání s rokem 2014 (45 058 pracovních úrazů) to znamená nárůst počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností o 1 293.

V roce 2015 došlo k **131 smrtelným pracovním úrazům**, což představuje oproti roku 2014 (117 smrtelných pracovních úrazů) nárůst o 14 případů. Je nutné uvést, že spolu s mírným zvýšením pracovní úrazovosti (vč. smrtelné) se zvýšila i zaměstnanost, a tedy i počet pojištěnců, poměrově se tedy jedná o minimální nárůst. Nadále se však daří držet pozitivní trend, kdy se mezi lety 2002 – 2010 počet úrazů snížil z 90 tisíc na 50 tisíc. Tento pozitivní trend se daří držet dodnes.

Statistické údaje ČSÚ o pracovní úrazovosti jsou zpracovány z dat ČSSZ. Jsou početně přesné, ale neobsahují doplňující údaje obsažené v záznamu o úrazu, který zasílá zaměstnavatel příslušnému oblastnímu inspektorátu práce nebo příslušnému obvodnímu báňskému úřadu. Tyto údaje událost podrobněji popisují, kontrolní orgány využívají získané informace ke své další práci. Část z dále publikovaných statistik je založena na těchto datech, v některých jsou statistiky doplněny daty ČSÚ.

Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR v roce 2015

*V roce 2015 bylo v České republice do programu statistického zjišťování pracovní neschopnosti zahrnuto celkem **4 507 012 osob nemocensky pojištěných**, tzv. pojištěnců (oproti 4 464 057 v roce 2014).*

Státní úřad inspekce práce a Český báňský úřad (ČBÚ) v roce 2015 zaznamenal

- 41 951 pracovních úrazů, u kterých je vyhotovován záznam o úrazu (smrtelný, s hospitalizací delší než 5 dní, ostatní)
- oproti 41 732 úrazům, ke kterým došlo v roce 2014.

V roce 2015 bylo zaznamenáno celkově 131 smrtelných pracovních úrazů oproti 117 úrazům, ke kterým došlo v roce 2014. V zahraničí došlo k 14 smrtelným pracovním úrazům.

V roce 2015 bylo zaznamenáno celkově 1 315 pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů (z toho Státním úřadem inspekce práce 1299) oproti 1 412 v roce 2014. Nejvíce těchto úrazů je zaregistrováno v Jihomoravském kraji, v Hlavním městě Praha, Zlínském kraji a ve Středočeském kraji, nejméně v Ústeckém kraji. V zahraničí došlo k 23 pracovním úrazům s hospitalizací nad 5 dnů.

Z důvodů pracovních úrazů bylo pro pracovní neschopnost zameškáno 2 568 798 kalendářních dnů. Ve srovnání s rokem 2014 došlo k nárůstu počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností o 2,83 % (1 273 případů) a také k zvýšení absolutního počtu dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy o 4,99 % (122 163 dnů), průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz se zvýšila o 2,10 % (1,14 dne).

rok	2013	2014	2015
celkový počet pojištěnců	4 440 326	4 464 057	4 507 012
celkový počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	42 927	45 058	46 331
-- z toho žen	12 509	13 321	14 214
-- z toho mladistvých	91	101	57
celkový počet smrtelných úrazů	113	117	131
-- z toho žen	2	2	11
-- z toho mladistvých	0	0	0
celkový počet dnů pracovní neschopnosti	2 391 689	2 446 635	2 568 798
průměrná délka pracovní neschopnosti (dnů)	55,72	54,30	55,44

Tabulka č. 1 Porovnání základních údajů z let 2013 až 2015 (ČSÚ)

Hodnoty ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v ČR v roce 2015

V roce 2015 bylo Státním úřadem inspekce práce (SÚIP) a Českým báňským úřadem (ČBÚ) registrováno celkem 131 smrtelných pracovních úrazů.

SÚIP provedl kontrolu příčin a okolností u 58 z celkově 122 případů smrtelných pracovních úrazů u subjektů podléhajících kontrolní činnosti SÚIP (kontrolu příčin a okolností oblastní inspektoráty práce neprovádí u dopravních nehod).

ČBÚ provedl šetření (zjišťování stavu, příčin a následků) u 9 smrtelných pracovních úrazů – ze všech 9 smrtelných pracovních úrazů u subjektů podléhajících doзору systému ČBÚ (šetří obvodní báňské úřady).

Jedná se o vyšší počet smrtelných pracovních úrazů než v minulém roce 2014. Četnost smrtelných pracovních úrazů na 10 000 pojištěnců se zvýšila na hodnotu 0,29 % (0,26 % v roce 2014). Podíl smrtelných pracovních úrazů na celkovém počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností zůstal na stejné hodnotě jako v roce 2014 i 2013 – 0,28%.

Hodnoty ukazatelů pracovní úrazovosti s hospitalizací nad 5 dnů v ČR v roce 2015

V roce 2015 bylo Státním úřadem inspekce práce (SÚIP) a Český báňským úřadem evidováno celkem 1 315 pracovních úrazů, u kterých hospitalizace v nemocnici přesáhla 5 dnů. Z toho SÚIP provedl kontrolu příčin a okolností u 271 pracovních úrazů u subjektů podléhajících kontrolní činnosti SÚIP (provádí OIP).

Kontroly byly provedeny hlavně tehdy, byl-li úraz způsoben

- pádem z výšky nebo do volné hloubky,
- pádem břemene nebo zasypáním,
- nebezpečnou chemickou látkou nebo přípravkem,
- mladistvému,
- současně dalším alespoň dvěma osobám,
- cizímu státnímu příslušníku.

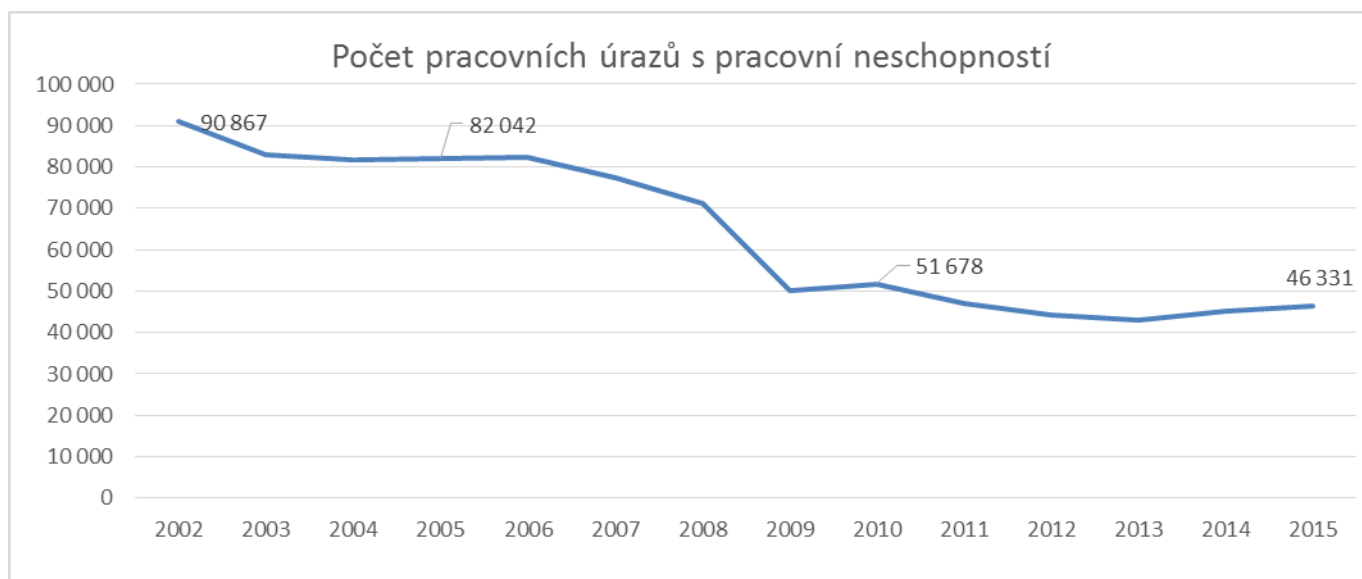
Vývoj ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR

Vývoj ukazatelů pracovní úrazovosti v období let 2002 – 2015 popisuje tabulka č. 2.

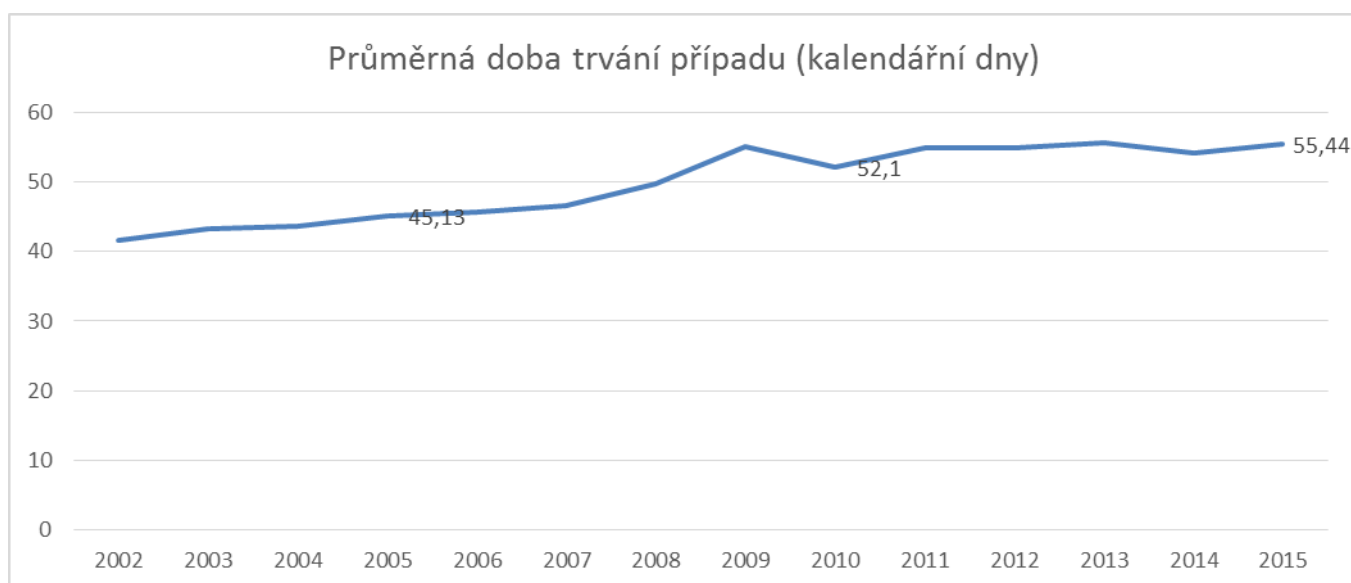
rok	Počet pojištěnců	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	Počet dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy	Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců	Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	Průměrná doba trvání případu (kalendářní dny)	Průměrný denní stav práce neschopných
2002	4 466 699	90 867	3 788 076	2,03	0,23	41,69	10 378
2003	4 435 434	83 019	3 599 340	1,87	0,22	43,36	9 861
2004	4 389 251	81 688	3 565 634	1,86	0,22	43,65	9 742
2005	4 442 703	82 042	3 702 310	1,85	0,23	45,13	10 143
2006	4 497 033	82 296	3 766 313	1,83	0,23	45,77	10 319
2007	4 597 021	77 233	3 600 581	1,68	0,22	46,62	9 865
2008	4 572 443	71 281	3 548 355	1,56	0,21	49,78	9 695
2009	4 253 139	50 173	2 767 757	1,18	0,18	55,16	7 583
2010	4 310 960	51 678	2 692 547	1,20	0,17	52,10	7 377
2011	4 211 549	47 111	2 592 537	1,12	0,17	55,03	7 103
2012	4 471 889	44 108	2 423 425	0,99	0,15	54,94	6 620
2013	4 440 326	42 927	2 391 689	0,97	0,15	55,72	6 553
2014	4 464 057	45 058	2 446 635	0,97	0,15	54,30	6 703
2015	4 507 012	46 331	2 568 798	1,00	0,20	55,44	7 038

Tabulka č. 2 Časové řady ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR v letech 2002 – 2015 (ČSÚ)

Graf č. 5 zobrazuje celkový trend počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v letech 2002 – 2015.

Graf č. 1 Pracovní úrazy s pracovní neschopností (ČSÚ)

Graf č. 2 Průměrná doba trvání jednoho případu, počítáno v kalendářních dnech

Sledované statistické ukazatele zaznamenaly v roce 2015 nárůst

- Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností,
- Počet dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy,
- Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců
- Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

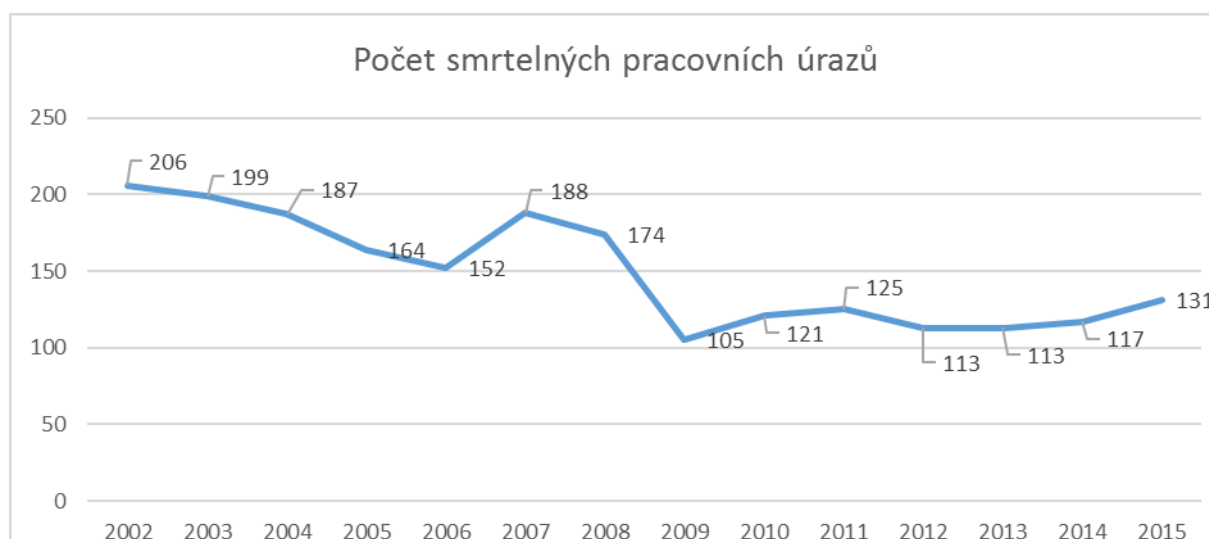
- *Průměrná doba trvání případu*
- *Průměrný denní stav práce neschopných*

Vývoj ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v ČR

Od začátku zde sledovaného období se počet smrtelných pracovních úrazů výrazně snižoval do roku 2006. V letech 2012 a 2013 zaznamenáváme nenadálý další pokles, v letech 2014 a 2015 nárůst. (viz. Tabulka č. 3 a graf č. 3).

rok	Počet pojištěnců	Počet smrtelných pracovních úrazů	Četnost na 10 000 pojištěnců	Procento z pracovních úrazů s pracovní neschopností
2002	4 466 699	206	0,46	0,23
2003	4 435 434	199	0,45	0,24
2004	4 389 251	187	0,43	0,23
2005	4 442 703	164	0,37	0,20
2006	4 497 033	152	0,34	0,18
2007	4 597 021	188	0,41	0,24
2008	4 572 443	174	0,38	0,24
2009	4 253 139	105	0,25	0,21
2010	4 310 960	121	0,28	0,23
2011	4 211 549	125	0,30	0,26
2012	4 471 889	113	0,25	0,26
2013	4 440 326	113	0,25	0,25
2014	4 464 057	117	0,26	0,28
2015	4 507 012	131	0,29	0,28

Tabulka č. 3 Vývoj počtu smrtelných úrazů za období let 2002 – 2015 (ČSÚ)

Graf č. 3 Vývoj počtu smrtelných úrazů za období let 2002 – 2015 (ČSÚ)

PRACOVNÍ ÚRAZOVOST DLE KRAJŮ ČR

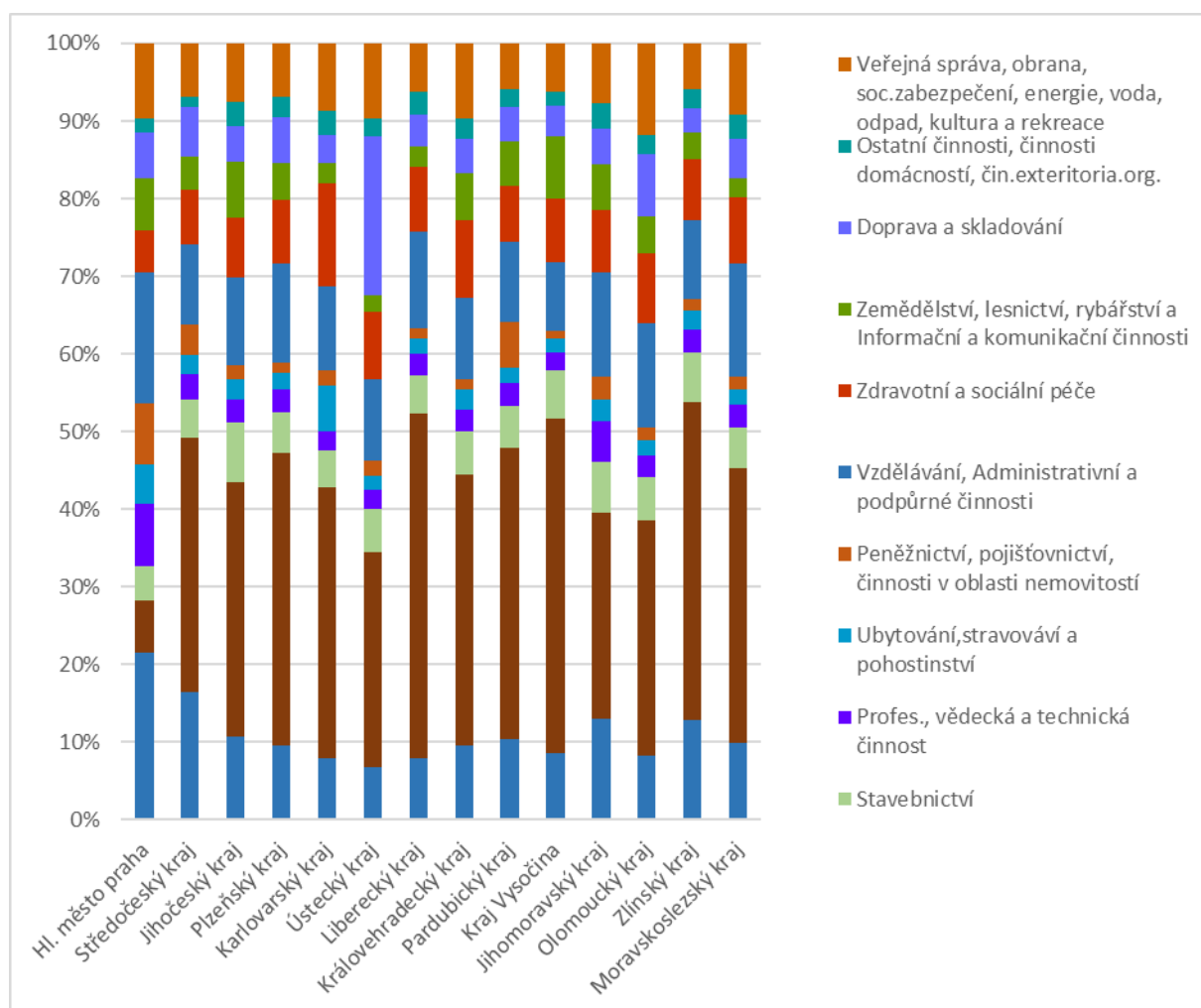
Absolutní počet pracovních úrazů v krajích je ovlivněn

- počtem nemocensky pojištěných osob (pojištěnců) v jednotlivých krajích
- strukturou odvětví v jednotlivých krajích:

<i>Kraj</i>	<i>Průměrný počet pojištěnců v roce 2015</i>
Hl. m. Praha	1 194 792
Středočeský kraj	418 532
Jihočeský kraj	224 862
Plzeňský kraj	219 268
Karlovarský kraj	86 625
Ústecký kraj	278 254
Liberecký kraj	148 893
Královéhradecký kraj	188 425
Pardubický kraj	192 786
Kraj Vysočina	174 326
Jihomoravský kraj	476 499
Olomoucký kraj	227 410
Zlínský kraj	216 404
Moravskoslezský kraj	459 936
ČR celkem	4 507 012

Tabulka č. 4 Počet pojištěnců v jednotlivých krajích (ČSÚ)

Graf č. 4 znázorňuje strukturu odvětví v jednotlivých krajích vyjádřenou počtem pojištěnců. Graf je rozdělen na několik částí členěných v závislosti na rizikovosti daného odvětví. V sekci ostatní odvětví CZ-NACE jsou zařazena odvětví s nižší rizikovostí. Nejnižší podíl rizikových odvětví vykázalo Hlavní město Praha, na druhou stranu nejrizikovější strukturu odvětví najdeme v kraji Vysočina.

Graf č. 4 Struktura odvětví v krajích ČR v roce 2015 (ČSÚ)

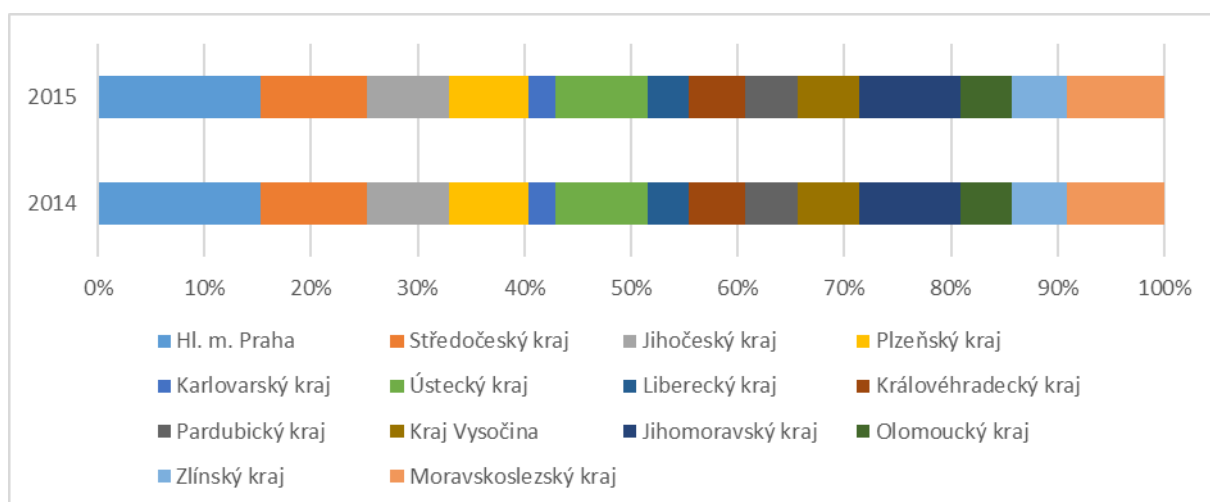
Celková pracovní úrazovost v roce 2015 dle krajů ČR

Rozložení počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v jednotlivých krajích je znázorněno v tabulce č. 5. Četnost pracovních úrazů za rok 2015 pro celou Českou republiku je 1,00. Z následující tabulky je patrné, že:

- výrazně vyšší četnost než je republikový průměr vykázaly kraje: Plzeňský (1,58), Jihočeský (1,52), Vysočina (1,49), Ústecký (1,40). Tyto kraje vykazovaly vyšší četnost i v minulých letech,
- nižší četnost než je republikový průměr vykázaly kraje: hl. m. Praha (0,59), Moravskoslezský (0,90), Jihomoravský (0,91), Olomoucký.

Kraj	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz	Četnost případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na 100 pojištěnců
Hl. m. Praha	1 194 792	6 890	367 113	0,59
Středočeský kraj	418 532	4 488	240 774	1,08
Jihočeský kraj	224 862	3 438	178 396	1,52
Plzeňský kraj	219 268	3 397	170 149	1,58
Karlovarský kraj	86 625	1 115	51 913	1,27
Ústecký kraj	278 254	3 926	212 803	1,40
Liberecký kraj	148 893	1 719	84 060	1,17
Královéhradecký kraj	188 425	2 400	127 568	1,27
Pardubický kraj	192 786	2 220	118 588	1,16
Kraj Vysočina	174 326	2 599	133 631	1,49
Jihomoravský kraj	476 499	4278	229 536	0,91
Olomoucký kraj	227 410	2 135	122 707	0,95
Zlínský kraj	216 404	2 331	128 545	1,08
Moravskoslezský kraj	459 936	4 123	280 852	0,90
ČR celkem	4 507 012	46 331	2 568 798	1,00

Tabulka č. 5 Ukazatele pracovní úrazovosti v ČR dle krajů (ČSÚ)

Graf č. 5 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v krajích ČR, v letech 2014 a 2015 (ČSÚ)

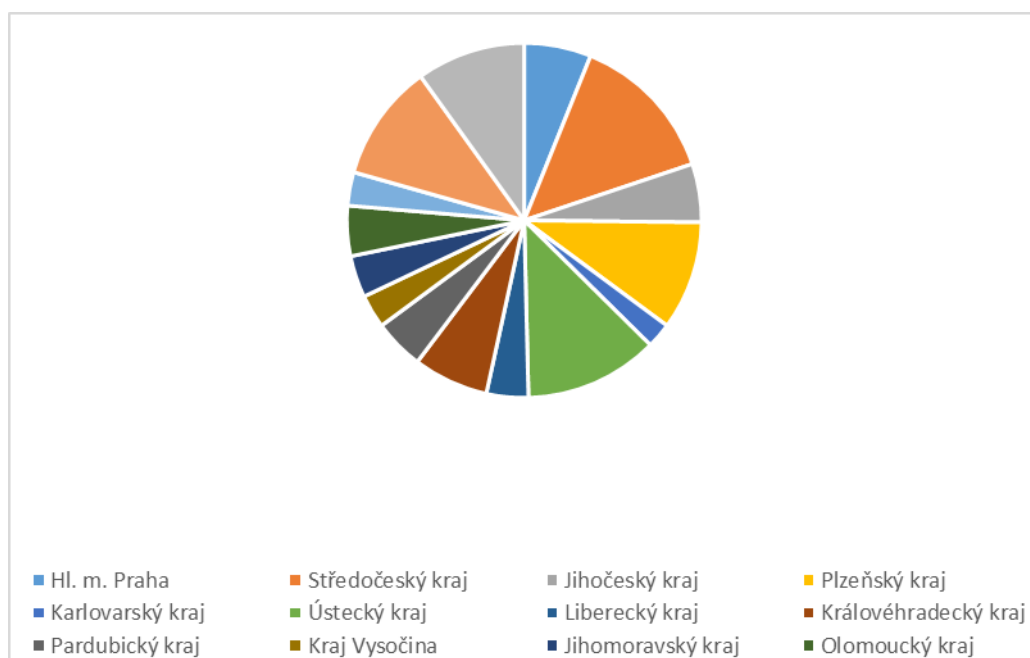
Z grafu č. 5 vyčteme srovnání podílů počtu pracovních úrazů v letech 2014 a 2015. Je patrné, že poměr počtu pracovních úrazů se v těchto letech výrazně nezměnil.

Smrtná pracovní úrazovost v roce 2015 dle krajů ČR

V roce 2015 bylo zaznamenáno celkově 131 smrtelných pracovních úrazů oproti 117 úrazům, ke kterým došlo v roce 2014. Na oblastní inspektoráty práce bylo nahlášeno 122 smrtelných pracovních úrazů, 9 smrtelných úrazů podléhá doзору systému ČBÚ. Nejvíce smrtelných úrazů je zaregistrováno ve Středočeském kraji, Ústeckém kraji, Olomouckém kraji a v Plzeňském kraji, nejméně v Karlovarském kraji. Počty smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých krajích jsou zapsány v tabulce č. 6, graficky jsou hodnoty zaznačeny v grafu č. 6.

Kraj	Průměrný počet nemocensky pojištěných	Počet smrtelných pracovních úrazů v roce 2015
Hl. m. Praha	1 194 792	8
Středočeský	418 532	17
Vysočina	224 862	7
Jihočeský	219 268	4
Plzeňský	86 625	13
Karlovarský	278 254	3
Ústecký	148 893	16
Liberecký	188 425	5
Královéhradecký	192 786	9
Pardubický	174 326	6
Jihomoravský	476 499	5
Zlínský	227 410	6
Olomoucký	216 404	14
Moravskoslezský	459 936	4
ČR celkem	4 507 012	108
Zahraničí		14
Celkem		131

Tabulka č. 6 Ukazatele smrtelné pracovní úrazovosti v krajích ČR v roce 2015

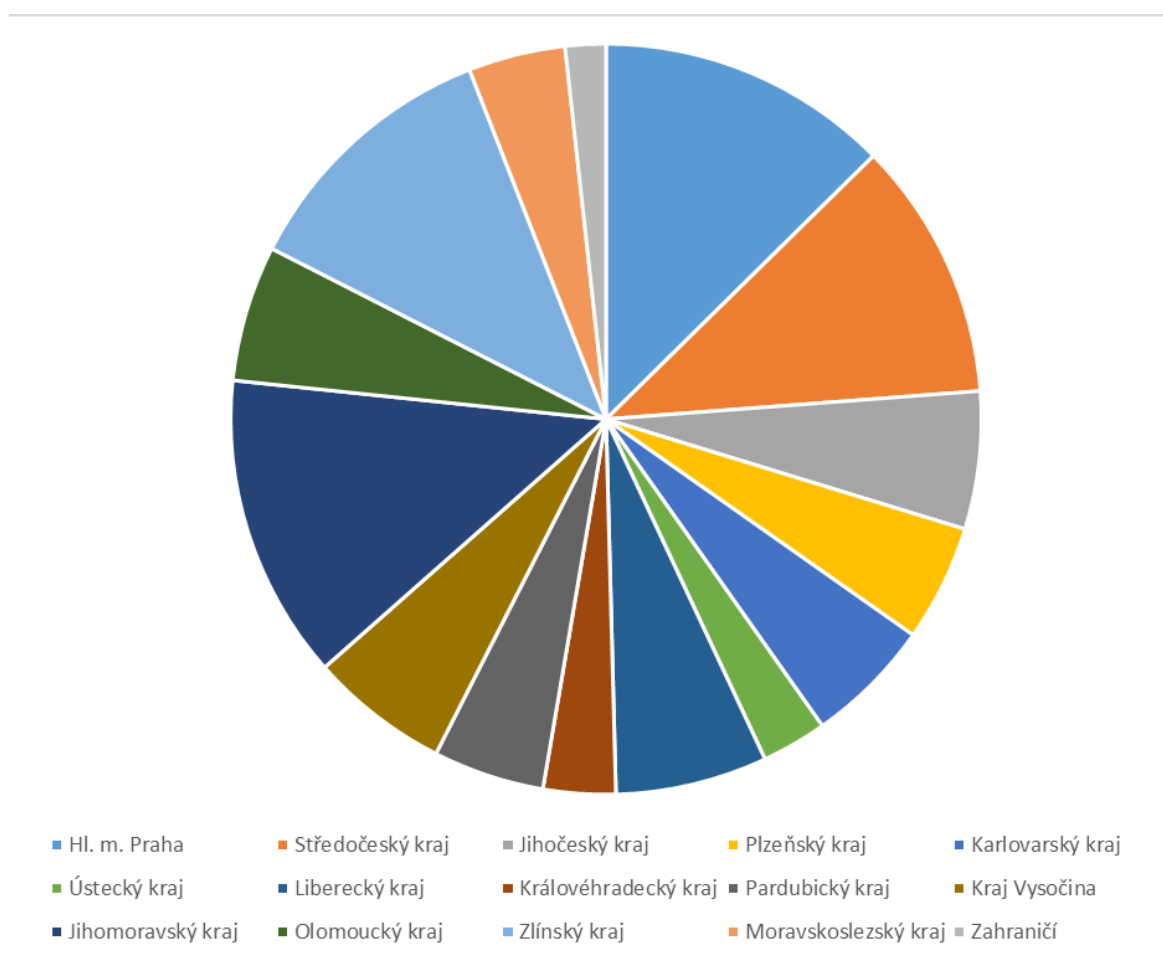
Graf č. 6 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů (ČBÚ, SUIP)

Pracovní úrazovost s hospitalizací nad 5 dnů v roce 2015 dle krajů ČR

Kraj	Průměrný počet nemocensky pojištěných osob	Počet pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů
Hl. m. Praha	1 168 060	166
Středočeský kraj	415 342	147
Jihočeský kraj	223 861	78
Plzeňský kraj	217 654	66
Karlovarský kraj	87 652	72
Ústecký kraj	280 226	37
Liberecký kraj	147 210	86
Královéhradecký	188 391	41
Pardubický kraj	191 135	63
Kraj Vysočina	174 235	79
Jihomoravský kraj	472 048	173
Olomoucký kraj	223 780	77
Zlínský kraj	215 639	152
Moravskoslezský	458 824	55
ČR celkem	4 507 012	1292
Zahraničí		23
Celkem		1315

Tabulka č. 7 Ukazatele pracovní úrazovosti s hospitalizací nad 5 dnů v krajích ČR

V roce 2015 bylo zaznamenáno celkově 1 315 pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů (z toho Státním úřadem inspekce práce 1299) oproti 1 412 v roce 2014. Nejvíce těchto úrazů je zaregistrováno v Jihomoravském kraji, v Hlavním městě Praha, Zlínském kraji a ve Středočeském kraji, nejméně v Ústeckém kraji. V zahraničí došlo k 23 pracovním úrazům s hospitalizací nad 5 dnů.

Graf č. 7 Podíl počtu pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů (ČBÚ, SUIP) v krajích ČR

Vývoj pracovní úrazovosti dle krajů ČR

Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností v roce 2015 oproti roku 2014 mírně poklesl v krajích Plzeňském, Ústeckém a Libereckém. V ostatních krajích počet pracovních úrazů s pracovní neschopností mírně vzrostl oproti roku 2014.

Četnost případů pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 pojištěnců v roce 2015 oproti roku 2014 mírně poklesla v krajích Plzeňském, Ústeckém a Libereckém. V ostatních krajích četnost případů pracovních úrazů s pracovní neschopností na

100 pojištěnců v roce 2015 oproti roku 2014 mírně vzrostla.

Kraj	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností						Četnost případů na 100 pojištěnců					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hl. m. Praha	7 623	8 070	7 078	6 184	6 890	7 217	0,81	0,71	0,55	0,53	0,59	0,6
Středočeský	5 088	5 318	4 594	4 427	4 488	4 671	1,29	1,15	1,08	1,03	1,08	1,12
Vysočina	2 794	2 976	2 733	2 546	2 599	2 699	1,7	1,58	1,64	1,46	1,49	1,55
Jihočeský	3 885	3 953	3 703	3 335	3 396	3 623	1,64	1,61	1,55	1,48	1,52	1,61
Plzeňský	3 915	3 962	3 621	3 397	3 438	3 405	1,82	1,68	1,25	1,53	1,58	1,55
Karlovarský	1 247	1 284	1 245	1 130	1 115	1 183	1,37	1,37	1,31	1,25	1,27	1,37
Ústecký	3 452	3 571	3 186	3 833	3 926	3 649	1,33	1,23	1,09	1,33	1,40	1,31
Liberecký	1 837	1 888	1 725	1 612	1 719	1 660	1,29	1,25	1,30	1,11	1,17	1,11
Královéhradecký	2 838	2 962	2 796	2 598	2 400	2 500	1,44	1,42	1,11	1,22	1,27	1,33
Pardubický	2 623	2 547	2 262	2 133	2 220	2 438	1,32	1,21	1,42	1,07	1,16	1,26
Jihomoravský	5 401	5 360	5 105	4 287	4 278	4 412	1,1	1,07	0,88	0,87	0,91	0,93
Zlínský	2 602	2 639	2 534	2 190	2 331	2 454	1,21	1,19	0,96	1,02	1,08	1,13
Olomoucký	2 281	2 311	2 179	2 090	2 135	2 231	1,12	1,07	1,05	0,95	0,95	0,98
Moravskoslezský	4 587	4 837	4 350	4 161	4 123	4 189	1,08	1,00	0,92	0,90	0,90	0,91
ČR	50 173	51 678	47 111	44 108	42 927	46 331	1,2	1,12	0,99	0,97	1,01	1,00

Tabulka č. 8 Časové řady pracovní úrazovosti s pracovní neschopností v krajích ČR v letech 2010 – 2015 (ČSÚ)

Přestože smrtelné pracovní úrazy tvoří malou část z celkového počtu pracovních úrazů, kontrolní orgány Státního úřadu inspekce práce a Českého báňského úřadu se těmito úrazy důkladně zabývají.

Kraj	Počet smrtelných pracovních úrazů					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hl. m. Praha	22	19	7	12	4	8
Středočeský	10	6	12	14	18	17
Vysočina	5	3	3	9	6	7
Jihočeský	6	13	11	13	5	4
Plzeňský	3	6	6	8	7	13
Karlovarský	4	3	3	2	12	3
Ústecký	14	13	10	7	5	16
Liberecký	3	3	4	3	6	5
Královéhradecký	6	4	7	3	8	9
Pardubický	9	6	7	4	14	6
Jihomoravský	11	17	12	8	8	5
Zlínský	6	5	5	2	3	6
Olomoucký	6	6	2	4	2	14
Moravskoslezský	16	21	15	16	11	4
Zahraničí			9	8	8	14
ČR	121	125	113	113	117	131

Tabulka č. 9 Časové řady ukazatelů smrtelné pracovní úrazovosti v krajích ČR v letech 2010 – 2015 (ČSÚ, SÚIP)

Region úrazu vychází ze skutečného místa, kde se úraz stal a nikoliv jen ze sídla firmy, proto lze uvést i úrazy, které se udály v zahraničí.

Druh úrazu	Počet úrazů v zahraničí		
	2013	2014	2015
Ostatní	371	311	163
S hospitalizací nad 5 dnů	46	45	40
Smrtelný	8	8	14

Tabulka č. 10 Přehled počtu pracovních úrazů v zahraničí v letech 2013 až 2015

PRACOVNÍ ÚRAZOVOST V ODVĚTVÍCH

Ukazatele pracovní úrazovosti jsou uspořádány podle převažující ekonomické činnosti Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. V tabulce jsou zobrazeny počty pracovních úrazů v jednotlivých oblastech činností, které jsou rozděleny podle CZ-NACE. Součástí je i graf znázorňující procentové podíly počtu pracovních úrazů

v jednotlivých činnostech. Pro jednoduchost jsou v grafu znázorněna jen ta odvětví, která byla v roce 2015 zastoupena nejvíce.

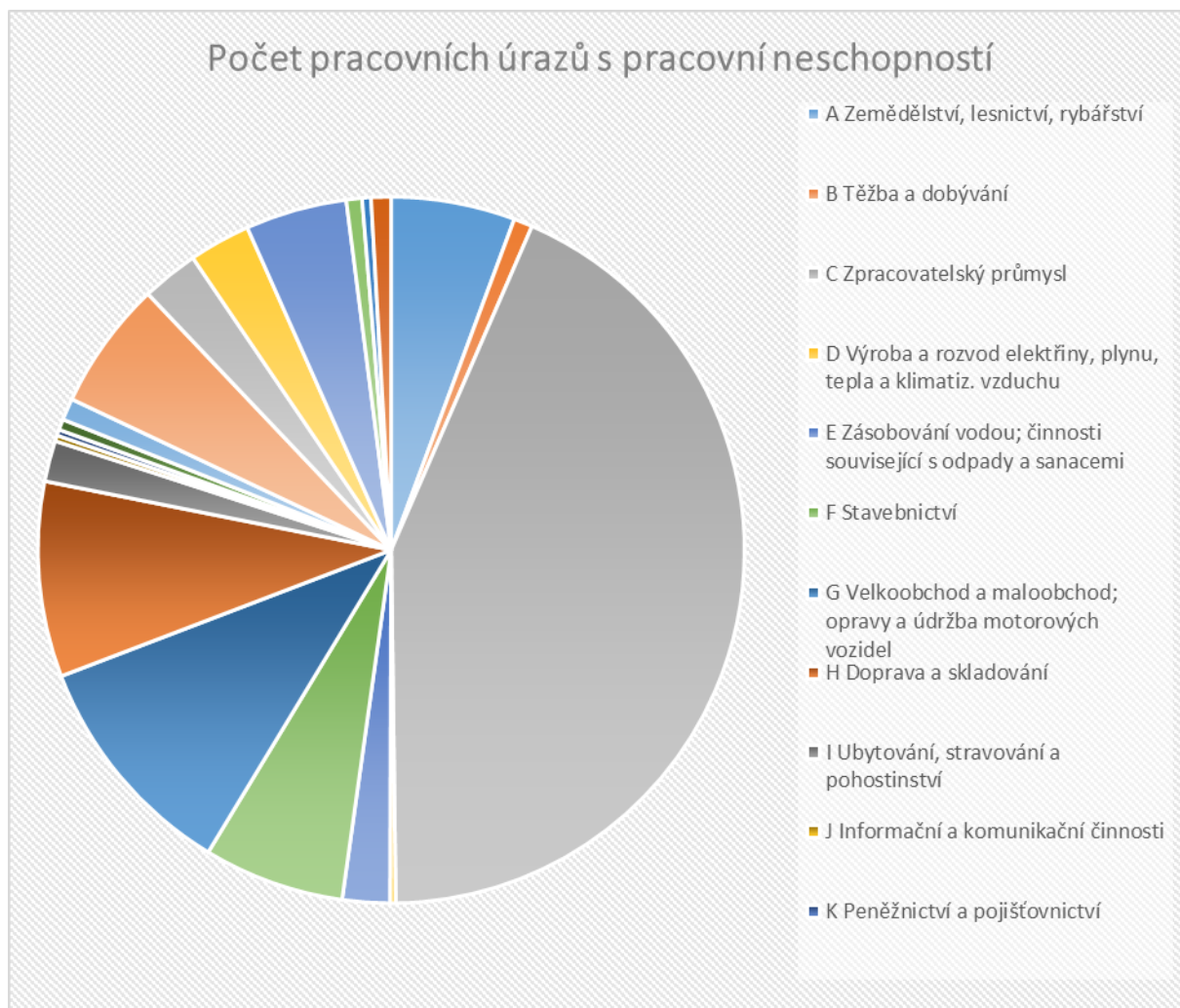
Nejvíce úrazů vzniklo ve zpracovatelském průmyslu a to 43,26 %, který zároveň zaměstnává nejvíce pojištěnců. K největšímu počtu smrtelných úrazů došlo ve stavebnictví, zpracovatelském průmyslu a v sekci doprava a skladování. Dalším rizikovým odvětvím je opravárenství. V tabulkových rozborech naleznete další informace a také podrobné ukazatele pracovní úrazovosti v ČR v roce 2015.

Odvětví (CZ-NACE)	Počet pojištěnců	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	Dny pracovní neschopnosti	Četnost případů na 100 pojištěnců	Průměrné procento pracovní neschopnosti	Průměrná doba trvání případu
A Zemědělství, lesnictví, rybníkářství	111 189	2 626	160 934	2,4	0,4	61,3
B Těžba a dobývání	30 470	399	50 636	1,3	0,5	126,9
C Zpracovatelský průmysl	1 185 145	20 045	982 608	1,7	0,2	49,0
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	31 958	119	9 612	0,4	0,1	80,8
E Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi	57 321	1 007	56 274	1,8	0,3	55,9
F Stavebnictví	234 687	2 984	212 628	1,3	0,2	71,3
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	608 168	4 876	257 383	0,8	0,1	52,8
H Doprava a skladování	280 808	4 142	278 721	1,5	0,3	67,3
I Ubytování, stravování a pohostinství	133 966	868	41 489	0,7	0,1	47,8
J Informační a komunikační činnosti	118 216	123	6 772	0,1	0,0	55,1
K Peněžnictví a pojišťovnictví	91 478	126	6 546	0,1	0,0	52,0
L Činnosti v oblasti nemovitostí	74 008	228	14 701	0,3	0,1	64,5
M Profesní, vědecké a technické činnosti	206 800	461	27 089	0,2	0,0	58,8
N Administrativní a podpůrné činnosti	259 337	2 729	139 522	1,1	0,1	51,1
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	265 674	1 202	73 664	0,5	0,1	61,3
P Vzdělávání	341 014	1 303	67 193	0,4	0,1	51,6
Q Zdravotní a sociální péče	340 559	2 152	129 771	0,6	0,1	60,3
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	64 484	333	17 142	0,5	0,1	51,5
S Ostatní činnosti	62 490	187	11 403	0,3	0,1	61,0
T Činnosti domácností	-	-	-	-	-	-
U Činnosti exteriorních organizací a orgánů	58	-	-	x	-	-
Nezjištěno	9 182	422	24 710	x	x	58,7
Celkem	4 507 012	46 331	2 568 798	1,00	0,15	55,44

Tabulka č. 11 Ukazatele pracovní úrazovosti v ČR v roce 2015 v odvětvích (ČSÚ)

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval

x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů

Graf č. 8 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v odvětvích (CZ – NACE) v roce 2015

ZDROJE PRACOVNÍCH ÚRAZŮ V ROCE 2015

Podkladem k informacím o zdrojích pracovních úrazů, k nimž došlo v roce 2015, byla data o pracovních úrazech pořízená oblastními inspektoráty práce a uložena v bázi dat SÚIP. Klasifikace zdrojů úrazů byla provedena podle metodiky ESAW. Soubor dat z roku 2015 obsahuje data připravená ze 41 441 záznamů o úrazu s pracovní neschopností delší než tři kalendářní dny, které inspektorátům zaslaly subjekty podléhající kontrolní činnosti SÚIP. Z toho bylo 1 299 pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dní (tzv. závažných). Do přehledu smrtelných pracovních úrazů bylo zahrnuto 122 případů podléhajících kontrolní činnosti SÚIP a 9 případů smrtelných úrazů podléhajících dozoru systému ČBÚ.

Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny

V následujících tabulkách jsou uvedeny počty pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny rozděleny podle dvou kritérií – podle kraje, kde se pracovní úraz stal a podle kraje, ve kterém má subjekt sídlo.

Nejpočetnějším zdrojem vzniku pracovních úrazů (celkem 13 159 pracovních úrazů) jsou materiály, předměty, výrobky, součásti strojů a vozidel, úlomky, prach. Do této skupiny patří například břemena, stavební materiál, strojní součásti, spojovací části (šrouby, hřebíky, svorníky, nýty), zemědělské výrobky, skladované výrobky, zemina, kámen a jiné.

Druhým nejčastějším zdrojem vzniku pracovního úrazu jsou budovy, konstrukce, povrchy (celkem 11 657 pracovních úrazů). Zde zařazujeme veškeré budovy, konstrukce, výkopy, studně, příkopy, strmé svahy, tunely, podzemní prostory, schody, žebříky, silnice, cesty a jiné.

Třetím nejpočetnějším zdrojem vzniku pracovního úrazu jsou poranění na strojích a stabilních zařízeních.

Porovnáním statistických údajů zjistíme, že jsou zřejmé rozdíly v rozložení zdrojů pracovních úrazů a jejich počtu v krajích podle sídla subjektu a podle místa úrazu. Je to z toho důvodu, že Hlavní město Praha je často sídlem ekonomických subjektů – firem s celorepublikovou působností a také proto, že velký počet subjektů, které mají sídlo na území hlavního města, podniká ve skutečnosti v jiném kraji České Republiky.

Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny podle místa úrazu	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Parubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Zahraníčí	Česká republika Celkem
0 - Žádný zdroj nebo žádné informace o zdroji	391	85	9	4	337	124	78	48	23	30	15	21	18	10		1 193
1000 - Budovy, stavební konstrukce, povrchy – v úrovni země (uvnitř i vně, pevné či mobilní, dočasné)	2	941	595	461	629	261	627	351	431	313	849	538	924	480	44	7 446
2000 - Budovy, konstrukce, povrchy nad úrovní země (uvnitř i vně)	1085	423	222	147	193	92	196	124	273	227	367	162	352	169	22	4 054
3000 - Budovy, stavební konstrukce, povrchy – pod úrovní země (uvnitř i vně)	1	34	12	5	5		3	1	1		24	6	9	6		107
4000 - Systémy pro dodávku a distribuci materiálu, potrubní sítě		6	24	12								1	3	2		48
5000 - Motory, systémy pro přenos a skladování energie	1	12	10	5			1				1	2	3	1		36
6000 - Ruční nářadí, nepoháněné	226	269	290	188	288	86	205	124	128	126	342	214	261	224	22	2 993
7000 - V ruce držené či ručně vedené mechanické nářadí	17	87	79	76	64	15	49	36	54	51	60	100	138	46	7	879
8000 - Ruční nářadí – bez rozlišení zdroje energie	5	36	7		58	17	2	2	7	3	82	19	23	56	7	324
9000 - Stroje a zařízení přenosné nebo mobilní	161	11	13	13	94	45	155	103	1		29	13	15	12		665
10000 - Stroje a zařízení stabilní	146	357	361	283	170	102	144	131	263	202	329	121	220	236	35	3 100
11000 - Systémy pro dopravu, manipulaci a skladování	6	461	334	294	92	38	55	34	69	62	177	115	195	101	36	2 069
12000 - Pozemní vozidla	124	144	123	73	109	30	104	55	48	51	170	88	115	51	12	1 297
13000 - Ostatní dopravní prostředky	17	11	14	8	13		18	3	3	3	20		6	3	17	136
14000 - Materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky, prach	865	1 423	850	675	1 062	371	929	590	1 018	910	1 618	797	1 197	879	79	13 263
15000 - Nebezpečné látky a přípravky, radioaktivní látky, biologické látky	81	132	114	80	83	37	87	51	65	82	118	95	124	75	12	1 236
16000 - Ochranná zařízení a prostředky	1		16	11							1		1	3		33
17000 - Kancelářské zařízení, osobní potřeby, sportovní potřeby, zbraně, potřeby pro domácnost	6	47	44	30	2	1	15	15			32	19	33	16		260
18000 - Živé organismy a lidské bytosti	167	238	197	188	149	40	117	49	102	121	141	92	169	71		1 841
19000 - Hromadný odpad			1		1		2	1								5
20000 - Fyzikální jevy a přírodní živly	10	18	6	11	5	5	7	2	4	5	10	5	9	4		101
99000 - Ostatní zdroje neuvedené v tomto třídíku		8	2	3			1	3	38	40	7	76	172	5		355
Celkový součet	3312	4 743	3 323	2 567	3 354	1 264	2 795	1 723	2 528	2 226	4 392	2 484	3 987	2 450	293	41 441

Tabulka č. 12 Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny, podle místa úrazu (SÚIP)

Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny podle místa úrazu	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Zahranicí, Neurčeno	Celkový součet
Budovy, konstrukce, povrchy (uvnitř i vně)	0,94	0,20	0,02	0,01	0,82	0,30	0,18	0,11	0,06	0,07	0,04	0,04	0,04	0,02	2,86	0,94
Systémy pro energii, motory, potrubní sítě	0,01	2,30	1,39	1,11	1,52	0,63	1,49	0,84	1,04	0,93	2,08	1,45	2,26	1,13	18,17	0,01
Ruční nářadí	2,62	1,04	0,54	0,36	0,46	0,22	0,47	0,30	0,66	0,64	0,88	0,48	0,85	0,40	9,95	2,62
Stroje a zařízení, mobilní a stabilní	0,00	0,08	0,03	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,06	0,01	0,02	0,02	0,26	0,00
Systémy pro dopravu, manipulaci a skladování – nspecifikováno	0,00	0,01	0,05	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,12	0,00
Pozemní vozidla, ostatní dopravní prostředky	0,00	0,03	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,07	0,00
Materiály, předměty, výrobky, součásti, strojů a vozidel, úlomky, prach	0,54	0,60	0,71	0,45	0,69	0,21	0,48	0,30	0,28	0,33	0,84	0,58	0,64	0,51	7,17	0,54
Nebezpečné látky a přípravky, radioaktivní látky, biologické látky	0,04	0,21	0,19	0,19	0,15	0,04	0,12	0,08	0,13	0,12	0,14	0,24	0,33	0,11	2,10	0,04
Ochranná a kancelářská zařízení, odpad	0,01	0,09	0,02	0,00	0,14	0,04	0,00	0,00	0,02	0,01	0,19	0,05	0,06	0,13	0,77	0,01
Živé organismy, fyzikální jevy, přírodní živly	0,38	0,03	0,03	0,03	0,23	0,11	0,36	0,25	0,00	0,00	0,07	0,03	0,04	0,03	1,59	0,38
Ostatní zdroje a neuvedeno	0,29	0,83	0,86	0,71	0,41	0,25	0,35	0,31	0,64	0,49	0,81	0,35	0,54	0,56	7,40	0,29
Celkem	0,02	1,16	0,84	0,71	0,22	0,09	0,13	0,08	0,17	0,18	0,42	0,30	0,47	0,24	5,03	0,02

Tabulka č. 13 Podíl počtu případů (%) pracovních úrazů, podle místa úrazu (SÚIP)

Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny podle kraje, kde má subjekt sídlo	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
Žádný zdroj nebo informace	391	84	9	4	341	124	76	47	23	30	16	18	17	9	1 189
Budovy, staveb. konstrukce	2	955	578	462	630	261	619	351	431	386	867	604	907	470	7 523
Budovy, nadzemní konstrukce	1 089	434	223	150	193	92	197	124	275	268	366	200	355	168	4 134
Budovy, podzemní konstrukce	1	34	12	5	5		3	1	1		24	7	8	7	108
Systémy pro dodávku a distribuci materiálu		6	22	14									4	2	48
Motory, energie systémy	1	12	5	4			1				1	2	3	1	30
Ruční nářadí, nepoháněné	225	251	294	188	288	86	201	123	114	137	350	241	247	214	2 959
V ruce držené mech. nářadí	17	87	79	77	65	15	48	35	54	51	61	101	138	45	873
Ruční nářadí – bez rozlišení zdroje energie	5	36	7		58	17	2	2	7	3	82	20	24	56	319
Stroje a zařízení přenosné	159	11	13	13	95	45	149	105	1		29	14	15	12	661
Stroje a zařízení stabilní	119	347	357	297	170	102	144	130	264	202	334	145	228	235	3 074
Systémy pro dopravu	7	481	348	294	92	38	55	34	70	76	174	127	195	100	2 091
Pozemní vozidla	134	150	137	77	110	30	106	55	51	51	172	89	123	54	1 339
Ostatní dopravní prostředky	16	6	15	8	13		20	2	3	3	20		6	3	115
Materiály, předměty	866	1 396	859	663	1 043	371	923	575	1 016	963	1 657	794	1 157	876	13 159
Nebezpečné látky	81	132	116	81	83	37	85	52	65	83	125	97	116	75	1 228
Ochranná zařízení	1		15	11							1		1	3	32
Kancelářské zařízení	6	47	44	29	2	1	16	14			32	19	34	16	260
Živé organismy	164	240	185	181	149	40	114	49	102	131	148	93	168	70	1 834
Hromadný odpad			1		1		2	1							5
Fyzikální jevy, živly	10	17	6	11	5	5	7	2	4	5	10	5	9	4	100
Ostatní zdroje		9	2	3			1	3	38	40	7	79	173	5	360
Celkový součet	3 294	4 735	3 327	2 572	3 343	1 264	2 769	1 705	2 519	2 429	4 476	2 655	3 928	2 425	41 441

Tabulka č. 14 Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny, podle kraje, kde má subjekt sídlo (SÚIP)

Pracovní úrazy s pracovní neschopností delší než 3 dny podle kraje, kde má subjekt sídlo	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
Žádný zdroj nebo informace	0,00	0,20	0,02	0,01	0,82	0,30	0,18	0,11	0,06	0,07	0,04	0,04	0,94	0,02	2,87
Budovy, staveb. konstrukce	0,01	2,30	1,39	1,11	1,52	0,63	1,49	0,85	1,04	0,93	2,09	1,46	0,00	1,13	18,15
Budovy, nadzem. konstrukce	0,00	1,05	0,54	0,36	0,47	0,22	0,48	0,30	0,66	0,65	0,88	0,48	2,63	0,41	9,98
Budovy, podzem. konstrukce	0,00	0,08	0,03	0,01	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,06	0,02	0,00	0,02	0,26
Systémy pro dodávku a distribuci materiálu	0,00	0,01	0,05	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12
Motory, energie, systémy	0,00	0,03	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
Ruční nářadí, nepoháněné	0,00	0,61	0,71	0,45	0,69	0,21	0,49	0,30	0,28	0,33	0,84	0,58	0,54	0,52	7,14
V ruce držené mech. nářadí	0,00	0,21	0,19	0,19	0,16	0,04	0,12	0,08	0,13	0,12	0,15	0,24	0,04	0,11	2,11
Ruční nářadí – bez rozlišení zdroje energie	0,00	0,09	0,02	0,00	0,14	0,04	0,00	0,00	0,02	0,01	0,20	0,05	0,01	0,14	0,77
Stroje a zařízení přenosné	0,00	0,03	0,03	0,03	0,23	0,11	0,36	0,25	0,00	0,00	0,07	0,03	0,38	0,03	1,60
Stroje a zařízení stabilní	0,00	0,84	0,86	0,72	0,41	0,25	0,35	0,31	0,64	0,49	0,81	0,35	0,29	0,57	7,42
Systémy pro dopravu	0,00	1,16	0,84	0,71	0,22	0,09	0,13	0,08	0,17	0,18	0,42	0,31	0,02	0,24	5,05
Pozemní vozidla	0,00	0,36	0,33	0,19	0,27	0,07	0,26	0,13	0,12	0,12	0,42	0,21	0,32	0,13	3,23
Ostatní doprav. prostředky	0,00	0,01	0,04	0,02	0,03	0,00	0,05	0,00	0,01	0,01	0,05	0,00	0,04	0,01	0,28
Materiály, předměty	0,01	3,37	2,07	1,60	2,52	0,90	2,23	1,39	2,45	2,32	4,00	1,92	2,09	2,11	31,75
Nebezpečné látky	0,00	0,32	0,28	0,20	0,20	0,09	0,21	0,13	0,16	0,20	0,30	0,23	0,20	0,18	2,96
16000 - Ochranná zařízení	0,00	0,00	0,04	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,08
Kancelářské zařízení	0,00	0,11	0,11	0,07	0,00	0,00	0,04	0,03	0,00	0,00	0,08	0,05	0,01	0,04	0,63
Živé organismy	0,00	0,58	0,45	0,44	0,36	0,10	0,28	0,12	0,25	0,32	0,36	0,22	0,40	0,17	4,43
Hromadný odpad	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
20000 -Fyzikální jevy, živly	0,00	0,04	0,01	0,03	0,01	0,01	0,02	0,00	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,24
Ostatní zdroje	0,00	0,02	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,09	0,10	0,02	0,19	0,00	0,01	0,87
Celkový součet	0,03	11,43	8,03	6,21	8,07	3,05	6,68	4,11	6,08	5,86	10,80	6,41	7,95	5,85	100,00

Tabulka č. 15 Podíl počtu případů (%) pracovních úrazů, podle kraje, kde má subjekt sídlo (SÚIP)

Smrtelné pracovní úrazy

V roce 2015 bylo Státním úřadem inspekce práce registrováno celkem 122 smrtelných pracovních úrazů, k 9 smrtelným pracovním úrazům došlo u subjektů podléhajících doзору systému ČBÚ (šetří obvodní báňské úřady).

Nejčastějším zdrojem byla pozemní vozidla a ostatní dopravní prostředky - 32 smrtelných pracovních úrazů – převážně dopravní nehody. U smrtelných pracovních úrazů, které vznikly při dopravních nehodách dopravních prostředků na veřejných pozemních komunikacích, se kontrola příčin a okolností pracovních úrazů, v souladu s Metodickým pokynem Generálního inspektora SÚIP č. 3/2010, neprovádí.

Kontrola příčin a okolností smrtelných pracovních úrazů SÚIP zpravidla provádí u pracovních úrazů, ke kterým došlo při provozu speciálních vozidel a jejich souprav níže uvedených:

- dopravních prostředků pro hromadnou dopravu osob,
- dopravních prostředků pro přepravu zvláště těžkých a rozměrných nákladů a dopravních prostředků pro přepravu nebezpečných látek,
- speciálních vozidel a jejich souprav (v zemědělství, ve stavebnictví, v lesnictví, při zemních pracích, motorových vozíků).

U pracovních úrazů, ke kterým došlo při provozu dopravních prostředků na účelových komunikacích a v neveřejných prostorách, se kontrola příčin a okolností PÚ provádí.

Druhým největším zdrojem byly budovy, konstrukce, povrchy – 15 smrtelných pracovních úrazů – jedná se hlavně o pády z výšky a do hlubiny.

Z pohledů krajů má největší zastoupení smrtelných pracovních úrazů Středočeský kraj (17 úrazů) a Ústecký kraj (16 úrazů).

Smrtelné pracovní úrazy - podle místa úrazu	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Zahraníčí	Celkem
Budovy, staveb. konstrukce		1	1		1								1			4
Budovy, nadz. konstrukce	4	1	2		1		1	2	1	2	1					15
Budovy, podz. konstrukce					1											1
Motory, energie, systémy	1															1
Stroje a zařízení přenosné						1			1				4	1		7
Stroje a zařízení stabilní						1	1	1		1			2	1		7
Systémy pro dopravu												1				1
Pozemní vozidla	1	5			8		9	1	1	2	2	1	1	1		32
Ostatní dopr. prostředky		1	1	1			1		1				1			6
Materiály, předměty	1	2		2		1			3			1			1	11
Nebezpečné látky		3						1			1		3			8
Živé organismy		1	1	1	1				1	1				1		7
Fyzikální jevy, živly		1	1				1				1		1			5
Ostatní zdroje	1	2	1		1		3		1			3	1		13	26
	8	17	7	4	13	3	16	5	9	6	5	6	14	4	14	131

Tabulka č. 16 Smrtelné pracovní úrazy podle kraje, kde se pracovní úraz stal (SÚIP)

Smrtelné pracovní úrazy - podle místa úrazu	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Zahraníčí	Celkem
Budovy, staveb. konstrukce	0,00	0,76	0,76	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	3,05
Budovy, nadz. konstrukce	3,05	0,76	1,53	0,00	0,76	0,00	0,76	1,53	0,76	1,53	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	11,45
Budovy, podz. konstrukce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76
Motory, energie, systémy	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76
Stroje a zařízení přenosné	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	3,05	0,76	0,00	5,34
Stroje a zařízení stabilní	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,76	0,76	0,00	0,76	0,00	0,00	1,53	0,76	0,00	5,34
Systémy pro dopravu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76
Pozemní vozidla	0,76	3,82	0,00	0,00	6,11	0,00	6,87	0,76	0,76	1,53	1,53	0,76	0,76	0,76	0,00	24,43
Ostatní dopr. prostředky	0,00	0,76	0,76	0,76	0,00	0,00	0,76	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	4,58
Materiály, předměty	0,76	1,53	0,00	1,53	0,00	0,76	0,00	0,00	2,29	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,76	8,40
Nebezpečné látky	0,00	2,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,76	0,00	2,29	0,00	0,00	6,11
Živé organismy	0,00	0,76	0,76	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	5,34
Fyzikální jevy, živly	0,00	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,76	0,00	0,00	3,82
Ostatní zdroje	0,76	1,53	0,76	0,00	0,76	0,00	2,29	0,00	0,76	0,00	0,00	2,29	0,76	0,00	9,92	19,85
Celkem	6,11	12,98	5,34	3,05	9,92	2,29	12,21	3,82	6,87	4,58	3,82	4,58	10,69	3,05	10,69	100,00

Tabulka č. 17 Podíl počtu smrtelných úrazů (%) – podle místa úrazu

Smrtelné pracovní úrazy - podle kraje, kde má subjekt sídlo	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
Budovy, staveb. konstrukce	1		1	1										1	4
Budovy, nadz. konstrukce	4	1	2			1	1	1	1		2		1	1	15
Budovy, podz. konstrukce				1											1
Motory, energie, systémy											1				1
Stroje a zařízení přenosné	1				1								1	4	7
Stroje a zařízení stabilní	1					1	1		1					3	7
Systémy pro dopravu												1			1
Pozemní vozidla	7		5	4		4	1	3	2		3	1	1	1	32
Ostatní dopr. prostředky			2			1		1		1				1	6
Materiály, předměty	4	2			1		1	1	1					1	11
Nebezpečné látky	2	3					1				1			1	8
Živé organismy	1		1	1				1	1	1			1		7
Fyzikální jevy, živly		1	1					1			1		1		5
Ostatní zdroje	5	5	1	1	4	5	1					3		1	26
	26	12	13	8	6	12	6	8	6	2	8	5	5	14	131

Tabulka č. 18 Smrtelné pracovní úrazy, podle kraje, kde má subjekt sídlo

Smrtné pracovní úrazy - podle kraje, kde má subjekt sídlo	Hl. m. Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Vysočina	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Moravskoslezský kraj	Zlínský kraj	Celkem
Budovy, staveb. konstrukce	0,76	0,00	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	3,05
Budovy, nadz. konstrukce	3,05	0,76	1,53	0,00	0,00	0,76	0,76	0,76	0,76	0,00	1,53	0,00	0,76	0,76	11,45
Budovy, podz. konstrukce	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76
Motory, energie, systémy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76
Stroje a zařízení přenosné	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	3,05	5,34
Stroje a zařízení stabilní	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,76	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	2,29	5,34
Systémy pro dopravu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,76
Pozemní vozidla	5,34	0,00	3,82	3,05	0,00	3,05	0,76	2,29	1,53	0,00	2,29	0,76	0,76	0,76	24,43
Ostatní dopr. prostředky	0,00	0,00	1,53	0,00	0,00	0,76	0,00	0,76	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	4,58
Materiály, předměty	3,05	1,53	0,00	0,00	0,76	0,00	0,76	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	8,40
Nebezpečné látky	1,53	2,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,76	6,11
Živé organismy	0,76	0,00	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,76	0,76	0,76	0,00	0,00	0,76	0,00	5,34
Fyzikální jevy, živly	0,00	0,76	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,00	0,76	0,00	0,76	0,00	3,82
Ostatní zdroje	3,82	3,82	0,76	0,76	3,05	3,82	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	2,29	0,00	0,76	19,84
Celkem	19,85	9,16	9,92	6,11	4,58	9,16	4,58	6,11	4,58	1,53	6,11	3,82	3,82	10,69	100,00

Tabulka č. 19 Podíl počtu případů (%) - podle kraje, kde má subjekt sídlo

PŘÍČINY PRACOVNÍCH ÚRAZŮ

Příčiny pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny

Příčiny pracovních úrazů dělíme do 15 kategorií. Nejvíce pracovních úrazů, celkem 33 603 (oproti 35 432 pracovním úrazům v roce 2014), se stalo v důsledku špatně nebo nedostatečně odhadnutého rizika. Tato hodnota představuje 81,09 % (86,19 % v roce 2014) celkového počtu pracovních úrazů. Ostatní položky příčin pracovních úrazů jsou v záznamech o *pracovních* úrazech uváděny v mnohem menší míře.

Příčina pracovního úrazu	2015
0 – Nezjištěno (nebyla dosud zjištěna nebo se ji nepodařilo konkrétně specifikovat)	1 547
1 - Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoliv pracoviště)	509
2 - Chybějící nebo nedostatečná ochranná zařízení a zajištění	44
3 - Chybějící (nepřidělené), nedostatečné nebo nevhodné OOPP	19
4 - Nepříznivý stav nebo vadné uspořádání pracoviště popř. komunikace	114
5 - Závady v osvětlení a viditelnosti, nepříznivé vlivy hluku, otřesů a vadného ovzduší na pracovišti (komunikaci)	3
6 - Nesprávná organizace práce	56
7 - Neobeznámenost s podmínkami bezpečné práce a nedostatek potřebné kvalifikace (teoret. znalostí, dovedností, zručnosti, přizpůsobení)	11
8 - Používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bezp. oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru.	859
9 - Odstranění nebo nepoužívání předepsaných bezpečnostních zařízení a ochranných opatření	18
10 - Nepoužívání (nesprávné používání) předepsaných a předělených OOPP (přístrojů)	152
11 - Ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiná nesprávná či nebezpečná jednání druhých osob)	287
12 - Nedostatky osobních předpokladů k řádnému pracovnímu výkonu	3 883
13 - Ohrožení zvířaty a přírodními živly	336
14 - Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	33 603
Celkem	41 441

Tabulka č. 20 Příčiny pracovních úrazů – rok 2015 z dat SÚIP

Příčiny smrtelných pracovních úrazů, příčiny pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 kalendářních dnů

Příčina	Počet smrtelných pracovních úrazů (SÚIP, ČBÚ)	úrazů s hospitalizací nad 5 dnů (SÚIP)
0 – Nezjištěno (nebyla dosud zjištěna nebo se ji nepodařilo konkrétně specifikovat)	24	70
1 - Vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu (nikoliv pracoviště)	3	35
2 - Chybějící nebo nedostatečná ochranná zařízení a zajištění	3	18
3 - Chybějící (nepřidělené), nedostatečné nebo nevhodné OOPP		9
4 - Nepříznivý stav nebo vadné uspořádání pracoviště popř. komunikace	1	21
6 - Nesprávná organizace práce	7	16
7 - Neobeznámenost s podmínkami bezpečné práce a nedostatek potřebné kvalifikace (teoretických znalostí, dovedností, zručnosti, přizpůsobení apod.)	1	4
8 - Používání nebezpečných postupů nebo způsobu práce včetně jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru.	19	80
9 - Odstranění nebo nepoužívání předepsaných bezpečnostních zařízení a ochranných opatření		0
10 - Nepoužívání (nesprávné používání) předepsaných a předělených OOPP (přístrojů)	3	15
11 - Ohrožení jinými osobami (odvedení pozornosti při práci, žerty, hádky a jiná nesprávná či nebezpečná jednání druhých osob)	4	34
12 - Nedostatky osobních předpokladů k řádnému pracovnímu výkonu (chybějící tělesné předpoklady, smyslové nedostatky, nepříznivé osobní vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy)	2	90
13 - Ohrožení zvířaty a přírodními živly	1	8
14 - Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	63	899
Celkem	131	1299

Tabulka č. 21 Příčiny smrtelných pracovních úrazů a příčiny pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů (SÚIP, ČBÚ)

Nejčastější příčinou pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů uváděnou zaměstnavateli v roce 2015 bylo „špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“. Tato příčina byla uváděna u 79,53 % případů.

Na druhém místě bylo „používání nebezpečných postupů nebo způsobů práce vč. jednání bez oprávnění, proti zákazu, prodlévání v ohroženém prostoru“ – 5,88 %.

Ostatní položky příčin pracovních úrazů jsou v záznamech o *pracovních* úrazech uváděny v mnohem menší míře.

Podstatnější informace o příčinách pracovních úrazů přináší údaje o porušených předpisech, které byly v souvislosti s pracovním úrazem porušeny. Tyto údaje o smrtelných pracovních úrazech vyplývají z nezávislého šetření pracovních úrazů prováděného OIP a OBÚ. Příčiny a porušené předpisy u smrtelných pracovních úrazů způsobených dopravními nehodami šetří policie.

Nejčastěji porušené předpisy v uplynulých letech:

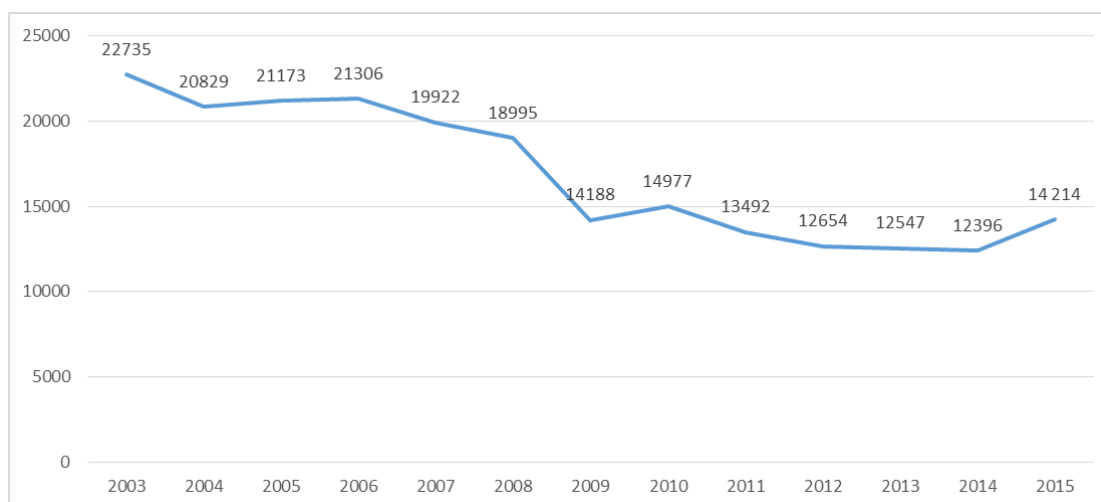
- zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce),
- zákon č. 361/2000 Sb., (silniční zákon),
- zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky BOZP,
- nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na BOZP na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky a do hloubky,
- nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,
- nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na BOZP na staveništích,
- vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb., o ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí a č. 26/1989 Sb., o ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu,
- nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci.

PRACOVNÍ ÚRAZOVOST ŽEN, MLADISTVÝCH A CIZÍCH STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ

Pracovní úrazovost žen

V roce 2015 byl narušen trend posledních let vykazující klesající tendenci pracovní úrazovosti žen. V roce 2015 došlo celkem k 14 214 pracovním úrazům žen oproti 12 396 pracovních úrazů žen v roce 2014, což znamená nárůst o 1 818 případů.

V roce 2015 došlo celkem k 11 smrtelným pracovním úrazům žen oproti 2 smrtelným pracovním úrazům žen v roce 2014, což znamená nárůst o 9 případů.

Graf č. 9 Vývoj pracovní úrazovosti žen (SÚIP)

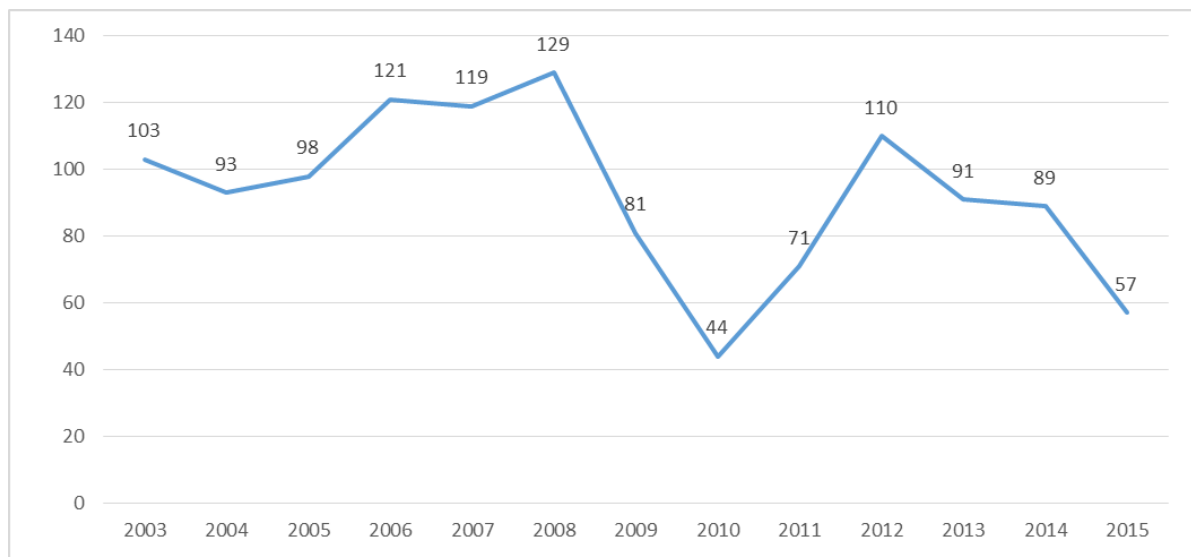
V roce 2015 bylo nejvíce nemocensky pojištěných žen ve zpracovatelském průmyslu, 448 354. V tomto odvětví bylo také nejvíce pracovních úrazů. Z tabulky vyčteme, že množství pracovních úrazů nemusí záviset na velikosti odvětví. Největší četnost zranění bylo v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství. Při počtu 36 308 nemocensky pojištěných žen utrpělo pracovní zranění 857 žen.

Odvětví	Počet žen (pojištěných)	Počet úrazů	Četnost v odvětví
A - Zemědělství, lesnictví a rybářství	36 308	857	2,4
B - Těžba a dobývání	4 066	17	0,4
C - Zpracovatelský průmysl	448 354	4 644	1,0
D - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	8 138	17	0,2
E - Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	14 528	77	0,5
F - Stavebnictví	39 883	79	0,2
G - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	340 952	2 201	0,7
H - Doprava a skladování	85 147	982	1,2
I - Ubytování, stravování a pohostinství	81 564	506	0,6
J - Informační a komunikační činnosti	41 323	38	0,1
K - Peněžnictví a pojišťovnictví	60 006	84	0,1
L - Činnosti v oblasti nemovitostí	34 479	54	0,2
M - Profesní, vědecké a technické činnosti	103 476	137	0,1
N - Administrativní a podpůrné činnosti	117 350	905	0,8
O - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	173 814	479	0,3
P - Vzdělávání	258 920	1 113	0,4
Q - Zdravotní a sociální péče	274 102	1 655	0,6
R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	37 494	157	0,4
S - Ostatní činnosti	40 619	111	0,3
U - Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	40	-	-
Nezjištěno	5 169	101	x
Celkem	2 205 732	14 214	

Tabulka č. 22 Pracovní úrazovost žen v odvětvích (SÚIP)

Pracovní úrazovost mladistvých

Počet pracovních úrazů mladistvých s pracovní neschopností nad 3 dny v roce 2015 poklesl. Na svém minimu byla pracovní úrazovost mladistvých v roce 2010 – 44 pracovních úrazů.

Graf č. 10 Vývoj pracovní úrazovosti mladistvých (SÚIP)

DALŠÍ UKAZATELE

Věk zraněného	Počet úrazů
21-25	5742
36-40	5525
41-45	5337
26-30	4737
46-50	4532
51-55	4502
31-35	4318
56-60	4210
61-65	1464
16-20	1352

Tabulka č. 23 Počet pracovních úrazů podle věku zraněného (prvních deset položek)

Zaměstnání (roky)	Počet úrazů
0	12875
1	4769
2	2939
3	2406
4	2185
6	1734
5	1437
7	1502
8	1352
9	1077
10	1029

Tabulka č. 24 Počet pracovních úrazů podle odpracovaných let, členěno podle celých let (položky nad 1 000 případů)

Čas úrazu v rámci dne	Počet úrazů
10:00 - 10:59	4507
9:00 - 9:59	4260
8:00 - 8:59	3531
11:00 - 11:59	3378
13:00 - 13:59	3314
7:00 - 7:59	2936
12:00 - 12:59	2744
14:00 - 14:59	2657
15:00 - 15:59	1951
6:00 - 6:59	1861

Tabulka č. 25 Počet pracovních úrazů podle času úrazu v rámci dne podle celých hodin (prvních deset položek)

Datum úrazu - den v týdnu	Počet úrazů
Pondělí	8570
Úterý	8110
Středa	7717
Čtvrtek	7304
Pátek	6420
Sobota	2101

Neděle	1729

Tabulka č. 26 Počet pracovních úrazů podle dnů v týdnu

Měsíc úrazu	Počet úrazů
Leden	3736
Únor	3446
Březen	3763
Duben	3286
Květen	3351
Červen	3796
Červenec	3334
Srpen	3342
Září	3677
Říjen	3795
Listopad	3675
Prosinec	2750

Tabulka č. 27 Počet pracovních úrazů podle měsíce úrazu

Odpracovaná doba	Počet úrazů
0:00 - 0:59	8802
3:00 - 3:59	4931
2:00 - 2:59	4689
4:00 - 4:59	4531
1:00 - 1:59	4408
6:00 - 6:59	3853
5:00 - 5:59	3711
7:00 - 7:59	3545

Tabulka č. 28 Počet pracovních úrazů podle odpracované doby před úrazem, členěno podle celých hodin (prvních osm položek)

Počet smrtelných pracovních úrazů		
Vztah k zaměstnavateli	Rok 2014	Rok 2015
Zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený k výkonu práce za účelem prohloubení kvalifikace u jiné právnické nebo fyzické osoby	4	1
Osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy	7	9
Zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	10	21
Zaměstnanec v pracovním poměru	84	78
Neuvedeno	1	13
Celkem	106	122

Tabulka č. 29 Počet smrtelných pracovních úrazů podle vztahu k zaměstnavateli (SÚIP)

Pracovní úrazovost v roce 2016 (předběžné údaje)

Za rok 2016 (ke dni 7. 12. 2016) vykazují statistiky 1 210 pracovních úrazů s hospitalizací nad 5 dnů (dále jen „závažných úrazů“), z toho 108 při dopravní nehodě a 93 smrtelných pracovních úrazů, z toho 29 při dopravní nehodě.

Z 93 smrtelných pracovních úrazů se v 90 případech jednalo o muže a ve 3 případech o ženy. U závažných úrazů se jednalo o muže v 996 a o ženy ve 214 případech.

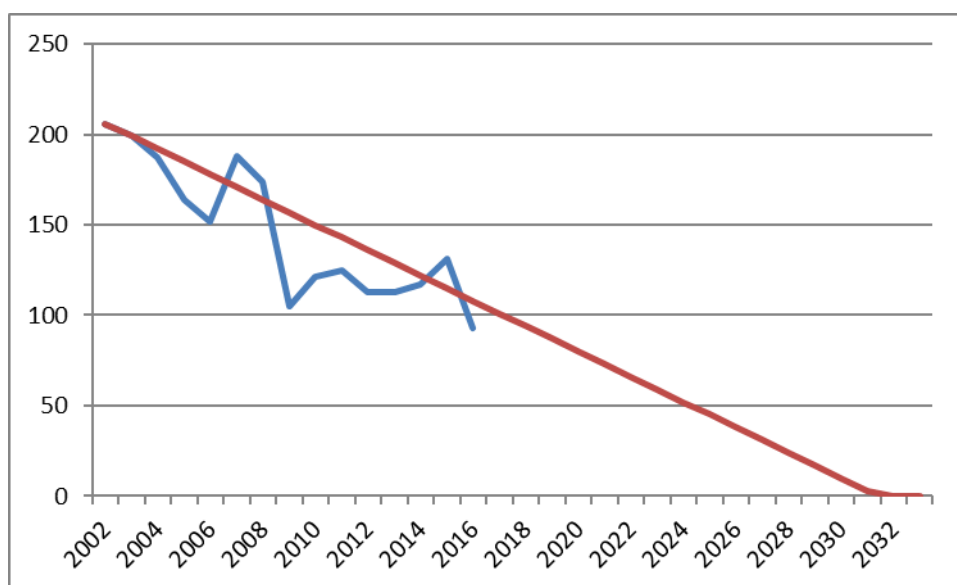
Dle právní formy zaměstnavatele se stalo 77 smrtelných pracovních úrazů a 1 109 závažných úrazů u právnických osob a 16 smrtelných pracovních úrazů a 101 závažných úrazů u fyzických osob.

Ačkoliv se statistika týká smutných čísel, lze identifikovat pozitivní tendenci, a to snížení počtu těchto případů oproti roku 2015, kdy se přihodilo celkem 131 smrtelných pracovních úrazů a 1 315 závažných úrazů.

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
206	199	187	164	152	188	174	105	121	125	113	113	117	131	(93)

Tabulka č. 30 Počty smrtelných pracovních úrazů v jednotlivých letech

Jak demonstruje tabulka č. 30 a potvrzuje výše uvedené má počet smrtelných pracovních úrazů v dlouhodobé perspektivě klesající tendenci. Lze pouze doufat, že tendence pozitivního vývoje potrvá.

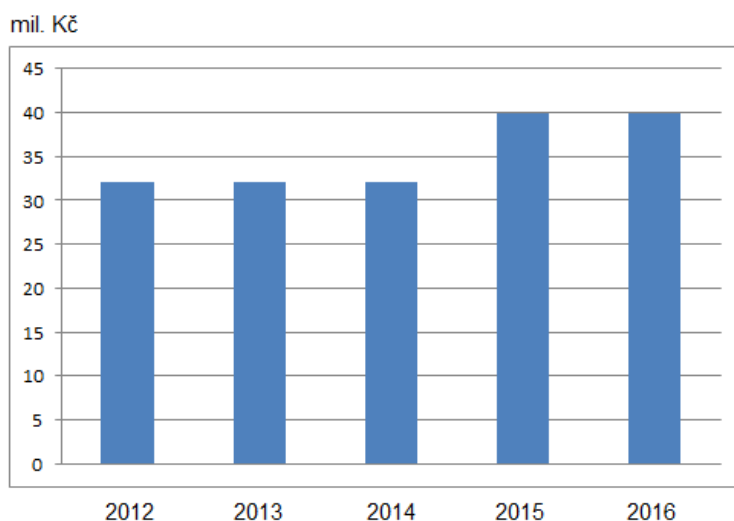
Graf č. 11 Pozitivní tendence v počtu smrtelných pracovních úrazů

2. Rezort Ministerstva práce a sociálních věcí

Na MPSV má tuto oblast v gesci Oddělení bezpečnosti práce. Zabezpečuje problematiku bezpečnosti práce a v tomto rámci mimo jiné zpracovává koncepci jejího zajišťování, a to zejména přípravou návrhů Národní politiky BOZP a na ní navazujících aktuálních Národních akčních programů, podílí se v rámci své působnosti na mezinárodní spolupráci v oblasti bezpečnosti práce, zpracovává návrhy věcných záměrů právních předpisů týkajících se jeho působnosti, zajišťuje činnost sekretariátu Rady vlády pro BOZP, která je tripartitním orgánem a díky zastoupení ostatních příslušných rezortů uplatňuje nadrezortní pohled na řešení klíčových otázek v oblasti BOZP. Koordinuje činnost Státního úřadu inspekce práce v oblasti kontroly pracovně právních vztahů, kontroly předpisů o zaměstnanosti a v oblasti bezpečnosti práce. Koordinuje činnost Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, Technické inspekce České republiky.

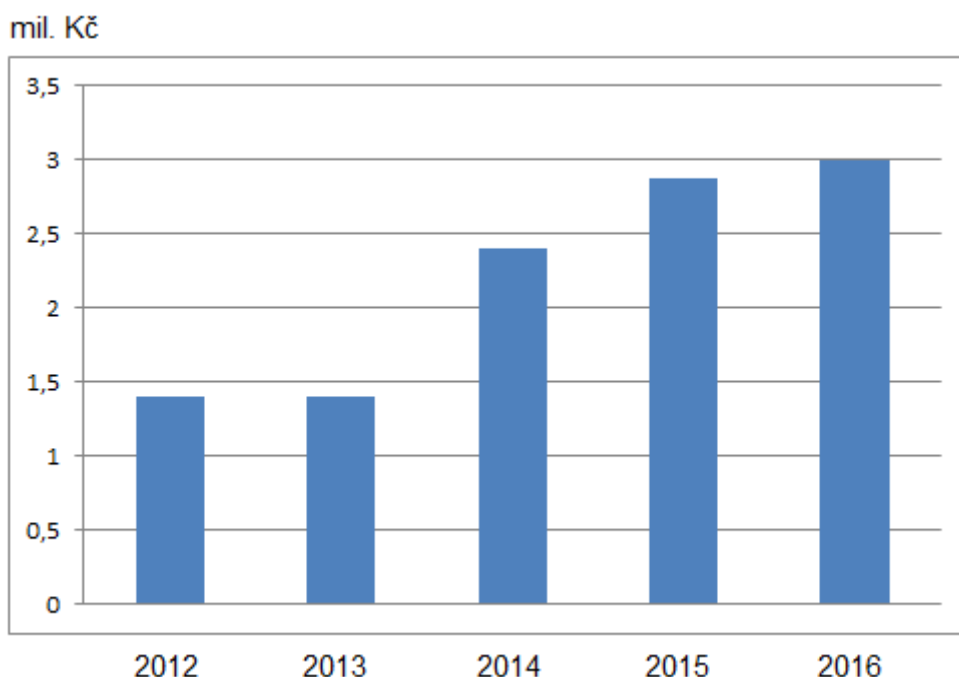
Mezi další klíčové agendy a činnosti patří:

- zpracování koncepce v oblasti BOZP, a to zejména přípravou návrhů Národní politiky BOZP a navazujících národních akčních programů,
- zpracovává návrhy věcných záměrů právních předpisů v oblasti bezpečnosti práce,
- podílí se v rámci své působnosti na mezinárodní spolupráci v oblasti bezpečnosti práce,
- zajišťuje činnost Rady vlády pro BOZP,
- zajišťuje agendu úhrady nákladů vzniklých odborovým organizacím s výkonem kontrolní činnosti nad stavem BOZP u jednotlivých zaměstnavatelů podle § 322 zákoníku práce

Graf č. 12 Přehled finančních prostředků poskytnutých odborovým organizacím podle § 322 zákoníku práce

- zabezpečuje agendu udělování akreditací k provádění zkoušek podle zákona č. 309/2006 Sb.,
- podává odborná stanoviska v oboru své působnosti,
- podílí se na koordinaci činnosti Státního úřadu inspekce práce v oblasti BOZP, Výzkumného ústavu bezpečnosti práce a Technické inspekce České republiky,
- vypracovává návrhy koncepce programů vědy a výzkumu v oblasti BOZP a spolupracuje v této oblasti s příslušnými útvary ministerstva, ostatními resorty, popř. sociálními partnery
- zabezpečuje na národní úrovni realizaci evropských kampaní v oblasti bezpečnosti práce vyhlášené Evropskou agenturou BOZP a zajišťuje osvětové aktivity v této oblasti, např. organizováním účastí na odborných výstavách, pořádáním odborných konferencí a ediční činností.
- zabezpečuje činnost Národního informačního centra BOZP (Focal Point) řízeného agenturou BOZP se sídlem v Bilbau

Graf č. 13 Podpora aktivit Národního informačního centra BOZP (Focal Point)

Legislativní činnost v oblasti bezpečnosti práce

- novelizace zákona č. 309/2006 Sb. o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

- novelizace nařízení vlády č. 591/2006 Sb. o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích
- novelizace nařízení vlády č. 592/2006 Sb. o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti
- novelizace zákona č. 251/2005 Sb. o inspekci práce
- připravuje se nové nařízení vlády upravující podmínky práce v lese, nahrazující stávající nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru
- připravuje se novelizace nařízení vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání (resp. doplnění Seznamu nemocí z povolání)
- připravuje se nové nařízení vlády upravující podmínky používání výstražných značek, nahrazující stávající nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů
- připravuje se novelizace zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce
- připravuje se nový zákon o pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání

Zákonem č. 88/2016 Sb. došlo na změnu některých zákonů, především zákona č. 309/2006 Sb. a zákona č. 251/2005 Sb. Novela zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) nabyla účinnosti dnem 1. května 2016.

Tato novela si vyžádala i změnu nařízení vlády č. 592/2006 Sb., o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti. S ohledem na potřeby praxe se blíže vymezilo provádění nově zavedených periodických zkoušek. Jedná se o zkoušku z odborné způsobilosti, ke které se může hlásit jen uchazeč, který již v minulosti zkoušku z odborné způsobilosti s úspěchem vykonal. Nově se v nařízení vlády objevila příloha č. 3, kde je podrobněji upraven rozsah a způsob ověření teoretických znalostí a praktických dovedností pro zkoušku a periodickou zkoušku k zajišťování úkolů v prevenci rizik a k činnostem koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi.

Změny zákona č. 309/2006 Sb. a zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, si kromě jiného vyžádaly změnu nařízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích. Zejména byly zapracovány zásady pro zpracování plánu BOZP a minimální požadavky na tento plán.

V rámci zákona č. 88/2016 Sb. došlo i na změnu zákona č. 251/2005 Sb. o inspekci práce. Touto novelizací se zákon doplnil v § 17 odst. 1 a v § 30 odst. 1 o nové skutkové podstaty přestupků fyzických osoba a správních deliktů právnických

osob, a to v případě neplnění povinností zadavatele stavby jako fyzické osoby vyplývající z § 14 a § 15 odst. 2 zákona č. 309/2006 Sb. navrhované novely zákona. Stanovením nových skutkových podstat přešupků se umožní postihovat více než dosud nedodržování zákonných povinností zadavatelů staveb, které následně významným způsobem negativně ovlivňují bezpečnost práce ve výstavbě.

Počty závažných pracovních úrazů, s dobou hospitalizace 5 dní a více, v odvětví lesnictví a těžba dřeva v posledních pěti letech neklesají. Značný podíl výkonů při manuálním kácení stromů připadá na osoby samostatně výdělečně činné, provádějící těžební činnost mimo pracovníprávní vztahy, které se na vzniku nehod při této činnosti významnou měrou podílejí. Z výše zmíněných důvodů přistoupilo MPSV k novelizaci právního předpisu upravujícího tuto oblast - nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru.

Aktivity realizované v roce 2016

Slavnostní předání ocenění

	<i>Termín</i> <i>Místo konání</i>
Bezpečný podnik	10. 5. 2016 Obecní dům, Opava
Bezpečný podnik, Správná praxe, Podnik podporující zdraví	18 10. 2016 Kaiserštejnský palác, Praha 1

Tabulka č. 31

Zajištění účasti na výstavách a dalších akcích

Zahájení Evropské kampaně BOZP 2016/17	14. 4. 2016 Brusel
Hodnocení pracovních rizik a praktické nástroje k jejich snižování Konference v rámci evropského projektu ARPP 50 účastníků (spolupráce s EEN)	3. 5. 2016 Hotel DAP, Praha 6
Veletrh vědy 2016 Veletrh se zaměřením na vědu, výzkum a vzdělávání výstavní stánek + Info Point v rámci evropského projektu ARPP	19. – 21. 5. 2016 PVA EXPO PRAHA v Letňanech
Odbory žádají bezpečnější a kvalitnější pracovní místa pro všechny bez rozdílu věku Konference v rámci Evropské kampaně BOZP 50 účastníků	září 2016 Praha, ČMKOS
Mezinárodní strojírenský veletrh 2016 Veletrh se zaměřením na strojírenství výstavní stánek+ Info Point v rámci evropského projektu ARPP	3. – 7. 10. 2016 BVV Brno
Bezpečnost práce a kvalita života 2016 Konference v rámci Evropské kampaně BOZP 100 účastníků	12. – 13. 10. 2016 Hotel DAP, Praha 6
Rízení BOZP pro všechny bez rozdílu věku Konference v rámci Evropské kampaně BOZP 50 účastníků	19. 10. 2016 Kašperské hory
Lepší kultura prevence BOZP SK PRES konference	24. – 25. 10. 2016 Bratislava

Tabulka č. 32

Soutěž učňů stavebních oborů (SUSO) pro školní rok 2015/2016 – 20. ročník

Regionální kola a finále za účasti inspektora z oblastního inspektorátu práce

Místo konání	Termín
Regionální kolo REGION PRAHA, STŘEDNÍ A SEVERNÍ ČECHY PVA EXPO PRAHA v Letňanech	21. – 22. 1. 2016
Regionální kolo REGION SEVERNÍ MORAVA Výstaviště Černá Louka, Ostrava	26. – 27. 2. 2016
Regionální kolo REGION VÝCHODNÍ ČECHY A JIŽNÍ MORAVA Výstaviště ALDIS Hradec Králové	18. – 19. 3. 2016
Regionální kolo REGION JIŽNÍ A ZÁPADNÍ ČECHY Výstaviště České Budějovice	20. – 21. 5. 2016
FINÁLE 20. ROČNÍKU 27. ročník mezinárodního stavebního veletrhu FOR ARCH 2016, PVA Letňany, Praha	20. – 23. 9. 2016

Tabulka č. 33

Byl vyhlášen další ročník soutěže „Ceny za správnou praxi“ v oblasti BOZP. Pod záštitou MPSV a s jeho aktivní účastí byly konány 2 mezinárodní konference – v Sepetné a v Bojnicích (SR).

Úhrada nákladů odborovým organizacím vzniklých podle § 322 odst. 2 zákoníku práce

Otázku úhrady nákladů odborovým organizacím na kontrolní činnost nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u jednotlivých zaměstnavatelů upravuje § 322 odst. 2 zákoníku práce. Podle tohoto ustanovení náklady vzniklé výkonem kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci hradí stát na základě dohody s odborovou organizací. Celkový objem finančních prostředků na tuto agendu je pro rok 2016 stanoven ve výši 40 mil. Kč (Přehled finančních prostředků poskytnutých odborovým organizacím podle § 322 zákoníku práce viz graf č. 12). Na úhradu nákladů „vzniklých výkonem kontroly nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“ dle § 322 zákoníku práce se neposkytují finanční prostředky předem. Jedná se o náklady skutečně vzniklé těm odborovým organizacím, které kontrolu vykonávají. V roce 2016 byly uzavřeny smlouvy s celkem 21 odborovými organizacemi. Z vyhodnocení souhrnných zpráv o kontrolní činnosti jednotlivých odborových organizací, kterým byly hrazeny tyto náklady, vyplynulo, že bylo odborovými organizacemi provedeno celkem 5116 kontrol.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ověřuje v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, věcnou správnost poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu. Dále má právo a povinnost zároveň vykonávat u příjemce (odborové organizace) veřejnosprávní kontrolu finančních prostředků před jejich poskytnutím, v průběhu jejich použití a následně po jejich použití.

Publikační činnost 2015 – 2016

Brožury

- Výkon inspekce práce
- Bezpečnost práce v zemědělství.
- Bezpečnost práce při provozu a údržbě motorových vozidel.
- Bezpečnost práce na staveništích.
- Bezpečnost práce na staveništích
- Bezpečnost práce při manipulaci s materiálem a při jeho skladování

Letáky

- Základní zásady bezpečného zacházení s chemickými látkami
- Základní povinnosti zhotovitele staveb k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při vlastním provádění stavebních prací
- Základní povinnosti zhotovitele při práci na staveništích vyplývající ze zákoníku práce a dalších právních předpisů
- Základní informace z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Dočasné stavební konstrukce. Požadavky na zábradlí
- Nebezpečné chemické látky. Povinnosti zaměstnavatelů – základní informace
- Základní povinnosti zhotovitele při práci na staveništích vyplývající ze zákoníku práce a dalších právních předpisů
- Základní povinnosti zhotovitele staveb k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při vlastním provádění stavebních prací

- Zásady bezpečnosti práce při manipulaci s materiálem

Rada vlády pro BOZP

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci je stálým poradním orgánem vlády České republiky v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Rada byla zřízena usnesením vlády České republiky č. 858 ze dne 3. září 2003, zasedá pravidelně podle plánu práce a dále podle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Činnost Rady, jejích stálých výborů a pracovních skupin zabezpečuje oddělení bezpečnosti práce. Rok 2016 je pro Radu vlády pro BOZP již třináctým rokem její činnosti.

V souladu se všemi přijatými dokumenty je prvořadým úkolem Rady příprava návrhů a doporučení k provádění a pravidelnému hodnocení plnění Národní politiky BOZP, která vychází, mimo jiné, ze strategických dokumentů EU pro oblast BOZP. V těchto strategických dokumentech EU jsou členské státy vyzývány, aby ve spolupráci se sociálními partnery vypracovaly, vykonávaly a případně aktualizovaly jednotné vnitrostátní strategie v oblasti BOZP v zájmu dalšího snížení počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání, zejména v těch odvětvích, která vykazují jejich nadprůměrnou míru. Posledním dokumentem, který byl EU schválen je Strategický rámec EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014 – 2020, což se promítlo i do činnosti Rady. Rada pověřila Pracovní skupinu Rady pro národní dokumenty BOZP zahájením prací na revizi stávající Národní politiky BOZP ve vazbě na výše uvedený strategický rámec. Základním problémem, na který výše uvedená pracovní skupina při přípravě návrhu aktualizace Národní politiky BOZP narazila, jsou chybějící finanční zdroje k naplňování prioritních opatření tohoto dokumentu. Z uvedeného důvodu bylo doporučeno aktualizaci Národní politiky BOZP odložit až do vyjasnění způsobu tohoto financování.

Další oblastí, které se Rada věnovala pravidelně na každém zasedání, byla problematika úrazového pojištění. Rada po celou dobu své působnosti podporuje snahu, aby byl v České republice zaveden funkční systém úrazového pojištění, což je jednou z hlavních priorit vládou schválené Národní politiky BOZP a na ni navazujících národních akčních programů. Rada prostřednictvím Pracovní skupiny pro národní dokumenty BOZP a pro úrazové pojištění aktivně přistupovala a připomínkovala materiály zpracováváné v této oblasti. Hlavním úkolem však stále zůstává příprava a přijetí nové právní úpravy systému úrazového pojištění, jehož základní součástí by měla být podpora prevence a rehabilitace.

Rada a její stálé výbory podle své gesce a věcného zaměření se také zabývají problematikou zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních a při praktické přípravě mládeže na povolání. Se zástupci České školní inspekce byla projednávána zpráva této instituce, týkající se úrazovosti dětí, žáků a studentů a byla hledána řešení ke zlepšení současného stavu. Projednány byly také aktuální problémy v oblasti BOZP v odvětví zdravotnictví a sociální péče. Uvedeným oblastem a úkolům se Rada a její stálé výbory budou věnovat

i v následujícím

období.

Státní úřad inspekce práce

V roce 2015 byly prováděny schválené kontrolní akce jako hlavní úkoly kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce a oblastních inspektorátů práce. Některé hlavní úkoly jsou zařazovány opakovaně a navazují na kontroly z předchozích let (jedná se např. o hlavní úkoly ve stavebnictví, kontroly BOZP v malých a středních podnicích, kontroly na základě přijatých podnětů, kontroly agentur práce, kontroly nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců, kontroly dodržování zákona o zaměstnanosti, integrovanou inspekci a Program „Bezpečný podnik“). Další hlavní úkoly byly zadány ve stejných oblastech, ale s korigovaným cílem a zadáním (v oblasti dopravy, zemědělství, lesnictví a kontroly vyhrazených technických zařízení). Kromě toho byly v roce 2015 prováděny i mimořádné kontrolní akce vyvolané dle aktuální potřeby, a to v oblasti nelegálního zaměstnávání a v oblasti pracovních vztahů a podmínek. Hlavní úkoly byly realizovány podle smyslu cílů a konkrétních zadání a stanovené počty kontrol pro jednotlivé hlavní úkoly byly splněny. Z výsledků provedených kontrol lze rozpoznat přínos zvolených hlavních úkolů, jejichž realizací orgány inspekce práce plnily svou jak preventivní, tak i represivní úlohu, pro kterou byly zřízeny.

Přehled hlavních úkolů:

- I. Bezpečnost práce ve stavebnictví
- II. Kontrola zaměstnavatelů s vozovým parkem
- III. Kontrola systému bezpečnosti práce, provozu technických zařízení a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více
- IV. Kontrola systému opatření souvisejících s ochranou osob a zaměstnanců před úrazem elektrickým proudem
- V. Kontrola bezpečnosti při provozu zdvihacích zařízení a prostředků pro zavěšení a uchopení břemene
- VI. Bezpečnost práce při provozu plynových zařízení se zaměřením na objekty využívané pro vzdělávání, ubytování a volný čas dětí a mládeže
- VII. Bezpečnost práce při provozu chladicích zařízení, kompresorových stanic a tlakových nádob stabilních
- VIII. Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi
- IX. Prevence BOZP při přípravě a provádění staveb
- X. Kontrola BOZP v potravinářském průmyslu
- XI. Bezpečnost práce při těžbě a při soustředování dříví stroji a zařízeními s lanovými systémy
- XII. Bezpečnost práce při provozu bioplynových stanic
- XIII. Integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií
- XIV. Program „Bezpečný podnik“
- XV. Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů na základě podnětů směřujících do oblasti pracovněprávní, BOZP a zaměstnanosti

- XVI. Kontrola plnění povinného podílu zaměstnávání OZP podle zákona o zaměstnanosti
- XVII. Kontroly nelegálního zaměstnávání občanů ČR a cizinců
- XVIII. Kontroly agenturního zaměstnávání
- XIX. Kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace na pracovišti, kontrola dodržování ochrany osobních práv na pracovišti
- XX. Kontroly dodržování minimální a zaručené mzdy

Činnost SÚIP v oblasti BOZP

Z výše uvedených hlavních úkolů jsou dále specifikovány jen některé:

Výsledky kontrolní činnosti v oblasti bezpečnosti práce ve stavebnictví

Činnosti vykonávané na staveništích patří k nejrizikovějším z hlediska možnosti vzniku závažného nebo smrtelného pracovního úrazu. Z výsledků kontrol vyplývá, že stav péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci je na staveništích nadále neuspokojivý. Proto kontrolní činnost v oblasti stavebnictví byla zaměřena na prověření dodržování povinností, vyplývajících z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništích, se zaměřením na bezpečný způsob prováděné práce, a takto působit na celkové snižování počtu pracovních úrazů na staveništích, a zvyšování úrovně zajišťování bezpečnosti práce u zhotovitelů staveb na staveništích. Úkol byl opět zaměřen na práce ve výškách a zemní práce, které patří k nejrizikovějším činnostem na staveništích a k činnostem s nejvyšším počtem smrtelných pracovních úrazů. Celkem bylo provedeno 987 kontrol u subjektů podnikajících ve stavebnictví. Výběr subjektů ke kontrolní činnosti vycházel především z poznatků a skutečností zjištěných na konkrétních staveništích v rámci územní působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů práce, z databáze zaslaných oznámení o zahájení prací a z předložených projektových dokumentací k posouzení. Do plánu kontrol byly zařazeny rovněž ty subjekty, u kterých byly v minulosti při namátkových kontrolách zjištěny závažné nedostatky nebo u kterých došlo k pracovním úrazům a v neposlední řadě byly kontrolovány podnikající fyzické osoby, které nikoho nezaměstnávaly.

Při porovnání zjištěných nedostatků v roce 2014 s loňským rokem 2015 lze konstatovat, že množství i druh porušení je ve většině případů přibližně stejné. Nejvíce nedostatků bylo zjištěno u pracovních činností spojených s prací ve výšce, zajištění staveniště, v přijímání opatření zaměstnavatelů k předcházení rizikům a také v provádění pravidelné údržby a kontroly strojů, technických zařízení a náradí. Nejčastější příčinou vzniku pracovního úrazu byl i v letošním roce pád z výšky, a to zejména propadnutí nebo sklouznutí ze střešní plochy. Na tyto práce se zvýšenou mírou rizika jsou hlavními zhotoviteli a zhotoviteli stavebních prací smluvně najímání OSVČ nebo drobné podnikající právnické subjekty, kteří svou vlastní bezpečnost často velmi zanedbávají a svou činností na staveništích ohrožují i ostatní zhotovitele. Podnikající fyzické osoby, které vykonávají nebezpečné práce, jako jsou práce ve výškách při montáži a demontáži dočasných stavebních konstrukcí, práce tesařské,

klempířské a pokrývačské, berou jakoukoliv práci bez ohledu na rizika, kterým jsou vystaveni. Nebezpečí vnímají jako zbytečně zdržující faktor. Na úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zhotovitele, mají vliv podmínky stanovené zadavatelem, které se odrážejí v termínech na provedení prací, cenou zakázky a dalšími vlivy odrážejícími se v nedostatku kvalifikovaných pracovníků i za cenu nedodržení samotných technologických postupů stavby. Většinou případů zjištěných porušení BOZP při kontrolách na stavbách bylo možné předejít především důslednější kontrolou pracovišť a stavenišť vedoucími a odpovědnými pracovníky jednotlivých zhotovitelů, především jejich spoluprací s odborně způsobilými osobami působícími v oblasti prevence rizik a koordinátory BOZP na staveništích. Činnost koordinátorů by měla výraznou měrou přispět ke zvýšení úrovně BOZP na staveništích. Lze konstatovat v porovnání s předcházejícím obdobím, že došlo k určitému zlepšení úrovně výkonu koordinátorů na stavbě, a to i z hlediska zpracovaných plánů BOZP.

Je potřeba k výše uvedeným problémům hledat nová řešení. Tyto osoby přistupují k problematice BOZP se stále vyšším nezájmem a podceňují popsaná rizika. Porušují legislativně daná pravidla. Kontrolních pracovníků není dostatečný počet na pokrytí potřebného počtu kontrol. Možnou cestou je přijetí přísnějších legislativních opatření, která tyto osoby donutí věnovat bezpečnosti práce patřičnou pozornost.

Kontrola systému bezpečnosti práce, provozu technických zařízení a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více

Z výsledků kontrolní činnosti inspektorátů vyplývá, že převážná většina podnikatelských subjektů v České republice spadá z hlediska počtu zaměstnanců do kategorie malých a středních podniků. Každý rok dochází k zániku některých podniků a naopak nově vznikají nové podniky. Praxe ukazuje, že z hlediska prevence je důležité, aby kontrola u nově vzniklých podniků proběhla co nejdříve po zahájení jejich činnosti. Z hlediska prevence je však také žádoucí, aby kontroly byly provedeny i u podniků s větším počtem zaměstnanců (nad 249 zaměstnanců, tj. u velkých podniků). Výsledky kontrolní činnosti v předcházejících obdobích ukazují, že kontroly je nutno směřovat do těch oborů ekonomických činností, kde lze předpokládat vyšší potenciální ohrožení zaměstnanců a kde je potřebné vést zaměstnavatele k dlouhodobé péči o zajišťování oblasti bezpečnosti práce, vytváření vhodných pracovních podmínek a požadovaných pracovních právních vztahů. Jedná se hlavně o činnosti, u kterých dlouhodobě dochází ke značnému počtu pracovních úrazů. Dále pak u zaměstnavatelů, na které OIP obdržel podněty na neplnění povinností vyplývajících ze závazných předpisů pro oblast bezpečnosti práce a u zaměstnavatelů, u kterých došlo ke vzniku smrtelných pracovních úrazů nebo úrazů vyžadujících hospitalizaci delší než pět dní.

Z kontrolní činnosti při realizaci tohoto úkolu a také z výsledků kontrol příčin a okolností vzniku pracovních úrazů na strojích a technických zařízeních, prováděných inspektory u těchto úrazů, jsou zjišťovány nejčastěji nedostatky v tom, že jsou

ochranná zařízení těchto strojních zařízení nefunkční, tj. že ochranné kryty nebezpečných částí strojů jsou demontovány, světelná elektrická ochrana vyřazena z provozu, dvouruční ochranné spouštění je nahrazeno nožním ovládním, při obsluze stroje více než jedním pracovníkem není zajištěno bezpečné spouštění stroje tak, aby byli všichni pracovníci chráněni apod. Tento stav je motivován zejména pohodlností obsluhy nebo údržby namontovat ochranné kryty po provedené opravě spět na své místo, snahou urychlit a ulehčit si práci na těchto strojích. Bohužel je tento stav ze strany vedoucích pracovníků zaměstnavatele mnohdy tolerován. Práce na těchto strojích má pak mnohdy fatální následky. K pozitivům provedených kontrol a tím ke zlepšení stavu bezpečnosti práce a bezpečného provozování technických zařízení zejména přispívá zlepšení informovanosti kontrolovaných subjektů o problematice bezpečnosti práce, kdy všechny zjištěné nedostatky byly prokonzultovány se statutárními zástupci kontrolovaných subjektů a byly nařízeny termíny k jejich odstranění. Značným kladem plnění tohoto úkolu je možno také označit, i dle vyjádření převážné většiny kontrolovaných subjektů, provádění konzultační činnosti inspektory OIP přímo při prováděných kontrolách. Tato skutečnost má nemalý přínos k větší vstřícnosti a ochotě kontrolovaných subjektů spolupracovat s inspektory a tím přispívat ke zvětšující se úrovni ve znalosti problematiky zajišťování bezpečnosti práce ze strany statutárních zástupců kontrolovaných subjektů. Vzhledem k výše uvedenému a ze skutečnosti, že stále vznikají nové podniky a stále jsou zjišťovány závažné nedostatky v oblasti zajišťování BOZP ze strany zaměstnavatelů, bylo přistoupeno k tomu, že bude tento hlavní úkol realizován i v roce 2016.

Výsledky kontrolní činnosti v oblasti BOZP a vyhrazených technických zařízení za rok 2015

V roce 2015 bylo provedeno celkem 15 162 kontrol v oblasti BOZP a VTZ. Z toho bylo v oblasti VTZ provedeno 5 043 kontrol.

Největší počet kontrol byl proveden v oblasti zpracovatelského průmyslu, stavebnictví a skladování.

Za porušení právních předpisů bylo kontrolovaným osobám uloženo celkem 586 pokut v celkové výši 19 638 000 Kč.

Na základě podnětů ke kontrole směřujících do oblastí BOZP a VTZ bylo provedeno celkem 728 kontrol, při kterých bylo zjištěno 2 153 porušení právních předpisů. Za porušení právních předpisů zjištěných při kontrolách na základě podnětů ke kontrole bylo zaměstnavatelům v roce 2015 uloženo 40 pokut v celkové výši 1 292 000 Kč.

Oblastní inspektoráty práce provedly 232 kontrol vzniku, příčin a okolností pracovních úrazů. Ve spojitosti s těmito kontrolami bylo uloženo 139 pokut v souhrnné výši 9 825 000 Kč.

Ve dvou případech využili inspektoři svého práva a vydali rozhodnutí o zákazu k používání pracovních postupů, které bezprostředně ohrožovaly bezpečnost zaměstnanců a osob pohybujících se na pracovišti.

V oblasti BOZP a VTZ byly nejčastěji zjištěny následující nedostatky:

- zaměstnavatel nedostatečně zajistil podmínky pro bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracoviště
- vyhledaná a vyhodnocená rizika neodpovídala konkrétním podmínkám pracovního prostředí a pracoviště, nebyla aktualizovaná v souladu se současným strojním parkem nebo nebyly provedeny revize
- zaměstnavatel neseznámil své zaměstnance se všemi předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na daném pracovišti
- zaměstnavatel neposkytl nebo nekontroloval používání OOPP zaměstnancem
- nedostatky při provozování motorových vozíků a při údržbě silničních motorových vozidel
- zaměstnavatel nesplnil své zákonem stanovené povinnosti při vzniku pracovního úrazu na pracovišti
- zaměstnavatel připustil, aby zaměstnanec konal práci, jejíž náročnost neodpovídala jeho zdravotní způsobilosti
- zaměstnavatel nezajistil

Podrobné výsledky kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce v oblasti BOZP a VTZ za rok 2015 lze nalézt na internetových stránkách úřadu: www.suip.cz

Další činnosti inspekce práce v oblasti BOZP a VTZ v roce 2015

V roce 2015 oblastní inspektoráty práce v 1 538 případech poskytly ve vztahu k zajištění BOZP své odborné vyjádření k projektovým dokumentacím staveb, určených pro užívání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob.

Inspektoři orgánů inspekce práce se zúčastnili 1 167 kolaudačním řízení staveb a při těchto hodnotili zajištění BOZP těchto staveb.

V roce 2015 provedeno 162 kontrol v rámci integrované inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, podle plánu integrované inspekce zpracovaného Českou inspekcí životního prostředí. Těmito kontrolami bylo zjištěno 244 nedostatků.

Na základě zjištěných nedostatků bylo vydáno 42 opatření k odstranění nedostatků a uloženy 2 pokuty v celkové výši 45 000 Kč.

V rámci těchto kontrol bylo rovněž posouzeno 40 dokumentací (bezpečnostní programy a bezpečnostní zprávy).

Státní úřad inspekce práce pokračoval v realizaci programu „Bezpečný podnik“, při kterém je u zaměstnavatele ověřována shoda jeho zavedeného systému řízení BOZP s požadavky programu.

Na základě splnění stanovených podmínek bylo v roce 2015 oceněno titulem „Bezpečný podnik“ 27 zaměstnavatelů.

Ke dni 31. 12. 2015 bylo držitelem platného osvědčení „Bezpečný podnik“ 83 zaměstnavatelů.

Státní úřad inspekce se aktivně podílel na realizaci evropské kampaně „Zdravé pracoviště zvládne i stres“. Cílem kampaně bylo zvýšit povědomí o stresu a psychosociálních rizicích na pracovišti a motivovat zaměstnavatele, manažery i zaměstnance a jejich zástupce, aby spolupracovali na řízení těchto rizik.

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce poskytly v roce 2015 zaměstnavatelům, zaměstnancům a občanům v rámci poskytování základního poradenství 1 756 konzultací v oblasti BOZP a VTZ.

Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi

Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi byla zaměřena na plnění povinností uložených zadavatelům staveb zákonem č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a zdraví při práci a současně na plnění povinností stanovených koordinátorům BOZP na staveništi. Koordinátorovi BOZP, jako odborně způsobilé osobě, jsou povinnosti uloženy zákonem č. 309/2006 Sb. a prováděcím nařízením vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na stavenišťích. Kontroly byly zaměřeny na plnění povinností zadavatelů staveb a koordinátorů BOZP na staveništi, kde působí současně zaměstnanci více než jednoho zhotovitele. Dále v případech, kdy předpokládaná celková doba trvání prací a činností přesáhne dobu určenou v § 15 zákona č. 309/2006 Sb., a na stavbách, kde byly vykonávány práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví. Výběr kontrol zadavatelů staveb vycházel z místních znalostí staveb inspektory, z poznatků o stavbách v regionu a jejich zhotovitelích v rámci přípravy na kontroly a z přehledu oznámení o zahájení prací zasílaných na OIP. Úroveň koordinátorů BOZP má zlepšující se tendenci, i když tento trend je pomalý. S tímto koresponduje zvyšující se povědomí o povinnostech zadavatelů staveb. V posledních letech narostly počty oznámení o zahájení prací, snižuje se počet staveb, kde zadavatel neurčil koordinátora, ač měl k tomu povinnost. Pokud nejsou plněny zákonné požadavky ohledně koordinátora, jdou na vrub zvláště neznalosti povinností investora, zadavatele stavby, případně snahy o šetření investičních prostředků, a to nejen v soukromém sektoru, ale ve velké míře i ve veřejné správě – obcí, měst. Stává se, že někteří zadavatelé se se snaží vyhnout určení koordinátora tím, že si různě vykládají zákonné předpisy ve svůj prospěch a snaží se prokázat, že určit koordinátora nemusí. U koordinátorů BOZP bývá závažným nedostatkem kvalita jejich praktických znalostí a zkušeností. V praxi se setkáváme s koordinátory, kteří jsou spíše bezpečnostními techniky, jejichž činnost se omezuje na dokumentování a sepisování závad, které jsou momentálně v době kontroly koordinátora na staveništi v nepořádku. Chybí jakákoliv prevence rizik a časová koordinace z hlediska BOZP. Dokumentace a záznamy jsou sice jediným prokazatelným výstupem koordinátora o vyhledávání rizik a řešení problémů nebo závad, otázkou vždy je, jakou mají praktickou hodnotu. Zpracovaný plán BOZP se tak mnohdy stává pouhou nutnou administrativou, které rozumí, pracuje s ní a aktualizuje ji jen koordinátor – otázka jeho obsahu a rozsahu se tímto stává nedůležitou.

Prevence BOZP při přípravě a provádění staveb

Oblastní inspektoráty práce se jako dotčené orgány státní správy vyjadřují k projektovým dokumentacím staveb, k jejich změnám a změnám v užívání staveb dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. i) zákona o inspekci práce č. 251/2005 Sb. Projektové dokumentace jsou vybírány k posouzení v souladu s vnitřním předpisem SÚIP. Ve svých vyjádřeních ke kontrolovaným projektovým dokumentacím oblastní

inspektoráty práce upozorňují předkladatele na nedostatky v naplňování právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a předcházejí touto činností možným pracovním úrazům. Dále pak účastí na řízeních k povolení užívání staveb lze podchytit řadu nedostatků vzniklých při provádění staveb, které by později během provozu a užívání staveb mohly vést ke vzniku mimořádných událostí (úrazy nebo havárie, ohrožení veřejnosti apod.). Kontrolou projektových dokumentací a následně účastí na řízení k povolení užívání staveb se významně ovlivňuje prevence v oblasti bezpečnosti práce a bezpečnosti technických zařízení z hlediska budoucího provozu.

Velký vliv účasti inspektorů při schvalování projektové dokumentace a při povolování staveb v rámci závěrečných kontrolních prohlídek za účelem vydání kolaudačního souhlasu na celkovou prevenci v oblasti BOZP včetně vyhrazených technických zařízení je nepopíratelný a nezpochybnitelný. Je to nejúčinnější nástroj, který vítají investoři a provozovatelé, protože je možno odstranit velké množství nedostatků v oblasti bezpečnosti práce a vyhrazených technických zařízení většinou na náklady zhotovitele. Zhotovitel je těmito kontrolami nucen provádět stavby kvalitněji, tak aby byly bezpečnější. Odstranění zjištěných závad má většinou efekt násobnosti odstraňování závad, protože si zhotovitel již málokdy dovolí opakovat závady zjištěné při kolaudačních řízeních. V průběhu kolaudačních řízení je možno podchytit nedostatky, které by mohly negativně ovlivňovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci při užívání staveb. Jedná se většinou o stavby, kde by v případě vydání kolaudačního souhlasu nebo povolení užívání stavby bez přítomnosti 87 inspektorů OIP a tedy nezjištění případných závad, mohlo s velkou pravděpodobností dojít ke vzniku mimořádných událostí, jako jsou úrazy, havárie, ohrožení veřejnosti a podobně.

Bezpečnost práce při těžbě a při soustředování dříví stroji a zařízeními s lanovými systémy

Vyšší četnost smrtelných pracovních úrazů a úrazů s hospitalizací delší jak 5 dnů v oblasti lesnictví, jak bylo uvedeno v úvodu zprávy, vyžaduje zvýšenou kontrolní činnost na dodržování právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP). Zaměření kontroly na dodržování bezpečnosti pracovních postupů při těžbě a soustředování dříví stroji a zařízeními s lanovými systémy, je logickým pokračováním kontrolních činností v letech 2011 až 2014, které byly zaměřeny na bezpečnost práce při práci v lese a pracovištích obdobného charakteru. Dodržování bezpečnosti práce osobami samostatně výdělečně činnými a zaměstnavateli při práci v lese je povinností vyplývající jak z relevantních zákonů, tak z Nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru. Zaměstnavatelem se pro tyto účely rozumí rovněž podle § 12 a § 13 zákona č. 309/2006 Sb., zákon o dalších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, OSVČ.

Provedená kontrolní akce „Bezpečnost práce při těžbě a při soustřeďování dříví stroji a zařízeními s lanovými systémy“ byla logickým pokračováním kontrol, které SÚIP ve spolupráci s místně příslušnými oblastními inspektoráty práce provedl v roce 2011 – 2014, 105 a které byly cíleně zaměřeny na dodržování BOZP jak OSVČ, tak zaměstnavateli při práci v lese. V souladu se zadáním úkolu pro rok 2015 byla kontrola provedena v celém rozsahu jak u fyzických, tak u právnických osob, a to včetně poradenské činnosti v oblasti bezpečnostních a pracovněprávních předpisů dle ustanovení zákona č. 251/2005 Sb., zákona o inspekci práce. Soustřeďování dříví stroji a zařízeními s lanovými systémy v lesnictví je z hlediska bezpečnosti práce při jejich obsluze řešeno v nařízení vlády č. 28/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru. Při jejich používání je ale nezbytné vycházet i z příslušných ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v platném znění a zákona č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v platném znění. Obsluha se musí řídit také pokyny výrobce uvedenými v návodu pro obsluhu daného zařízení. Z hlediska bezpečnosti práce jsou stroje a zařízení s lanovými systémy pro práci v lese poměrně dobře vybaveny. Přesto je práce se stroji a zařízeními s lanovými systémy hodnocena jako riziková. Je to z toho důvodu, že tyto stroje a zařízení nemohou provádět svoji činnost bez vstupu lidského činitele. Lidský faktor je, a určitě i nadále bude, nejrizikovější oblastí provozu strojů a zařízení s lanovými systémy. Dále je potřeba si uvědomit, že sestava lanového systému je kombinací strojních a přírodních prvků (stromů). Stromy využitě jako přirozené kotvy a podpěry mají omezenou míru spolehlivosti a ve fázi zatížení břemenem je nutné dodržovat od nich bezpečný odstup. Dalším rizikovým faktorem, který se při práci s lanovými systémy vyskytuje, je fakt, že jsou používány v těch nejtěžších podmínkách (velký sklon terénu, nízká únosnost podloží, apod.). Zvláštnost práce v horských terénech (nebo terénech s vysokým sklonem) je v tom, že je třeba vždy respektovat fyzikální zákonitosti samovolného pohybu dříví. K všeobecně vysoké úrazovosti při těžbě a dopravě dříví se u lanovkového soustřeďování dříví přidává rizikové prostředí prudkých svahů i obtížnější a pomalejší pohybová reakce obsluhy na rizikové situace. V České republice je z celkové plochy lesní půdy 16 – 18 % lanovkových terénů, přesto je pomocí lanových systémů přiblíženo ročně pouze asi 2,5 % dříví. Jsou tři hlavní důvody, proč je počet lesních lanovek a jemu odpovídající objem přiblíženého dříví silně poddimenzován. Prvním je možnost získání dřevní suroviny z rovinatějších terénů. Druhým důvodem je nedostatečná cestní síť v horských oblastech a třetím důvodem je absolutní nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oboru lanovkového přiblížování dříví. Právě nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oboru lanovkového přiblížování dříví je velkým problémem i z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V minulosti již byly šetřeny případy úrazů jak OSVČ, tak i zaměstnanců obsluhujících stroje a zařízení s lanovými systémy, a ve většině případů k úrazu došlo vlivem selhání obsluhy. Cílem Státního úřadu inspekce práce proto musí být preventivní působení na lesnické subjekty. Jedině tímto způsobem je možné vzniku úrazů co nejvíce zamezit. Vzhledem k malému počtu lanovek

a lanových systémů v krajích, není nutné tento úkol dále zařazovat do kontrolních činností.

Bezpečnost práce při provozu bioplynových stanic

V posledních několika letech došlo k rapidnímu nárůstu instalací bioplynových stanic, především v zemědělské prvovýrobě. Protože se jedná o složité technologické zařízení, které nebylo v zemědělské výrobě dříve provozováno, považovali jsme za nutné provést kontroly, zda jsou dodržovány platné předpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a jestli byly bioplynové stanice uvedeny do provozu v souladu s platnou legislativou. Dalším důležitým aspektem je to, že některé technologické celky bioplynové stanice jsou provozovány v prostředí s nebezpečím výbuchu, proto byla kontrolní činnost zaměřena i na oblast zpracování předepsané dokumentace o ochraně před výbuchem a z ní plynoucích požadavků.

Zaměstnavatelé byli provedenými kontrolami upozorněni na plnění povinností souvisejících s provozem bioplynových stanic, a to zejména ve vztahu k elektrickým a plynovým zařízením. Plnění těchto povinností by mělo vést k zodpovědnějšímu přístupu při zajištění bezpečného a spolehlivého provozu bioplynových stanic, a tím i snížení rizika možného ohrožení zdraví. Rovněž byli upozorněni na plnění povinností týkajících se ustanovení osob odpovědných za provoz jednotlivých technických zařízení. Z provedených kontrol dále vyplynulo, že pokud se obsluhuje bioplynové stanice věnuje pracovník s elektrotechnickým vzděláním a patřičnou odbornou způsobilostí v elektrotechnice nebo pracovník se středoškolským vzděláním technického směru, je to na provozované bioplynové stanici znát. Vzhledem k jejich technickým znalostem řeší tuto problematiku s daleko větším přehledem, než obsluha s netechnickým vzděláním. 113 Zjištěné nedostatky vyplývají zejména z nastavené vzájemné komunikace mezi samotnými subjekty, servisními organizacemi a revizními technikami. Dále je potřeba uvést, že pakliže se oblastní inspektorát práce účastnil kolaudace bioplynové stanice, tak bylo zpravidla při kontrole zjištěno méně nedostatků. Nicméně je potřeba uvést, že některé bioplynové stanice byly uvedeny do provozu dříve, než byl ze strany SÚIP a OIP vznesen požadavek na naší účast při kolaudačním řízení. Tento hlavní úkol zaměřený na bezpečnost provozu bioplynových stanic u jejich provozovatelů jednoznačně přispěl k lepšímu povědomí o požadavcích na toto technické zařízení. V důsledku osvěty o prováděných kontrolách ze strany OIP, se kontrolované subjekty této problematice věnovali v daleko větší míře než v loňském roce. Toto jednoznačně vyplývá z výsledků provedených kontrol a z výše uložených sankcí. V roce 2015 bohužel došlo ke smrtelnému pracovnímu úrazu provozního elektrikáře při činnosti prováděné v čistírně odpadních vod. Z tohoto důvodu je navrženo rozšíření daného úkolu o kontroly ČOV pro rok 2016. V oblasti BPS by měla být kontrolní činnost zaměřena rovněž na následné kontroly, tedy jak se kontrolované subjekty vypořádaly s opatřeními vydanými inspektory při předešlých kontrolách. Závěrem lze konstatovat, že kontroly provedené v letech 2014 a 2015 splnily svůj účel, jelikož

pozvedli povědomí provozovatelů těchto zařízení o požadavcích týkajících se jejich bezpečného provozu. V mnoha případech se inspektoři setkali s aktivním přístupem provozovatelů k řešení otázek bezpečného provozu jejich zařízení. V neposlední řadě je to dáno tím, že je to v zájmu samotných provozovatelů, jelikož dané zařízení by jim mělo dlouhodobě generovat finanční zisk. Samotní provozovatelé v mnoha případech dospěli k závěru, že tohoto lze nejlépe dosáhnout bezpečným provozem a řádnou údržbou daného zařízení, což bylo v souladu s cílem tohoto hlavního úkolu.

Program „Bezpečný podnik“

Program „Bezpečný podnik“ je dlouhodobě zařazován mezi hlavní úkoly Státního úřadu inspekce práce (SÚIP) jako jeden z cílů Národní politiky BOZP. Realizací programu „Bezpečný podnik“ lze dosáhnout nejen funkčního zavedení systému řízení BOZP v právním subjektu, ale především zvýšení úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která vede ke snížení pracovní úrazovosti, a tedy i snížení souvisejících nákladů. Držitelé osvědčení jsou také lépe vnímáni odbornou i širokou veřejností.

Závěr Oblastní inspektoráty práce prováděly v roce 2015 prověrky právních subjektů, které podaly žádost o ověření shody zavedeného systému řízení BOZP s požadavky programu „Bezpečný podnik“ a každoroční následné prověrky právních subjektů již vlastními osvědčení „Bezpečný podnik“, v souladu s vnitřními akty řízení. Inspektoři oblastních inspektorátů práce také poskytovali právním subjektům, které projeví zájem o účast na programu „Bezpečný podnik“, poradenství vyplývající ze zákona o inspekci práce. Právní subjekty, které již vlastní osvědčení „Bezpečný podnik“, ve většině případů vyžadují systémový přístup k řešení problematiky BOZP i od svých dodavatelů a dalších spolupracujících subjektů. Velice kladně bývá inspektory hodnocen i přístup a organizační zajištění zaměstnanci právního subjektu v průběhu prověrky. Neméně důležitý je i fakt, že program je plně podporován vedením právních subjektů a je chápán jako nástroj pro zlepšení pracovních podmínek nejen jimi, ale i řadovými zaměstnanci. Na základě splnění stanovených podmínek bylo v roce 2015 předáno osvědčení „Bezpečný podnik“ celkem 27 právním subjektům.

Zaměření kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce v roce 2016 v oblasti BOZP

V roce 2016 Státní úřad inspekce práce zaměří svou kontrolní činnost na následující oblasti:

- Integrovaná inspekce dle zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií ve znění pozdějších předpisů
- Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů na základě podnětů směřujících do oblasti pracovněprávní, BOZP a zaměstnanosti
- Bezpečnost práce ve stavebnictví

- Kontrola zaměstnavatelů s vozovým parkem
- Kontrola systému bezpečnosti práce, provozu technických zařízení a pracovních podmínek v malých a středních podnicích a v dalších vybraných podnicích s počtem zaměstnanců 250 a více
- Kontrola systému opatření souvisejících s ochranou osob a zaměstnanců před úrazem elektrickým proudem
- Bezpečnost práce při provozu zdvihacích zařízení a prostředků pro zavěšení a uchopení břemene
- Bezpečnost práce při provozu plynových zařízení se zaměřením na zařízení pro přípravu pokrmů v kuchyních, v restauracích, ve školních jídelnách, v hotelích, kempech, dětských táborech, v nemocnicích a obdobných zařízeních
- Bezpečnost práce při provozu, údržbě a opravách tlakových nádob stabilních a dalších tlakových zařízení v chemickém průmyslu
- Kontrola plnění úkolů zadavatele stavby a koordinátora BOZP na staveništi
- Prevence BOZP při přípravě a provádění staveb
- Kontrola systému bezpečnosti práce zaměřená na výrobu pekárenských a cukrárenských výrobků
- Bezpečnost práce při provozu bioplynových stanic a čistíren odpadních vod
- Bezpečnost práce při těžbě a při soustřeďování dříví v lese.

Toto zaměření kontrolní činnosti bylo projednáno se sociálními partnery a v Radě vlády pro BOZP. Více informací o činnosti SÚIP lze nalézt na www.suip.cz.

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., je podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, veřejnou výzkumnou institucí, zřízenou Ministerstvem práce a sociálních věcí. Účelem zřízení VÚBP, v.v.i., je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a plnění dalších úkolů, vyplývajících z Úmluv Mezinárodní organizace práce, z platných právních předpisů v oblasti BOZP, z požadavků Rady Evropské unie a Evropské komise, Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, Eurostatu, a z potřeb zřizovatele a inspekce práce. VÚBP kromě své hlavní výzkumné činnosti vykonává také další činnost, která není výzkumem, ale reflektuje na aktuální potřeby MPSV v oblasti BOZP. Další činnosti, které VÚBP na základě požadavku MPSV zajišťuje, slouží k zabezpečení úkolů vyplývajících z požadavků schválené Strategie EU, Národní politiky BOZP a Národního akčního programu BOZP.

Předmětem další činnosti je mimo jiné rozvoj a provoz faktografických, bibliografických a zpravodajských informačních systémů v oblasti BOZP, plnění úkolů v oblasti normalizace, posuzování shody a certifikace, plnění úkolů odborného pracoviště pro prevenci závažných průmyslových havárií, plnění úkolů v oblasti vzdělávání, osvěty a propagace BOZP, plnění funkce poradenského a konzultačního střediska a znalecká činnost v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Ve výše uvedených oblastech VÚBP provádí i odborně publikační činnost.

VÚBP také v současné době řeší několik projektů pro MPSV v rámci programu BETA Technologické agentury ČR. Jedná se o program v oblasti výzkumu, přes který uplatňuje MPSV své výzkumné potřeby.

Soupis projektů a doba jejich řešení

- Analýza a vyhodnocení právní úpravy institutu koordinátora BOZP na staveništi v České republice a v ostatních státech Evropské unie ve vztahu k právu ES a stanovení národních standardů pro jeho vzdělávání a činnost
1/2015-12/2016
- Systém hodnocení sociálně ekonomických důsledků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
1/2015-3/2016
- Antidiskriminační opatření v prevenci rizik, bezpečnosti a ochraně zdraví při práci agenturních zaměstnanců
7/2015-11/2016
- Ověření možnosti ochrany dýchacích orgánů před nanočásticemi prostřednictvím OOPP
7/2015-11/2016
- Výzkum moderních metod a nástrojů řízení bezpečnosti u vysoce rizikových technických zařízení
1/2015-12/2016

- Rozvoj znalostních systémů BOZP jako významného nástroje pro prevence rizik
9/2014-8/2016
- Ergonomické stresory a rizika, jejich prevence v pracovních činnostech s využitím holistického přístupu
4/2015-9/2016
- Model systému celoživotního vzdělávání v BOZP
10/2014-3/2016
- Rizikovitost ekonomických činností v ČR
1/2015-12/2015
- Zvýšení účinnosti ochrany zaměstnanců při určování množství práce a pracovního tempa
2/2015-12/2016

Další činnost

Další činnost ve smyslu zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, probíhala ve dvou oblastech:

1.) Činnosti pro potřebu MPSV

Tato činnost zahrnovala 6 skupin aktivit a úkolů ve Smlouvě o další činnosti.

- Provoz národního informačního systému NIS BOZP
- Analýzy, prognózy a studie
- Zpracování „Metodických pokynů“
- Sledování úrovně BOZP v ČR
- Osvěta a propagace BOZP
- Focal Point (FOP)

2.) Činnosti odborného pracoviště pro prevenci závažných havárií.

Činnosti odborného pracoviště byly v roce 2015 zajišťovány v následující struktuře:

- Posuzování a hodnocení úplnosti a odborné správnosti podnikových bezpečnostních dokumentů (v rámci správních řízení, která byla zahájena podle zákona č. 59/2006 Sb.)
- Odborná příprava pracovníků státní správy pro plnění činností vyplývajících ze zákona o prevenci závažných havárií
- Poradenská činnost k zákonu o prevenci závažných havárií
- Metodická činnost
- Zajišťování projektů a spolupráce v ČR i v rámci zahraničních vztahů
- Provoz, rozvoj a naplňování integrovaného informačního a znalostního systému MAPIS
- Encyklopedie BOZP – oblast PZH

Jiná činnost (ekonomické aktivity)

1.) Pomoc organizacím

V této oblasti byla činnost zaměřena především na měření a screeningové šetření, dále na hodnocení rizik ohrožujících bezpečnost a zdraví pracovníků.

2.) Vzdělávací a lektorské služby

- Kurzy a studia
- Jednodenní semináře
- Přípravné kurzy a zkoušky z odborné způsobilosti
- Doprovodné programy
- Kancelář pro region Moravy

V rámci tohoto specializovaného pracoviště, které se zaměřuje na region Moravy, byla kromě dílčích poradenských a konzultačních služeb pro vybrané subjekty v daném regionu realizována komplexní akce v podobě zajištění odborného poradenství v problematice podpory bezpečného chování na pracovišti pro společnost Smurfit Kappa Czech, s.r.o., dále pak speciální workshop k problematice nebezpečných látek pro společnost SKANSKA Reality a.s.

3.) Posuzování shody, certifikační činnost, normalizace

VÚBP, v. v. i., je autorizovanou a notifikovanou osobou pro zkoušení a certifikaci osobních ochranných prostředků a dočasných stavebních konstrukcí. V roce 2015 vystavil ústav jako notifikovaná osoba č. 1024 pro OOP celkem 36 certifikátů ES přezkoušení typu, platných na celém území EU. Dále bylo zpracováno 40 kontrolních zpráv o kontrolách 111 certifikovaných osobních ochranných prostředků, zařazených do kategorie III. Pro potřeby zákazníků i jiných zkušeben byla rovněž provedena celá řada dílčích zkoušek podle evropských norem. Poskytováním těchto služeb umožňuje VÚBP, v. v. i., českým výrobcům pronikat na evropské trhy a uplatňovat se v mezinárodní konkurenci.

4.) Znalecká činnost

VÚBP, v. v. i., je zařazen mezi znalecké ústavy v rejstříku vedeném Ministerstvem spravedlnosti. V roce 2015 byl na základě usnesení Okresního soudu v Ústí nad Labem rozpracován jeden znalecký posudek, dokončený následně v lednu 2016. Byly poskytovány i konzultace zájemcům o zpracování znaleckého posudku. Zkušenosti z této činnosti jsou rovněž uplatňovány při poradenství.

Publikační činnost

VÚBP, v. v. i., vyvíjí značnou aktivitu v rámci své publikační činnosti. Kompletní seznam publikací a další informace o činnosti ústavu lze nalézt na www.vubp.cz.

Mezinárodní spolupráce

Zástupce odd. 423 se pravidelně zúčastňuje jednání Řídící rady Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci se sídlem v Bilbao; tato agentura je informační agenturou EU pro oblast BOZP a mj. koordinuje činnost národních kontaktních míst evropského informačního systému pro oblast BOZP (Focal Point). Zástupce odd. 423 se rovněž pravidelně zúčastňuje jednání Poradního výboru EK pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; odd. 423 zpracovává materiály související s činností obou těchto uskupení.

Ve spolupráci s odborem Evropské unie a mezinárodní spolupráce vypracovává odd. 423 návrhy instrukcí a mandátů z oblasti BOZP pro jednání zástupců MPSV a ČR v orgánech EU.

3. Rezort Ministerstva zdravotnictví

K oblasti legislativy

V roce 2015 nabyly účinnosti

- zákon č. 267/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony,
- vyhláška č. 181/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění vyhlášky č. 107/2013 Sb.,
- vyhláška č. 180/2015 Sb., o pracích a pracovištích, které jsou zakázány těhotným zaměstnankyním, zaměstnankyním, které kojí, a zaměstnankyním-matkám do konce devátého měsíce po porodu, o pracích a pracovištích, které jsou zakázány mladistvým zaměstnancům, a o podmínkách, za nichž mohou mladiství zaměstnanci výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání (vyhláška o zakázaných pracích a pracovištích), která plně nahradila vyhlášku č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání,
- nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a
- nařízení vlády č. 291/2015 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením.

V roce 2016 bylo zahájeno řízení k novelizaci zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách a vyhlášky č. 79/2013 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, (vyhláška o pracovně-lékařských službách a některých druzích posudkové péče). U obou právních předpisů k dnešnímu dni legislativní proces nebyl ukončen.

K oblasti kontrolní činnosti

S přihlédnutím k tomu, že jsou vítána statistická data o kontrolní činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci, která jsou však rozsáhlá a specializovaná, považujeme za účelné poskytnout vyčerpávající soubor požadovaného, což je dle našeho názoru Zpráva o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti ochrany zdraví při práci za rok 2015, kterou lze doporučit

k využití i jiným subjektům.
<http://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/>.

Více informací na

K oblasti vzdělávání a výzkumu

Vzdělávání zaměstnanců orgánů ochrany veřejného zdraví k ochraně zdraví při práci je realizováno průběžně a je zajišťováno pravidelnou účastí na kurzech, seminářích a konzultačních dnech podle odborných zaměření.

Oddělení hygieny práce a pracovního lékařství MZ ČR se v rámci Zdraví 2020, Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí, podílelo na zpracování akčního plánu č. 5: Snižování zdravotních rizik ze životního a pracovního prostředí. Členové pracovní skupiny pro tvorbu akčního plánu navrhli „Prioritu 5“ - Získat validní informace o rizicích v pracovním prostředí a zdravotním stavu populace, zahrnující následující aktivity:

- vybudování a dovybavení laboratoří fyziologie práce,
- vybudování laboratoře pro hodnocení psychické zátěže a psychosociálních rizik,
- vybudování laboratoře pro měření nanovláken/nanomateriálů,
- vybudování registru pracovních expozic nanočásticím/nanomateriálům,
- vypracování standardní metodiky pro hodnocení přímých a nepřímých ekonomických ztrát v důsledku nemocí z povolání.

Ministerstvo zdravotnictví samo výzkum neprovádí, zajišťuje jej však prostřednictvím Státního zdravotního ústavu v Praze.

SZÚ bylo od roku 1975 sídlem WHO spolupracujícího centra pro pracovní lékařství, které je zapojeno do celosvětové sítě těchto center zvané GOHNET. Dne 15. prosince 2011 potvrdila regionální úřadovna WHO pro Evropu úspěšné ukončení procesu redesignace na další 4 roky, tj. do roku 2016. V roce 2016 v rámci snižování WHO spolupracujících center nebyla designace centra obnovena. V současné době je Centrum aktivně zapojeno do programu celosvětového výzkumu v ochraně zdraví při práci: „WHO Global Plan of Action on Workers' Health 2008–2017“ dvěma projekty.

Státní zdravotní ústav (Centrum hygieny práce a pracovního lékařství) SZÚ je národní kontaktní úřadovnou pro Evropskou síť podpory zdraví na pracovišti (ENWHP), jejímž je členem a na jejíchž projektech se aktivně podílí. Od roku 2013 se SZÚ podílí na evropském projektu e-CAPACIT8 „Zvýšení schopnosti pracovně-lékařských služeb pečovat o zdraví stárnoucí pracovní populace“ (2013–2016). Cílem projektu je příprava internetové vzdělávací platformy zaměřené nejen na odborníky pracovně-lékařských služeb, ale i na vedení firem, pracovníky personálních oddělení a v neposlední řadě i na samotné stárnoucí pracovníky. Mezinárodní projekt je podporovaný Evropskou Agenturou pro zdraví a spotřebitele. V roce 2015 probíhaly technické přípravy na vytvoření internetové platformy a zároveň vytváření textu (učební text, případové studie, informační listy, nácvik praktických řešení, testovací otázky). Výsledky byly diskutovány na projektové schůzce národních workshopů

v Krakově. Náměty vzešlé z workshopů budou využity k vytvoření volně přístupných edukačních materiálů.

Intenzivní oblastí zahraniční spolupráce je problematika schvalování přípravků na ochranu rostlin. V roce 2015 proběhla 4x jednání Pracovní skupiny EK - Stálý výbor pro rostliny, zvířata potraviny a krmiva (SCoPAFF). Zástupce za ČR se aktivně zapojuje do jednání, kde se schvalují novelizace příloh nařízení (ES) č. 396/2005 ohledně maximálních limitů reziduí jednotlivých látek. Byla připravena aktualizace nařízení komise ke koordinovanému víceletému kontrolnímu programu Společenství pro následující 3 roky (2017-2019), která vychází z výsledků monitoringu z předchozích let a nejčastějších záchytů ze Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF). Na jednání výboru se diskutují nové doporučující dokumenty pro hodnocení, které se nyní novelizují v souladu s dokumenty OECD. Byl částečně dokončen nový dokument pro extrapolace, který komentoval i SZÚ. Projednávají se nové způsoby a přístupy k hodnocení reziduí pesticidů - například kumulativní hodnocení pesticidů, které by mělo nahradit dosavadní hodnocení každé látky zvlášť.

V rámci validace analytických metod se Národní referenční laboratoř pro biologické monitorování expozice chemickým látkám v pracovním prostředí podílela referenčními analýzami na systému kontroly kvality okružních vzorků pro biologické monitorování German External Quality Assessment Scheme (G-EQUAS, IP 53 a 54), pořádaném univerzitou v Erlangenu. Byly úspěšně provedeny referenční analýzy pro monitorování profesionální expozice N,N-dimethylformamidu (stanoven N-methylformamid v moči), toluenu (kyselina hippurová), xylenu (kyseliny methylhippurové), styrenu (kyselina mandlová a fenylglyoxylová), sirouhlíku (kyselina 2-thiothiazolidin-4-karboxylová), 4,4'-methylendifenylidiaminu (4,4'-MDA) a 4,4'-metylen-difenylidiisokyanátu (4,4'-MDI) (stanoven 4,4'-MDA).

CHPPL je správcem Registru nemocí z povolání. Registr byl zapojen do mezinárodního konsorcia projektu COST Action IS1002 „Modernet – network for development of new techniques for discovering trends in occupational and work-related diseases and tracing new and emerging risks“. Jedním z výstupů této spolupráce byla multicentrická studie *“Trends in incidence of occupational asthma, contact dermatitis, noise-induced hearing loss, carpal tunnel syndrome and upper limb musculoskeletal disorders in European countries from 2000 to 2012”*, do níž bylo zapojeno 10 evropských států. Práce byla publikována v prestižním impaktovaném časopise Occupational and Environmental Medicine.

Pracovníci CHPPL zastupují ČR v následujících mezinárodních organizacích:

- Stálý výbor pro potravinový řetězec a zdraví zvířat Evropské komise, sekce pro prostředky na ochranu rostlin – rezidua pesticidů.
- Steering Group and Risk Reduction Group pro pesticidy při OECD a Codex Alimentarius.
- Vědecký výbor pro expoziční limity chemických látek v pracovním prostředí EK (SCOEL).
- Human Exposure Expert Group
- EFSA (European Food Safety Authority), Pracovní skupiny pro pesticidy – mikroorganismy (Working group of Pesticide Unit – Micro-organisms Meetings)
- Pracovní skupina „Negligible exposure“, nově vzniklé při SCoFCAH.
- Technical Workshop a Stakeholder Workshop v Bruselu.
- Národní kontaktní centrum Evropské sítě podpory zdraví na pracovišti.
- Pracovní skupina mezinárodních normalizačních komisí ISO/TC 108 Vibrace a rázy, CEN/TC 231 Vibrace a rázy, ISO/TC 43 Akustika a IEC/TC 29 Elektroakustika.
- Working Party on Social Questions EU k přípravě direktivy k ochraně před neionizujícím zářením.
- Working Group EC/EUROSTAT pro EODS (European Occupational Diseases Statistics). SZÚ předává do tohoto systému česká národní data o nemocech z povolání.
- Pracovní skupiny Evropské komise Working Group on Occupational Diseases (OCCUDIS) a Working Group on Musculoskeletal Diseases.
- Working Party on Manufactured Nanomaterials (WPMN) při OECD
- Účast na přípravě WHO Guidelines on Protecting Workers From Potential Risks of Manufactured Nanomaterials (WHO/NANOH).

Činnost orgánů ochrany veřejného zdraví v roce 2015

- Recyklace a zpracování druhotných surovin a odpadů
- Potravinářské provozy
- Prach a chemické látky – karcinogeny, alergizující látky
- Inventarizace a validace dat v IS KaPr
- Práce s opakovaným výskytem NzP
- Kontrola zaměstnavatelů, kteří nepředložili kategorizaci
- Práce s nanotechnologiemi
- Zacházení s biocidy
- Sběr dat pro REGEX
- Společná kontrola s OIP
- Kontrola zajištění PLS
- Krajské priority + Ostatní kontroly

Počet provedených kontrol a další vybrané činnosti		
	2015	2014
Na žádost odborové organizace	9	13
Na žádost poskytovatele PLS	6	2
Projednání výsledků měření	87	245
Na základě podnětu	614	522
Na žádost subjektu	437	1 299
Účast na měření	592	668
Plnění nařízených opatření	649	562
Organizace, které nepodaly návrh na kategorizaci	598	649
Ověření podmínek vzniku NzP	1 531	1 599
Ověření návrhu kategorizace prací	1 726	2 004
Plánované	12 876	13 379
Ostatní	840	353
Celkem	19 965	21 337

Tabulka č. 34

Stanoviska podle § 77 zákona č. 258/2000 Sb.,		
	2015	2014
K projektové dokumentaci	14 663	13 534
Ke kolaudacím	8 236	8 174
Ostatní	4 958	5 227
Celkem	27 857	27 665

Tabulka č. 35

Činnost hygieny práce v roce 2015				
	Počet kontrol bez šetření NzP	Preventivní dozor	Šetření NzP	Celkem
Praha	1 529	2 684	34	4 247
Středočeský	2 536	3 791	75	6 402
Jihočeský	1 219	1 924	138	3 281
Plzeňský	906	2 327	156	3 389
Karlovarský	502	504	28	1 034
Ústecký	1 957	1 923	58	3 938
Liberecký	657	1 103	48	1 808
Královéhradecký	811	1 100	59	1 970
Pardubický	743	1 528	100	2 371
Vysočina	1 114	1 600	40	2 754
Jihomoravský	1 819	3 206	109	5 134
Olomoucký	1 351	1 742	101	3 194
Zlínský	839	1 338	77	2 254
Moravskoslezský	2 451	3 087	508	6 046
Celkem	18 434	27 857	1 531	47 822

Tabulka č. 36

Vydaná rozhodnutí		
	2015	2014
KaPr – souhrnná rozhodnutí	2 462	2 422
Uložení měření	3	12
Uložení opatření	15	19
Nařízení mimořádných lék. prohlídek	1	1
Ostatní	3	7

<i>Celkem vydaných rozhodnutí</i>	2 484	2 461

Tabulka č. 37

Sankce a pokuty uložené v oblasti ochrany zdraví při práci

Celkem uloženo 205 pokut o celkové výši 2 069 000 Kč

- nepředložení návrhu na kategorizaci prací podle § 37 zákona č. 258/2000 Sb.,
- nevyhovující sanitární zařízení pro zaměstnance,
- nezajištění zásobování pitnou vodou,
- nezajištění osobních ochranných pracovních prostředků.

Proti sankcím podáno celkem 10 odvolání.

- 7 případů - rozhodnutí odvolacím orgánem zrušeno,
- 1 případ - napadené rozhodnutí změněno,
- 2 případy - odvolací řízení k 31. 12. 2015 neukončeno.

Činnost podle §§ 44a a 44b zákona č. 258/2000 Sb.,		
	2015	2014
Přezkoušené osoby	43	57
Vydaná osvědčení	40	54
Projednání pravidel	5 385	5 436

Tabulka č. 38

Kontroly zajištění pracovně-lékařských služeb				
	2015	%	2014	%
<i>Počet kontrol PLS celkem</i>	<i>10 214</i>		<i>11 134</i>	
Z toho PLS plně zajištěny	7 981	78,1%	8 571	77,0%
Nedostatečně zajištěny	2 082	20,4%	2 538	22,8%
Nezajištěny	174	1,7%	142	1,3%

Tabulka č. 39

Plně zajištěné PLS - preventivní prohlídky, poradenství, kontrola pracovišť, atd.

Nedostatečně zajištěné PLS - pouze preventivní prohlídky.

Nezajištěné PLS - většinou subjekty, kde nejsou vykonávány rizikové práce.

Přehled činností zdravotních ústavů	2015	
	pro KHS	ostatní
Počet vypracovaných protokolů a expertíz – fyzikální měření	322	1 726
Počet provedených fyz. měření v rámci jednotlivých protokolů	3 192	32 366
Zpracované vzorky – prach, chem. škodliviny, BET	763	11 079
Chemické analýzy zprac. vzorků	1 262	17 111

Tabulka č. 40

Přehled činností zdravotních ústavů	2015	
	pro KHS	ostatní
Měření a vyšetření k ověření podmínek vzniku NzP	598	2
Počet subjektů, kterým jsou poskytovány PLS		931
Počty pracovišť zkontrolovaných v rámci PLS		265
Počty preventivních prohlídek provedených v rámci PLS		18 970
Počty prací, u kterých byla provedena fyziologická měření	581	704
Posouzení ergonomických podmínek na pracovišti	35	105
Posouzení psychické zátěže	0	5
Posouzení zrakové zátěže	1	4

Tabulka č. 41

Přehled činností zdravotních ústavů	2015	
	pro KHS	ostatní
Konzultace pro lékaře vykonávající PLS		374
Konzultace ke kategorizaci prací	72	725
Další konzultace	280	656
Posouzení protokolů z měření	54	233
Konzultace pravidel podle zákona č. 258/2000 Sb.	0	36

Tabulka č. 42

4. Rezort Ministerstva průmyslu a obchodu

Informace Českého báňského úřadu o aktuálním stavu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v hornictví a při nakládání s výbušninami

Úvod

Český báňský úřad v Praze je na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy.

Státní báňská správa, tj. ČBÚ a osm obvodních báňských úřadů je zřízena zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 61/1988 Sb.“).

SBS vykonává vrchní dozor nad dodržováním zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), zákona č. 61/1988 Sb., a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost technických zařízení, bezpečnost provozu (dále jen “BOZP“), zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti a nakládání s výbušninami¹, požární ochranu v podzemí a pracovní podmínky v organizacích, jakož i nad zajišťováním bezpečného stavu podzemních objektů.

Zásadním pozitivem v BOZP v hornictví² a při nakládání s výbušninami je přetrvávající trend spočívající v poklesu celkového počtu pracovních úrazů. Zpráva o stavu bezpečnosti v hornictví za rok 2015 je zveřejněna na <http://www.cbusbs.cz/index.php/tiskovy-servis/item/1043-k-materialu-pro-informaci-clenum-vlady-s-nazvem-zprava-o-stavu-bezpecnosti-v-hornictvi-za-rok-2015.html>.

Vývoj celkového počtu pracovních úrazů v roce 2016 naznačuje, že dojde k dalšímu poklesu počtu pracovních úrazů³, provozních nehod⁴ a nebezpečných událostí, ke kterým došlo při hornické činnosti⁵ a činnosti prováděné hornickým způsobem⁶ a při nakládání s výbušninami.

¹ Nakládáním s výbušninami – sumární pojem, kterým se rozumí výzkum, vývoj a zkoušení výbušnin, výroba a zpracování, používání, ničení a zneškodňování, skladování, nabývání, předávání, dovoz, vývoz nebo tranzit, a přeprava výbušnin. S nakládáním s výbušninami úzce souvisí prekurzory výbušnin a nakládání s pyrotechnickými výrobky.

² Hornictví – Průmyslové odvětví zajišťující potřebné suroviny pro další průmyslová odvětví.

³ Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

⁴ Provozní nehoda (havárie) – událost, kterou byly ohroženy životy nebo zdraví osob.

⁵ Hornická činnost – zejména otvírka, příprava a dobývání ložisek vyhrazených nerostů činnost ve vlastnictví České republiky.

⁶ Činností prováděnou hornickým způsobem se pro činnosti uváděné ve zprávě rozumí zejména dobývání nevyhrazených nerostů a ražby podzemních prostor.

S tímto trendem je spojen prozatímní výrazný pokles i počtu smrtelných úrazů. V roce 2015 bylo zaevidováno 9 smrtelných úrazů, přičemž v roce 2016 jsou dosud zaevidovány 2 smrtelné úrazy.

ČBÚ i v roce 2016 nadále klade důraz na jednotný výkon vrchního dozoru v rámci všech OBÚ. V plánu kontrolní činnosti se SBS zaměřila na významné ukazatele, které v hornictví negativně ovlivňují výsledky v BOZP. Prostřednictvím aktivní účasti a spolupráce odborových svazů a profesních uskupení, se SBS mj. zaměřuje:

- na činnosti, při nichž nejvíce dochází k pracovním úrazům, tj. na chůzi a stav dopravních cest pro chůzi,
- nejčastější příčiny pracovních úrazů (špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko a nesprávnou organizaci práce),
- na dodržování a znalost provozní dokumentace obsluhami technických zařízení ke snížení počtu provozních nehod při provozu strojního a elektrického zařízení,
- na kontrolu účinnosti organizacemi přijatých opatření zejména k zabránění zaplňování důlních děl s následným zapálením a výbuchem metanu a uhelného prachu.

OBÚ přitom nadále vyhledávají podzemní prostory, které jsou ve smyslu ustanovení § 37 zákona č. 61/1988 Sb., podzemními objekty a dosud nejsou v evidenci. ČBÚ doplňuje jejich evidenci, která by v budoucnu mohla sloužit jak potřebám vybraných orgánů státní správy, tak i ke snižování rizik souvisejících s jejich provozem.

V legislativní činnosti se ČBÚ v roce 2016 zejména zaměřil na otázku zpřehledňování bezpečnostních předpisů, aniž by byla snížena stávající úroveň ochrany a přitom zvýšena jejich srozumitelnost a jednoznačnost výkladu.

Činnost SBS v příslušném období

na úseku vrchního dozoru vykonává ČBÚ prostřednictvím 40 ústředních báňských inspektorů a OBÚ prostřednictvím 81 obvodních báňských inspektorů. Počty obvodních báňských inspektorů na jednotlivých OBÚ jsou uvedeny v tabulce č. 43.

OBÚ se sídlem v:	Počet obvodních báňských inspektorů
Praze	11
Ostravě	22
Brně	8
Liberci	7
Mostě	13
Plzni	8
Sokolově	6
Hradci Králové	6

Tabulka č. 43 Počty obvodních báňských inspektorů podle OBÚ

Výkon vrchního dozoru je vykonáván vůči:

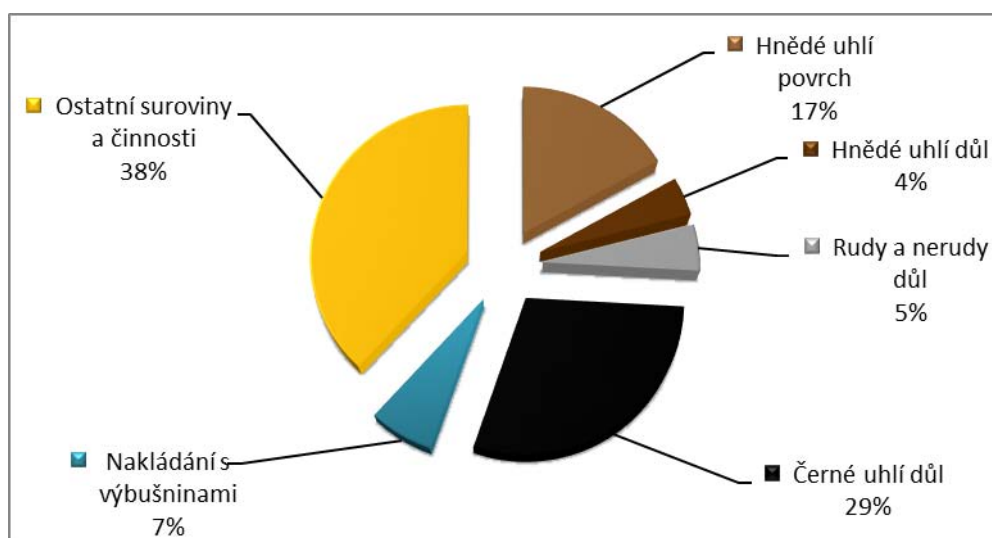
- 395 organizacím s oprávněním k dobývání,
- 219 organizacím specializujícím se na podzemní práce spočívající v hloubení jam a studní, na ražení štol a tunelů a na vytváření podzemních prostor o objemu větším než 300 m³ horniny,
- 304 organizacím, které se specializují na vyhledávání a průzkum ložisek,
- 2 742 organizacím, které vykonávají některou z dalších činností uvedených v § 2 nebo § 3 zákona č. 61/1988 Sb.,
- 138 právnickým nebo fyzickým osobám provozujících podzemní objekty.

Průběžné výsledky a efektivita výkonu vrchního dozoru jsou uvedeny v Tabulce č. 45 Kontroly, zastavená pracoviště a sankční činnost OBÚ za roky 2015 a 2016.

Z údajů uvedených v Tabulce č. 45 je patrné, že ve sledovaném období dochází k menšímu počtu kontrol a k nižšímu počtu zastavených pracovišť. Zároveň byla zaznamenána větší výše uložených pokut.

K zajištění hlavních úkolů politiky vlády na rok 2016 a k zajištění dalších úkolů spojených s působností SBS byla kontrolní činnost podrobněji upravena v „Plánu řídicí, kontrolní a legislativní činnosti (plán hlavních úkolů) státní báňské správy na rok 2016“, který byl stanoven Opatřením předsedy ČBÚ č. 21/2015 ze dne 14. prosince 2015.

Zaměření kontrolní činnosti vychází z rozdělení pracovních úrazů podle zevšeobecněných činností dozorovaných SBS v roce 2015, a znázorněných na grafu č. 14.

Graf č. 14 Rozdělení pracovních úrazů podle dozorovaných činností SBS (dle záznamů o úrazu zaslaných na OBÚ v roce 2015)

Z grafu č. 14 je patrný největší 38 % podíl pracovních úrazů při těžbě ostatních surovin, mezi které zejména patří stavební suroviny a pracovní úrazy, ke kterým především dochází při hrubé a ušlechtilé kamenické výrobě. Jedná se o větší počet menších těžebních organizací, kde každoročně dochází k nevelkému počtu pracovních úrazů.

Za největším počtem pracovních úrazů při těžbě ostatních surovin a dalších činností prováděných

na povrchu následuje zaznamenaný počet pracovních úrazů při hlubinné těžbě černého uhlí (29%) a při povrchové těžbě hnědého uhlí (17%).

Z podrobnějšího rozboru ohlášených a zaevidovaných 510 pracovních úrazů v hornictví v průběhu roku 2015 vzešly mj. tyto dva obecné poznatky. Byl zaznamenán:

1. převažující počet pracovních úrazů zaměstnanců, kteří si plnili pracovní povinnosti v prvním odpracovaném roku v zaměstnání,
2. strmý nárůst vysokého počtu pracovních úrazů do 3 odpracovaných hodin, který přetrvává až do cca 7. odpracované hodiny v zaměstnání.

Pracovní úrazy v hornictví ve 217 vyhodnocených výskytech přivodily 9 894 dní pracovní neschopnosti s průměrnou dobou trvání pracovní neschopnosti 45 dní/pracovní úraz.

Aktuální stav

Ze zaznamenaného vývoje pracovních úrazů v roce 2016 je zřejmé, že procentuální rozdělení pracovních úrazů podle dozorovaných činností zůstává prozatím nezměněno. Na podkladě ohlášených a zaevidovaných údajů o pracovních úrazech, provozních nehodách a nebezpečných událostech (mimořádné události), ke kterým došlo při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami znázorňuje dosavadní vývoj graf č. 15.

Graf č. 15 Porovnání vývoje zaevidovaných údajů v roce 2015 s dosud zaevidovanými údaji do konce měsíce listopadu 2016

Legislativní činnost

- I. Nejdůležitějším legislativním materiálem zpracovaným ČBÚ, jehož projednávání probíhalo v orgánech moci zákonodárné v roce 2016, byl návrh zákona, kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., a zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití. Poslanecká sněmovna postoupila návrh zákona Senátu dne 4. listopadu 2016. V Senátu byl ke dni 29. listopadu 2016 projednáván jako Senátní tisk č. 354. Návrh novelizace zákona č. 61/1988 Sb. reaguje na požadavky Směrnice 2014/28/EU ze dne 26. února 2014, o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání výbušnin pro civilní použití na trh a dozoru nad nimi. Dále návrh reaguje na potřebu stanovit pevnější rozmezí mezi oblastí nakládání s výbušninami a oblastí nakládání s municí, a konečně na poznatky orgánů SBS. Primárně se návrh novelizace dotýká oblasti výbušnin, dopady do ostatních oblastí horního práva jsou menšího rozsahu.
- II. K provedení transpozice Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/28/EU ČBÚ zpracoval návrhy dvou právních předpisů. Prvním z těchto návrhů byl již výše zmíněný návrh novelizace zákona č. 61/1988 Sb., druhým pak návrh nařízení vlády o technických požadavcích na výbušniny. Nařízení vlády o technických požadavcích na výbušniny bylo vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod č. 97/2016 Sb. a nabylo účinnosti 20. dubna 2016. Toto nařízení vlády je zpracováno k provedení zákona č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh. Předmětem nařízení vlády č. 97/2016 Sb. je úprava technických požadavků na výbušniny, zejména pokud se jedná o otázku posuzování shody, technické dokumentace, EU prohlášení o shodě, umístování označení CE, informačních a identifikačních údajů výbušnin apod.
- III. V roce 2016 připravoval ČBÚ následující vyhlášky:
 1. Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 102/1994 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu v objektech určených pro výrobu a zpracování výbušnin, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 327/1992 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při výrobě a zpracování výbušnin a o odborné způsobilosti pracovníků pro tuto činnost. Návrh vyhlášky prošel vnějším připomínkovým řízením (ukončeno 27. listopadu 2016). Vypořádání vznesených připomínek se v současné době připravuje. Vyhláška by měla být vydána v roce 2017.
 2. Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 99/1995 Sb., o skladování výbušnin, ve znění pozdějších předpisů. Návrh této vyhlášky prošel meziresortním připomínkovým řízením a následně i notifikací. Dne 2. listopadu 2016 byl předložen Úřadu vlády do Pracovních komisí Legislativní rady vlády. Dne 28. listopadu 2016 byl návrh vyhlášky

projednán v Pracovní komisi Legislativní rady vlády pro veřejné právo I - komise pro správní právo č. 2. Vydání vyhlášky je spojeno s očekávaným přijetím novely zákona č. 61/1988 Sb.

3. Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 392/2003 Sb., o bezpečnosti provozu technických zařízení a o požadavcích na vyhrazená technická zařízení tlaková, zdvihací a plynová při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění vyhlášky č. 282/2007 Sb.
Tento návrh prošel meziresortním připomínkovým řízením, i notifikací (ukončena dne 17. října 2016). V současné době se připravuje po formální stránce jeho úprava tak, aby bylo možno jej v průběhu prosince 2016 předložit Úřadu vlády do Pracovních komisí Legislativní rady vlády.

Věda a výzkum

ČBÚ řídí a koordinuje vědu a výzkum v oblasti působnosti SBS financovaný ze státních prostředků. Řešené projekty mají nesporný přínos jak pro řídicí a rozhodovací procesy, tak i pro legislativní činnost.

V současné době jsou ve spolupráci s Technologickou agenturou ČR řešeny následující projekty uvedené v tabulce č. 44 Identifikace a názvy výzkumných projektů v hornictví.

IDENTIFIKACE	NÁZEV
TB020CBU001	Výzkum technologických možností získávání vzácných kovů v ČR s ohledem na minimalizaci dopadů na životní prostředí a jejich legislativní zajištění.
TB030CBU001	Výzkum netradičních metod dobývání vázaných zásob v uhelných dolech
TB050CBU001	Výzkum potenciálu a možností komplexního využití hlubinných dolů po ukončení těžební činnosti, včetně tzv. aktivní konzervace důlních jam.

Tabulka č. 44 Identifikace a názvy výzkumných projektů v hornictví

Spolupráce se sociálními partnery, ostatními rezorty, mezinárodní spolupráce.

- I. Výše uvedené dosažené výsledky v pracovní úrazovosti vycházejí ze společného úsilí Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborového svazu Stavba ČR, pokračovat ve spolupráci s orgány SBS. Každým rokem dochází k vyhodnocování uzavřených dohod a k podpisu memoranda o další vzájemné spolupráci.

Hledání nových forem spolupráce, které by pomohly snížit úrazovost v hornictví, se týkaly zejména následujících aktivit:

1. účast zástupců odborových svazů na zvláštních a specializovaných prověrkách,
2. odborné konzultace v otázkách BOZP a BP na vyžádání odborových svazů,
3. účast zástupce SBS na školeních, seminářích, výborech BOZP pořádaných odborovými svazy, vzájemná výměna informací o vývoji závažné úrazovosti a nehodovosti,
4. poskytování informací o výsledcích šetření závažné úrazovosti a nehodovosti odborovým svazům,
5. účast zástupců odborových svazů při šetření příčin závažných pracovních úrazů v organizacích.

Další spolupráce SBS se Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu spočívala ve společném vydání Hornické ročenky 2015, v odborných příspěvcích zaměřených na BOZP v hornictví publikovaných v odborném časopise Uhlí, rudy, geologický průzkum, jakož i poskytnutí podkladů pro prezentaci manažera pro evropské záležitosti na FIRST VISION ZERO EUROPE CONFERENCE konané v Bochumi v SRN.

V roce 2002 byla ke zvyšování úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zlepšování pracovních podmínek v hornictví zřízena cena „Zlatý Permon“. Zřizovateli ceny jsou ČBÚ, Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborový svaz Stavba ČR. V roce 2016 bylo předsedou ČBÚ za přítomnosti ostatních zřizovatelů oceněno 5 organizací dozorovaných SBS.

- II. Ve sledovaném období probíhala spolupráce s ostatními rezorty, zejména s ministerstvem práce a sociálních věcí při zasedáních Rady vlády pro BOZP. Další spolupráce SBS spočívala s útvarem hlavního hygienika při tvorbě, popř. aktualizaci koncepce BOZP při hornické činnosti v dolech a při organizování zvláštních prověrek ČBÚ.
- III. Zástupci SBS i v roce 2016 působili v pracovních skupinách a komisích EU při řešení otázek z oblasti bezpečnosti práce v hornictví.
 1. Zástupci ČBÚ se aktivně zúčastnili každoroční konference představitelů báňských správ vybraných evropských zemí, která se uskutečnila v září 2016 v Bukurešti v Rumunsku. Jednání XXIII. konference bylo zaměřeno na témata „Společenská přijatelnost hornické činnosti“ v kontextu výhledu vývoje hornictví v zemích EU. Jednání se zúčastnilo 14 delegací báňských správ evropských zemí (Finsko, Irsko, Rakousko,

Německo, Česká republika, Slovensko, Polsko, Rumunsko, Estonsko, Srbsko, Švédsko, Maďarsko a Portugalsko).

Česká delegace vystoupila s přednáškou: "Otázky životního prostředí, zdraví a bezpečnosti související s těžbou nerostů". Konference přispěla ke vzájemné informovanosti zúčastněných zemí o stavu společenské přijatelnosti hornictví, výhledu dobývání nerostných surovin a jeho vlivu na životní prostředí.

2. Jedním z orgánů Komise EU, ve kterém působí zástupce ČBÚ za Českou republiku, je stálá pracovní skupina pro bezpečnost práce v hornictví – Standing Working Party. Náplň činnosti SWP je dána schváleným mandátem komise na léta 2015 – 2017. V roce 2016 byly na dvou zasedáních projednávány zejména otázky bezpečnosti práce v báňském průmyslu (snížení max. přípustné koncentrace CO, NO, NO₂, ochrana proti hluku, ochrana před karcinogenními látkami, nebezpečí silikózy od SiO₂ atd.) v EU a zhodnoceno splnění mandátu za uplynulé období.

Byl prodiskutován a projednán nový návrh na úpravu směrnice EU92/104, vycházející

z doporučení SCOEL č 53 a 97, který mj. obsahuje snížení přípustné koncentraci NO, NO₂, CO. Navrhované snížení by se ovšem nepříznivě projevilo v poměrech důlního podnikání v Evropě. Na nevhodnost změny uvedených koncentrací pro evropské hornictví upozornilo stanovisko české delegace a přednáška německé delegace. Po seznámení s návrhem a rozsáhlé diskusi bylo v SWP jednohlasně přijato stanovisko, které nesouhlasí s pokračováním projednávání změny a navrhuje jiné řešení.

Zástupce ČBÚ na jednáních SWP prezentoval poznatky z výkonu vrchního dozoru prováděného SBS. Příspěvek ČR se podrobně zabýval stávající právní úpravou a souvisejícími preventivními opatřeními k ovlivňování rizikových faktorů. Součástí příspěvku byly i konkrétní příklady přijatých a realizovaných opatření ke zlepšování pracovních podmínek v hornictví v ČR.

Přínosem pro SBS se stala především příležitost k výměně zkušeností mezi evropskými zeměmi a stanovení cílů SWP se zaměřením na oblasti:

- zvyšování úrovně bezpečnosti práce v těžebním průmyslu,
- BOZP v podzemí s provozem naftových motorů (navrhované snížení limitů CO, NO a NO₂),
- ukládání oxidu uhličitého do podzemí (Německo),
- průzkumu a těžby tzv. „břidlicového plynu“ (Polsko),
- výměny informací o důlních neštěstích v hornictví.

Získané poznatky využije ČBÚ při legislativní činnosti a k posílení prestiže SBS při kontaktu s profesní odbornou veřejností v průběhu konferencí a seminářů.

3. Zástupci ČBÚ se v roce 2016 účastnili také čtyř zasedání Stálého výboru Evropské Komise „dále jen EK“, pro prekuzory výbušnin. Zde ČBÚ zastává pozici gestora za ČR. V rámci zasedání se ČBÚ podílel na zkvalitnění

regulace prodeje prekurzorů výbušnin v intencích nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 98/2013, a to jak spoluprací při tvorbě příruček a návodů pro dotčené prodejce, tak formou výměny zkušeností získaných z kontroly prodeje prekurzorů výbušnin v ČR. Recipročně čerpal ČBÚ zkušenosti od zahraničních představitelů státní správy. Zaměřoval se přitom na předcházení trestné činnosti prováděné s podomácky připravovanými výbušninami. Pokud jde o výčet látek považovaných za prekurzory výbušnin se bohužel ČBÚ nepodařilo prosadit omezitější přístup k záměru novelizovat nařízení EP a Rady vedený snahou zabránit nevyvážené administrativní zátěži prodejců. EP naopak urychlí přípravu hodnocení regulace, na základě které budou povinnosti při prodeji prekurzorů výbušnin dále zpřísněny. Tento záměr je podpořen Akčním plánem boje proti nedovolenému obchodování se střelnými zbraněmi a výbušninami, sestaveným v návaznosti na nedávné teroristické útoky.

4. Zástupci ČBÚ se v roce 2016 účastnili též 2 zasedání výborů EK pro výbušniny, v nichž rovněž ČBÚ zastává pozici gestora za ČR. Prostřednictvím těchto zasedání se ČBÚ spolupodílel na sjednocování názoru na kontrolní činnost podle národních předpisů přejímajících směrnici 93/15/EHS a směrnici 2014/28/EU tak, aby byla zajištěna vysoká míra ochrany při nakládání s výbušninami. ČBÚ se v té souvislosti aktivně přimlouval za užší spolupráci tzv. oznámených subjektů pro posuzování shody výbušnin s kontrolními orgány. ČBÚ si je problémů plynoucích z případného pozdního oznámení vhodných českých subjektů vědom. Veškerá jeho snaha věnovaná přípravě návrhu nařízení vlády o technických požadavcích na výbušniny podle směrnice 2014/28/EU však bez vydání klíčového zákona o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh (v gesci MPO) nemusí přinést úspěch.
5. Zástupci ČBÚ mimo země EU jednali ohledně bezpečnosti práce v hornictví se zástupci z Čínské lidové republiky.

Závěr a záměry SBS na příští rok 2017

V hodnocených letech 2015-2016 se zaměstnancům, báňským podnikatelům a orgánům SBS prozatím daří dosahovat v oblasti BOZP v hornictví a při nakládání s výbušninami pozitivních výsledků. Těchto výsledku je také nepochybně dosaženo prostřednictvím aktivní účasti a spoluprací odborových svazů a profesních uskupení.

Zásadním pozitivem je prozatímní výrazný pokles počtu smrtelných úrazů v hornictví. V tomto ukazateli je dosaženo nejlepšího výsledku v dlouhodobém časovém úseku.

S výrazným poklesem smrtelných úrazů je zaznamenán i pokles mimořádných událostí a celkový pokles pracovních úrazů.

V roce 2016 došlo ke 2 smrtelným úrazům při těžbě energetických surovin. S ohledem na vývoj v BOZP, zejména v černouhelném hornictví, lze konstatovat, že

se i v roce 2016 daří udržet stabilizovaný pozitivní stav (jak bylo konstatováno ve Zprávě o BOZP v hornictví za rok 2015). Tato situace se však může rychle změnit.

Z předběžných výsledků je zřejmý celkový pokles pracovních úrazů, avšak počet dní pracovní neschopnosti s průměrnou dobou trvání pracovní neschopnosti zůstává prakticky beze změn.

K těmto poměrně dobrým výsledkům nesporně přispěla i opatření orgánů SBS vycházející z poznatků zjištěných při prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod a opatření přijímaná jak v rámci kontrolní činnosti SBS, tak i dozorovanými organizacemi.

Z tohoto důvodu prioritním úkolem pro ČBÚ zůstává důsledný a soustředěný tlak vyvíjený na OBÚ, a tím i na kontrolované osoby, který vede ke snižování počtu pracovních úrazů, závažných provozních nehod a havárií.

K převažujícímu počtu pracovních úrazů zaměstnanců, kteří si plnili pracovní povinnosti v prvním odpracovaném roku v zaměstnání a ke strmému nárůstu vysokého počtu pracovních úrazů do 3 odpracovaných hodin, který přetrvává až do cca 7. odpracované hodiny v zaměstnání bude zaměřena poradenská činnost a další kontrolní činnost SBS.

V plánu hlavních úkolů na rok 2017 se orgány SBS zaměří zejména na kontrolu nově vyhodnocených rizik, jakož i na zdroje, příčiny a činnosti, při nichž nejvíce dochází k pracovním úrazům. U závažných pracovních úrazů a provozních nehod budou báňští inspektoři nadále pokračovat v kontrole účinnosti organizací přijatých opatření, zejména k zabránění smrtelných úrazů při provozu technických zařízení a výrobě výbušnin.

Další významné ukazatele v BOZP v hornictví se SBS pokusí společně ovlivnit prostřednictvím aktivní účasti a spolupráce odborových svazů a profesních uskupení, tím, že se mj. zaměří na kontrolu:

- úrovně osnov pro teoretické a praktické školení nově přijímaných zaměstnanců (zda obsahují všechny náležitosti a odpovídají místním podmínkám),
- znalostí provozní dokumentace a bezpečnostních předpisů zaměstnanců, kteří provádějí teoretické a praktické školení nově přijímaných zaměstnanců,
- úrovně teoretických a praktických znalostí nově přijatých zaměstnanců (do jednoho roku v zaměstnání),
- dodržování pracovní doby a nepřetržitého odpočinku mezi dvěma směnami,
- dodržování a znalosti provozní dokumentace při dobývání a úpravě a zušlechťování nerostů u obsluh provozovaných technických zařízení.

V oblasti vzdělávání a poradenské činnosti předseda ČBÚ a generální inspektor Státního úřadu inspekce práce zahájí začátkem února 2017 první celorepublikový seminář zaměřený na snížení největšího podílu pracovních úrazů při těžbě ostatních surovin v menších těžebních organizacích.

K postupnému zajišťování jednotné úrovně BOZP by v průběhu semináře měli také přispět i další přednášející, jako např. místopředsedkyně Českomoravského odborového svazu nebo další členové Rady vlády pro BOZP.

Cílem semináře je zejména zajistit nezbytné informace o nových trendech, osvědčených praktikách a dosažených výsledcích předních těžebních organizací.

Kontroly, zastavená pracoviště a sankční činnost OBÚ za roky 2015 a 2016

OBÚ	ukazatel		Rok	I.-X.	XI.	XII.	CELKEM	DOSUD
Brno	bloková pokuta	Kč	2015	3 000	0	0	23 600	23 600
			2016	500	0	0	38 500	38 500
	správní řízení	Kč	2015	0	0	0	39 000	39 000
			2016	80 000	0	0	80 000	80 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	1	0	0	2	2
			2016	0	0	0	1	1
	kontroly	počet	2015	61	37	14	566	515
			2016	43	0	0	431	431
Praha	bloková pokuta	Kč	2015	3 500	1 100	1 500	44 900	42 300
			2016	17 500	0	0	36 900	36 900
	správní řízení	Kč	2015	10 000	4 000	0	14 000	10 000
			2016	0	0	0	1 002 000	1 002 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	0	0	5	5
			2016	0	0	0	5	5
	kontroly	počet	2015	65	49	36	760	675
			2016	59	0	0	557	557
Liberec	bloková pokuta	Kč	2015	0	3 400	0	14 900	11 500
			2016	1 500	0	0	6 000	6 000
	správní řízení	Kč	2015	0	0	0	80 000	80 000
			2016	0	0	0	0	0
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	0	0	0	0
			2016	0	0	0	0	0
	kontroly	počet	2015	33	41	23	472	408
			2016	24	0	0	244	244
Most	bloková pokuta	Kč	2015	1 200	500	1 000	37 400	35 900
			2016	1 000	0	0	22 500	22 500
	správní řízení	Kč	2015	0	0	0	20 000	20 000
			2016	0	0	0	39 000	39 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	0	0	2	2
			2016	0	0	0	1	1
	kontroly	počet	2015	59	57	31	797	709
			2016	50	0	0	646	646

OBÚ	ukazatel		Rok	I.-X.	XI.	XII.	CELKEM	DOSUD
Ostrava	bloková pokuta	Kč	2015	0	19 700	500	155 500	135 300
			2016	13 500	0	0	71 700	71 700
	správní řízení	Kč	2015	0	4 000	1 000 000	2 034 000	1 030 000
			2016	0	0	0	0	0
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	1	0	12	11
			2016	0	0	0	9	9
	kontroly	počet	2015	98	84	63	989	842
			2016	86	0	0	765	765
Plzeň	bloková pokuta	Kč	2015	2 000	1 000	0	38 200	37 200
			2016	7 500	0	0	37 300	37 300
	správní řízení	Kč	2015	25 000	0	35 000	105 000	70 000
			2016	0	0	0	96 000	96 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	0	0	3	3
			2016	0	0	0	0	0
	kontroly	počet	2015	47	39	30	542	473
			2016	65	0	0	486	486
Sokolov	bloková pokuta	Kč	2015	1 200	2 900	12 200	51 650	36 550
			2016	0	0	0	13 800	13 800
	správní řízení	Kč	2015	100 000	0	0	100 000	100 000
			2016	0	0	0	300 000	300 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	0	0	4	4
			2016	0	0	0	1	1
	kontroly	počet	2015	26	34	46	395	315
			2016	23	0	0	264	264
H. Králové	bloková pokuta	Kč	2015	1 500	0	0	7 000	7 000
			2016	2 000	0	0	15 000	15 000
	správní řízení	Kč	2015	4 000	0	0	104 000	104 000
			2016	0	0	0	125 000	125 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	0	0	0	1	1
			2016	0	0	0	2	2
	kontroly	počet	2015	40	26	12	361	323
			2016	21	0	0	228	228
OBÚ	bloková pokuta	Kč	2015	12 400	28 600	15 200	373 150	329 350
CELKEM			2016	43 500	0	0	241 700	241 700
	správní řízení	Kč	2015	139 000	8 000	1 035 000	2 496 000	1 314 000
			2016	80 000	0	0	1 642 000	1 642 000
	zastavená pracoviště	počet	2015	1	1	0	29	27
			2016	0	0	0	19	19
	kontroly	počet	2015	429	367	255	4 882	3 831
			2016	371	0	0	3 621	3 621

Tabulka č. 45

5. Rezort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Legislativní a metodická činnost

- Novela vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Pod č. 178/2016 Sb. byla vydána novela školského zákona - v souvislosti s ním bude provedena novela vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání (povinný poslední rok docházky v MŠ, úprava podmínek pro 2leté děti, minimum pro lesní MŠ), novela vyhlášky č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách (jednotná zkouška z ČJ a literatury a matematiky pro obory vzdělání s maturitní zkouškou), novela vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách s maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů (hodnocení písemných prací místo ředitelů škol bude dělat CERMAT, nově obsah žádostí o přezkum výsledku či průběhu maturit), nové nařízení vlády, kterým se stanoví obory vzdělání, v nichž je matematika zkušebním předmětem společné části maturitní zkoušky (obory s hodinovou dotací nejméně 10 hodin v týdenním přepočtu po dobu 4leté denní formy vzdělávání), novela „pamlskové vyhlášky“ (potravin, pro než je přípustná reklama a které se mohou ve škole/školském zařízení prodávat), vyhláška k mladým chemikům (novela - NV č. 361/2007 Sb. je dočasná, novou vyhláškou bude vytvořen seznam látek, se kterými budou moci žáci nakládat pod dohledem nebo pod přímým dohledem), novela vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých (MZ – souvislost s lesními školkami a dvouletými dětmi v MŠ), novela zákona č. 107/2005 Sb., o školním stravování (požadavky na lesní MŠ).
- Novela zákona č. 109/2006 Sb., o ověřování a uznávání dalších výsledků vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) – vnitřní připomínkové řízení.
- Návrh na stanovení minimálního personálního zabezpečení pro zajištění vzdělávání a školských služeb, poskytovaných školskými zařízeními zřizovanými krajem, obcí nebo svazkem obcí - střediska volného času, školní kluby (novela vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativních).
- Schválen Kariérní řád.
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů.
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách – zveřejněn ve Věstníku MŠMT.
- Metodika MŠMT pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování v období 2017 – 2020 – specifický modul pro rok 2017 – Bezpečné klima v českých školách.

Vzdělávání a výzkum, a další aktivity

- Akční plán pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v rozhodovacích pozicích na léta 2016-2018 – rozdělení a implementace úkolů v rámci MŠMT.
- Informace Stav zajištění objektové bezpečnosti ve školách a školských zařízeních v ČR.
- Vytvořena koncepce Občanského vzdělávání (branná výchova).
- Koordinace pořádání 50. mezinárodní chemické olympiády v ČR a SR v roce 2018
- Zřízení Rady pro revize Rámcových vzdělávacích programů.
- 26. 7. 2016 PV schválila Plán hlavních úkolů ČŠI.
- Věcné vyhodnocení programu Podpora zabezpečení škol a školských zařízení.
- Dokument s názvem Stav objektové bezpečnosti ve školách a školských zařízeních byl zařazen na program schůze vlády ČR.
- Vyhlášení rozvojového programu Podpora odborného vzdělávání. Charta Modernizace odborného vzdělávání.
- Schválen individuální projekt systémové Modernizace odborného vzdělávání.
- Program 133 710 Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních aktivit dětí a mládeže.
- Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro neziskové organizace.
- Vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích – program INETER EXCELLENCE a podprogramu INTER TRANSFER.
- Informace k možnostem zavedení resortního výzkumu MŠMT – Projekt VÚBP na měření hluku ve školách a školských zařízeních.
- Vzdělávání dětí od 2 do 3 let v mateřské škole.
- Program VII – Státní podpora sportu (neinvestiční prostředky).
- Informace k možnostem zavedení resortního výzkumu MŠMT.
- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016-18.
- Vyhlášení Rozvojového programu „Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem vzdělání gymnázium se sportovní přípravou“ pro rok 2017
- Vyhlášení dotačního programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na rok 2017 „Naplnění Koncepce podpory mládeže na krajské úrovni“.
- Dodatek č. 1 k rozvojovému programu Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním na období září – prosinec 2016.
- Výzva - Individuální projekty systémové I., „Učitel jako chráněná osoba“ a „Problematika tzv. českých škol bez hranic“.
- Vyhlášení rozvojového programu na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních v roce 2017.
- Program Výchova k preventivnímu chování.
- Program 133 710 - Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních aktivit dětí a mládeže.
- Vyhlášení rozvojového programu Podpora vzdělávání cizinců ve školách na rok 2017.
- Dotační neinvestiční programy státní podpory sportu pro spolky na období 2017 – 2019.

- Vyhlášení dotačního programu pro nestátní neziskové organizace k podpoře školního stravování žáků základních škol na rok 2017.
- Vyhlášení Rozvojového programu na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů na školách a metodiků- specialistů ve školských poradenských zařízeních na období leden-srpen 2016.
- Připraven je dotační program „Podpora zabezpečení mateřských škol a základních škol tvořených třídami 1. stupně s počtem tříd do pěti“.

Mezinárodní spolupráce

- Akční plán mezinárodní spolupráce ČR ve výzkumu a vývoji a internacionalizace prostředí výzkumu a vývoje v ČR na léta 2017-2020.
- Výzva k podávání česko-čínských návrhů projektů spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích na podporu mobility výzkumných pracovníků s dobou realizace 2017-2018 vyhlašovaná ve spolupráci s Ministerstvem pro vědu a technologie ČLR (V17CHINA-MOBILITY).
- Výzvy pro předkládání návrhů iniciativ 2016 v Česko-norském výzkumném programu.

Kontrola dodržení právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví

Ve školním roce 2015/2016 Česká školní inspekce provedla kontrolu zajištění podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví v 941 mateřských školách, 710 základních školách a 210 středních školách. Převážná většina sledovaných škol v rozsahu kontrolovaných oblastí splňovala požadavky na zajištění bezpečnosti.

Oblast kontroly		Podíl škol splňujících požadavky (v %)	
MŠ	ZŠ		SŠ
Bezpečnost prostor školy	92,3	92,1	94,3
Vymezení formálního rámce bezpečnosti a ochrany	99,8	99,6	98,6
Prevence rizik s ohledem na zajištění BOZ	97,3	98,6	98,1
Personální zabezpečení BOZ dětí/žáků při výuce	98,4	99,2	100,0
Zajištění BOZ při přesunech dětí/žáků mezi místy vykonávané činnosti	99,4	99,0	99,5
Zajištění BOZ účastníků při aktivitách mimo školu/školské zařízení	99,8	100,0	100,0
Stanovení pravidel pro konání akce mimo školu	100,0	99,9	100,0
Jiná oblast	99,1	98,7	99,0

Tabulka č. 46 Souhrnné výstupy z provedených kontrol (§ 29 odst. 2 a 3 školského zákona)

Ve školách, kde bylo zjištěno nějaké porušení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, šlo nejčastěji o porušení v oblasti bezpečnosti prostor školy. Podíl škol, které měly prostory se sníženou mírou bezpečnosti, meziročně mírně vzrostl.

V mateřských školách byla snížená míra bezpečnosti nejčastěji ve školní zahradě nebo dvoře, ve společných prostorách, jako jsou chodby a šatny, a v herních koutcích či místnostech. V základních školách bylo porušení v oblasti bezpečnosti prostor školy zjištěno nejčastěji ve společných prostorách, v tělocvičně či na jiných sportovištích a na školním dvoře či v zahradě. Ve středních školách byla zjištěna

porušení v oblasti bezpečnosti prostor školy nejčastěji ve společných prostorech, v tělocvičně a jiných sportovištích.

Častější porušení byla v mateřských školách dále zjištěna v oblasti prevence rizik a personálního zabezpečení BOZ při vzdělávání, v základních školách navíc také v oblasti zajištění BOZ při přesunech žáků mezi místy vykonávané činnosti. Ve středních školách byla zjištěna častější porušení v oblasti prevence rizik a vymezení formálního rámce BOZ. V ostatních oblastech byla porušení zaznamenána spíše výjimečně.

Školní úrazovost

Porušení oblasti vedení evidence úrazů žáků včetně vyhotovení a zaslání záznamu o úrazu stanoveným orgánům a institucím (§ 29 odst. 3 školského zákona) bylo zjištěno v 2,4 % navštívených mateřských škol, ve 4 % základních škol a ve 2,9 % středních škol.

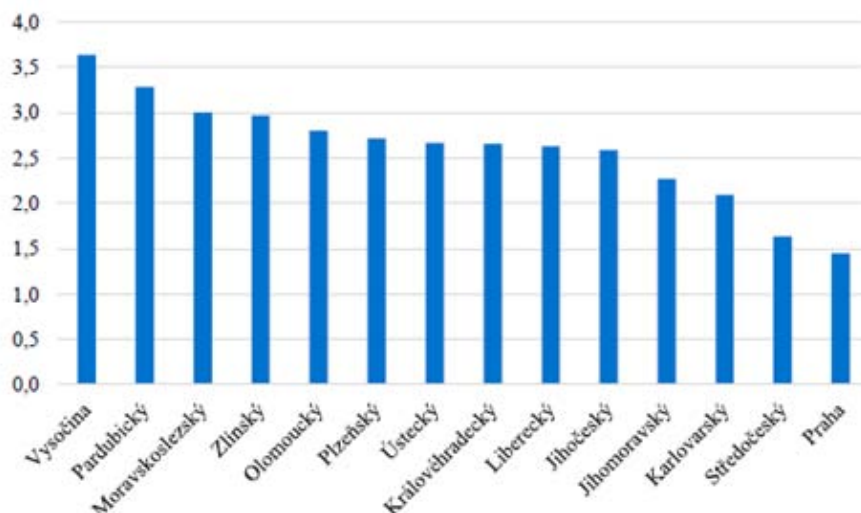
Oblast kontroly		Podíl škol splňujících požadavky (v %)	
MŠ	ZŠ		SŠ
Kniha úrazů je vedena	99,5	100,0	100,0
Kniha úrazů obsahuje povinné údaje	98,7	98,3	99,0
Záznam o úrazu obsahuje povinné údaje	99,9	99,9	100,0
Záznam o úrazu je zaslán v požadovaném termínu	99,4	98,3	99,5
Záznam o úrazu je zaslán stanoveným orgánům a institucím	99,3	98,3	98,6

Tabulka č. 47 Souhrnné výstupy z provedených kontrol (§ 29 odst. 2 a 3 školského zákona)

Ve školním roce 2015/2016 bylo České školní inspekci zasláno 41 648 záznamů o úrazech. V porovnání s předcházejícím školním rokem 2014/2015 je to o 2 938 více, nárůst činí 7,6 %, což odpovídá trendu posledních tří let. Tento nárůst počtu hlášených úrazů může znamenat skutečně vzrůstající úrazovost ve školách související se snižujícími se pohybovými dovednostmi dětí a žáků a naopak s rostoucí tendencí k jejich obecně rizikovějšímu chování. Může však být způsobena také stále pečlivějším a zodpovědnějším přístupem pedagogů, kteří hlásí raději i drobné incidenty, u nichž by dříve nepředpokládali možnost odškodnění. Celkový index úrazovosti (počet úrazů na 100 žáků) je 2,5 a nejvyšší absolutní počet úrazů vykazují základní školy.

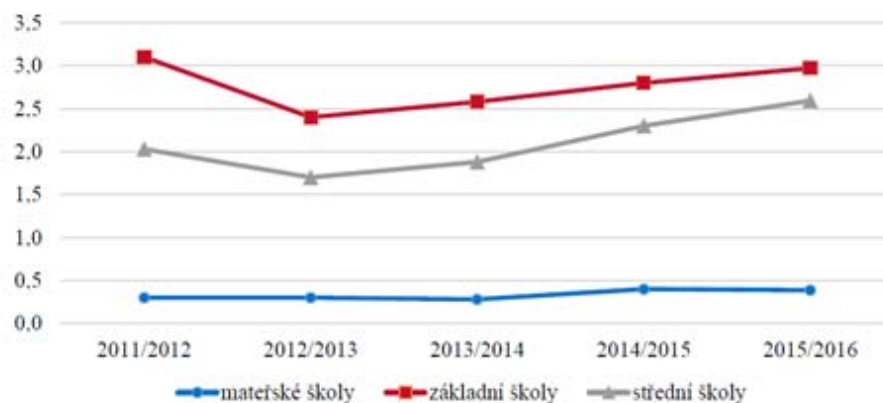
Druh školy	Počet úrazů
Mateřská škola	1 421
Základní škola	26 145
Střední škola	10 612
Vyšší odborná škola	38
ostatní školy a školská zařízení	3 432
Celkem	41 648

Tabulka č. 48 Počty úrazů podle druhu školy

Graf. č. 16 Index úrazovosti v krajích

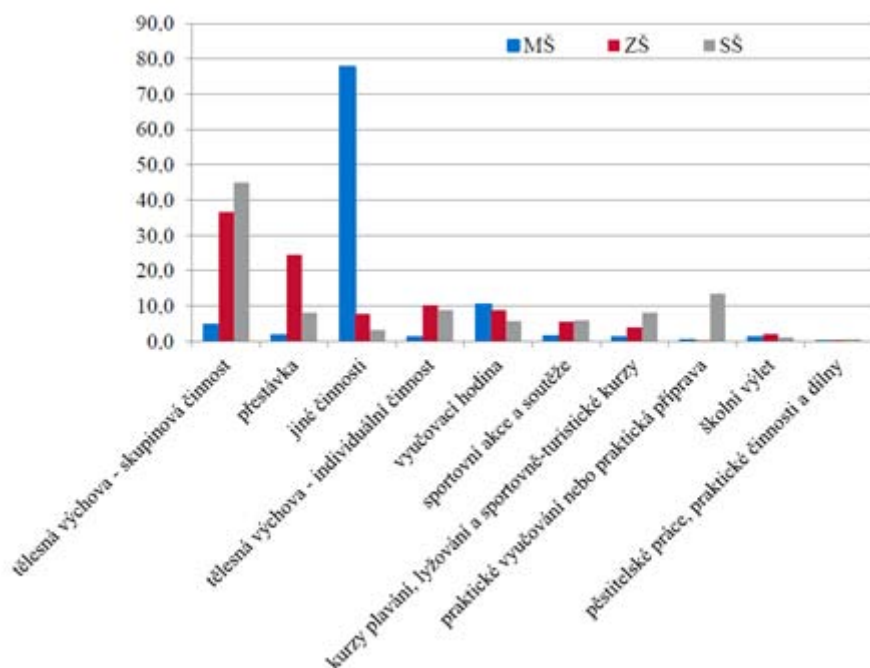
Vysoká úrazovost byla, podobně jako v předcházejících letech, zaznamenána ve školách Kraje Vysočina a Pardubického kraje, naopak nejméně úrazů se stalo v pražských školách.

Graf. č. 17 Trendy vývoje úrazovosti (podle ročního indexu)

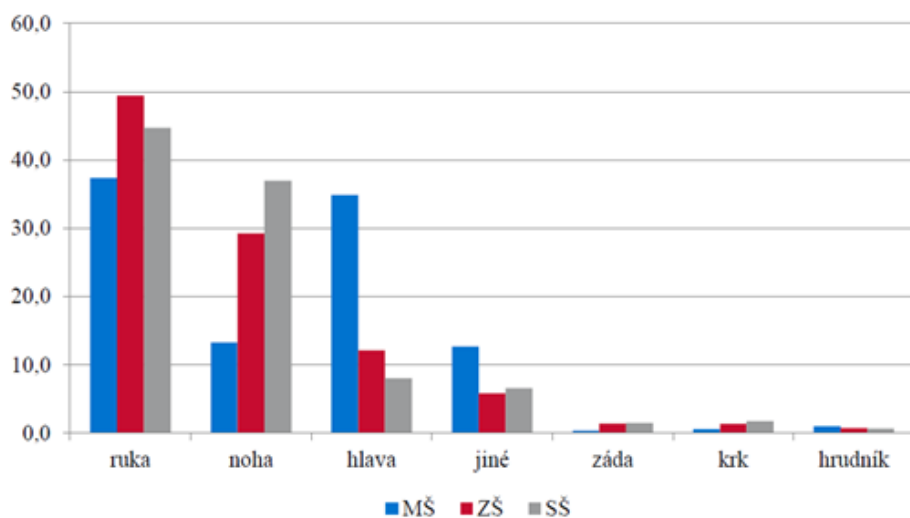
Oproti předchozímu školnímu roku došlo ke zvýšení úrazovosti (resp. zvýšení počtu zasílaných záznamů o úrazech) v základních a středních školách, v mateřských školách je úrazovost přibližně na stejné úrovni.

Další grafy zobrazují, při jakých činnostech došlo k úrazům a jaká část těla byla poraněna.

Graf. č. 18 Poměr vzniku úrazů při činnostech ve škole/školském zařízení

Jiné činnosti v mateřských školách zahrnují spontánní činnosti včetně pobytu venku.

Graf. č. 19 Poměr výskytu úrazů podle poraněných částí těla

Další informace týkající se hodnocení a kontroly bezpečnosti ve školách a školských zařízeních budou obsaženy ve Výroční zprávě České školní inspekce za školní rok 2015/2016, která bude zveřejněna v prosinci 2016.

6. Závěr

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci zůstává pro Ministerstvo práce a sociálních věcí, jakožto gesční orgán, jednou z prioritních oblastí. Nadále se bude plně věnovat všem oblastem této problematiky, které jsou popsány v úvodních kapitolách této zprávy - zabezpečovat legislativu pružně reagující na potřeby praxe, usilovat o stále funkčnější spolupráce sociálních partnerů, vyvíjet vzdělávací a výzkumné aktivity, aktivně se účastnit jednání na mezinárodní úrovni a další. MPSV bude i nadále podporovat preventivní programy „Bezpečný podnik“, „Profesionál BOZP“, „Koordinátor BOZP na staveništi“, a další, ke zvyšování úrovně BOZP a zlepšování pracovních podmínek, a propagovat tyto programy v Evropě. V realizaci těchto aktivit bude MPSV i nadále spolupracovat s ostatními zainteresovanými rezorty a sociálními partnery.

Další vývoj v oblasti BOZP na národní úrovni určuje především strategický dokument Národní akční program bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro období 2017 – 2018, který byl dne 13. 12. 2016 schválen Radou vlády pro BOZP. Přijatá opatření národního akčního programu zahrnují kromě probíhajících úkolů z předchozího období a průběžně plněných opatření k realizaci Národní politiky BOZP, také 11 nově zařazených úkolů, které reagují na potřeby praxe v oblasti BOZP v ČR. Patří mezi ně zejména aktuální témata z oblasti legislativy, zaměstnanosti, vzdělávání, vědy a výzkumu v BOZP. Nově se zařazuje téma ergonomie, s ohledem na požadavky odborné způsobilosti osob, specialistů v ergonomii, pro kvalifikovanou přípravu a zavádění ergonomických zásad na pracovištích.

Zvláštní pozornost bude v nadcházejícím období věnována prevenci rizik ve školství k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních a při přípravě na budoucí povolání. Specifikace rizik a uplatnění nástrojů k jejich minimalizaci, včetně opatření vedoucích ke zdravému vývoji a získávání informací a návyků k bezpečnosti a ochraně zdraví již od školního věku, bude zahrnuta do připravované Národní strategie bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů v ČR, jejíž návrh má za úkol připravit MŠMT.

Přední prioritou nadále zůstává zajištění financování oblasti BOZP, na kterém závisí realizace priorit a cílů Národní politiky BOZP v oblasti prevence a rehabilitace poškození zdraví z práce, a řada souvisejících úkolů včetně naplňování „Strategického rámce pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014 - 2020“.

Jedním z důvodů zpracování této zprávy bylo zvýšení úrazovosti, především smrtelné, v roce 2015. Toto navýšení narušilo stále klesající tendenci počtu závažných i smrtelných pracovních úrazů a dalo tak důvod k zamyšlení se nad důvody nárůstu úrazů a následné přijetí opatření a doporučení pro jejich odstranění,

která jsou obsažena ve strategických dokumentech (např. v národních akčních programech BOZP), legislativních opatřeních, závěrech výzkumné činnosti, předmětu osvětové a vzdělávací činnosti, zaměření kontrolní činnosti apod. Statistiky o úrazovosti za rok 2016 ještě nejsou kompletní. Z prvních údajů však vyplývá značný pokles počtu pracovních úrazů, a to hlavně těch smrtelných. Toto číslo se ještě může zvýšit, dojde-li k úmrtí na následky pracovního úrazu jeden rok po jeho vzniku, i přesto lze však predikovat snížení úrazovosti nejen ve srovnání s rokem 2015, ale i s předešlými roky.

Jak ukazují graf č. 1, 3, 9 a 11 v kapitole první (údaje SÚIP) i graf č. 15 v kapitole čtvrté (údaje ČBÚ), dlouhodobá tendence počtu pracovních úrazů je stále klesající. I mírné navýšení v roce 2015 se pohybuje stále v relativně nízkých číslech v porovnání s údaji z let 2002 až 2008.